LANDSCHAPSPARK

Hart van Haspengouw

OPERATIONEEL PLAN 2024 – 2030

DISCLAIMER

Dit kandidaatsdossier kwam tot stand via een intensief participatietraject en in consensus met alle indienende partners. Het zal dan ook in consensus uitgevoerd worden. Het masterplan handelt vanuit kansen en vrijwilligheid en baseert zich op artikel 8 van het ontwerpdecreet waarin opgenomen staat dat de erkenning als landschapspark of de werking van het parkbureau op zich geen verplichtingen of geen beperkende maatregelen genereert bovenop de vigerende regelgeving voor de houders van zakelijke rechten binnen het landschapspark of voor de gebruikers ervan. Dit kandidaatsdossier werd ingediend op basis van het ontwerp van decreet voor Vlaamse parken en algemene landschapszorg zoals gekend dd 31 maart 2023. De Stuurgroep van het project "Landschapspark Hart van Haspengouw" behoudt zich het recht voor om het kandidaatsdossier aan te passen indien dit ontwerp van decreet nog aangepast wordt na 31 maart 2023 en indien de uitvoeringsbesluiten bij dit decreet nopen tot aanpassingen volgens de indieners van het dossier. Dit betekent tevens dat partners zich het recht voorbehouden om zich dan terug te trekken.

LANDSCHAPSPARK

Hart van **Haspengouw**

OPERATIONEEL PLAN

2024 – 2030

INHOUD

1. Inleiding 9

2. Governance - Organogram 13

3. Actieprogramma 39

4. Financieel programma 21

4.1 FINANCIERING 24
4.2 10-PUNTENPROGRAMMA 25
4.3 UITGEBREID FINANCIEEL PROGRAMMA 25

5. Partners 53

5.1 OVERZICHT VAN DE PARTNERS 24
5.2 SAMENVATTING VAN BESLUITVORMING DOOR PARTNERS 55
5.3 PARTNERFICHES 60

Colofon

Samen voor een rijpend en rijkelijk landschap waar elke landschapsbouwer ***met een hart voor Haspengouw*** ruimte krijgt om te bloeien en te oogsten.

IJzeren poort in Zammelen © RLHV

Romeinse weg © RLHV

I

Inleiding

INLEIDING

Gekoppeld aan het Masterplan Hart van Haspengouw 2048 hangt het Operationeel plan 2024-2030. Dit plan vormt samen met het Masterplan een geheel en kan dus niet afzonderlijk gezien worden. Het vormt een eerste onderdeel van een reeks van 4 operationele plannen. Het bijgevoegde actieprogramma geeft vorm aan de eerste komende 6 jaar tot 2030. Daarna volgen drie opeenvolgende planperiodes van 6 jaar met elk een actieprogramma dat verder werkt op het voorgaande programma en de voorop gestelde doelstellingen. In het Masterplan is er een langetermijnvisie en missie vastgesteld tot 2048. Dit operationeel plan beschrijft de hefboomacties en de acties van de partners die mee uitvoering geven aan de vier verschillende doelstellingen:

LANDSCHAPSPARK Hart van Haspengouw OPERATIONEEL PLAN 2024 – 2030

SD1	SD2	SD3	SD4
VERSTERKEN VAN DE STRUCTURERENDE BEEKVALLEIEN EN VRUCHTBARE PLATEAUS VAN HET NATUURLIJK GLOOIEND HASPENGOUW	STIMULEREN EN PROMOTEN VAN DE KWALITEITSVOLLE LANDBOUW, FRUITTEELT EN CULINAIRE STREEK-IDENTITEIT ALS HET TERROIR HASPENGOUW	BELEVINGSVOL ONTSLUITEN VAN DE GELAAGDE GESCHIEDENIS EN HET ERFGOED VAN HASPENGOUW	DE COULEUR LOCALE VAN HASPENGOUW LATEN FLOREREN DOOR HET SAMENBRENGEN EN ACTIVEREN VAN DE LOKALE GEMEENSCHAP
Een biodivers landschap van bron tot monding	Een voedsellandschap als terroir Haspengouw	Een rijkelijk erfgoedlandschap voor betekenisvol toerisme	Een couleur locale met een warm hart

Tranendreef in Heks © Toerisme Limburg - P. Vande Ven

2

Governance - Organogram

2.1 VIER KERNTAKEN

Landschapspark 'Hart van Haspengouw' zal zich toespitsen op vier kerntaken: verbinden, versnellen, versterken en vormen. Het definiëren van deze vier kerntaken kwam tot stand na **intensief overleg**, onder andere tijdens de verschillende werkbanken, met heel wat actoren. Deze kerntaken hebben als doel bij te dragen aan de versterking van de landschapskwaliteit. Om dit te verwezenlijken zal het Parkbureau optreden als overkoepelende **coördinator, inspirator, initiator en stimulator.**

De meerwaarde van het Landschapspark wordt door alle actoren uitgedragen. Acties komen op vrijwillige basis tot stand, het Landschapspark wil mensen overtuigen van de meerwaarde van voorliggende ingrepen en hen uitnodigen om mee te werken. Zo ontstaat een gedragen samenwerkingsverband waar bottom-up initiatieven de werking van het Landschapspark vergroten. Bij aanvang van het proces naar de totstandkoming van dit masterplan waren er al ontzettend veel goede projecten en ideeën lopende, maar tijdens dat proces werden al deze projecten samengebracht, wat leidt tot enorm veel energie, ambitie en goesting om de handen uit de mouwen te steken en het Landschapspark op de kaart te zetten.

Tumulus in Tongeren © Andreas Gijbels

VERBINDEN

Een **intersectorale en beleidsniveauoverschrijdende samenwerking** is nodig om initiatieven tot een hoger niveau te tillen. Het Landschapspark zal hier een belangrijke rol spelen als verbindende factor tussen verschillende partners. Vanuit een helikopterperspectief worden noden gedetecteerd en worden proactief de juiste partners samengebracht. Door het samenbrengen van landschapsbeheerders, bewoners en verschillende vertegenwoordigers van sectoren en overheden kan Haspengouw floreren tot een natuurlijk en kwaliteitsvol voedsellandschap.

VERSTERKEN

Het Landschapspark zal een versterkende rol spelen door het integreren en afstemmen van bestaande plannen, met nieuwe visies en ideeën. Projecten worden vanuit het landschap, als integrerend medium, benaderd. Zo worden ze in hun ruimtelijke én maatschappelijke context geplaatst. Waar mogelijk worden ze uitgerold over het volledige grondgebied waardoor ad-hoc projecten versterkt worden. Ervaringen en successen kunnen als inspiratie dienen voor andere regio's binnen Vlaanderen en daarbuiten. Meer **synergie** moet **efficiëntiewinsten** doen ontstaan. Als resultaat krijgen we een doordachte transformatie en inrichting van het landschap én een kwalitatief beheer dat de landschappelijke identiteit versterkt.

VERSNELLEN

De erkenning als Landschapspark biedt heel wat opportuniteiten om zowel lopende als nieuwe initiatieven versneld tot uitvoering te brengen. Haspengouw kent al een sterke traditie in de landschapszorg. Het Landschapspark wil daarom projecten ondersteunen en koppelen om zo een **doorstart te genereren en te verduurzamen**. Projecten worden opgenomen, gecoördineerd en met nieuwe middelen geïnjecteerd. Hierdoor worden ze opgeschaald, waardoor ze kunnen groeien en hun werking versnellen.

VORMEN

Haspengouw is een prachtige streek die je niet krijgt vastgelegd in één woord of beeld. Het Landschapspark zal inzetten op vorming om deze kwaliteiten verder te ondersteunen en te versterken. Via **opleidingen, workshops, lezingen en demoprojecten** wordt de kennis van onze landschapsgebruikers en -bouwers verbreed, verdiept en gedeeld. Uniek in de regio zijn de onderzoeks- en proefinstellingen, de opleidingen land- en tuinbouw, groenmanagement, erfgoed... Maar dit vindt nu plaats zonder onderlinge samenwerking. Het Landschapspark wil dit integreren en ambieert het opzetten van **experimenteerruimtes** waarin landbouwers een belangrijke rol spelen en interdisciplinaire samenwerking met onderzoeksinstellingen wordt uitgewerkt.

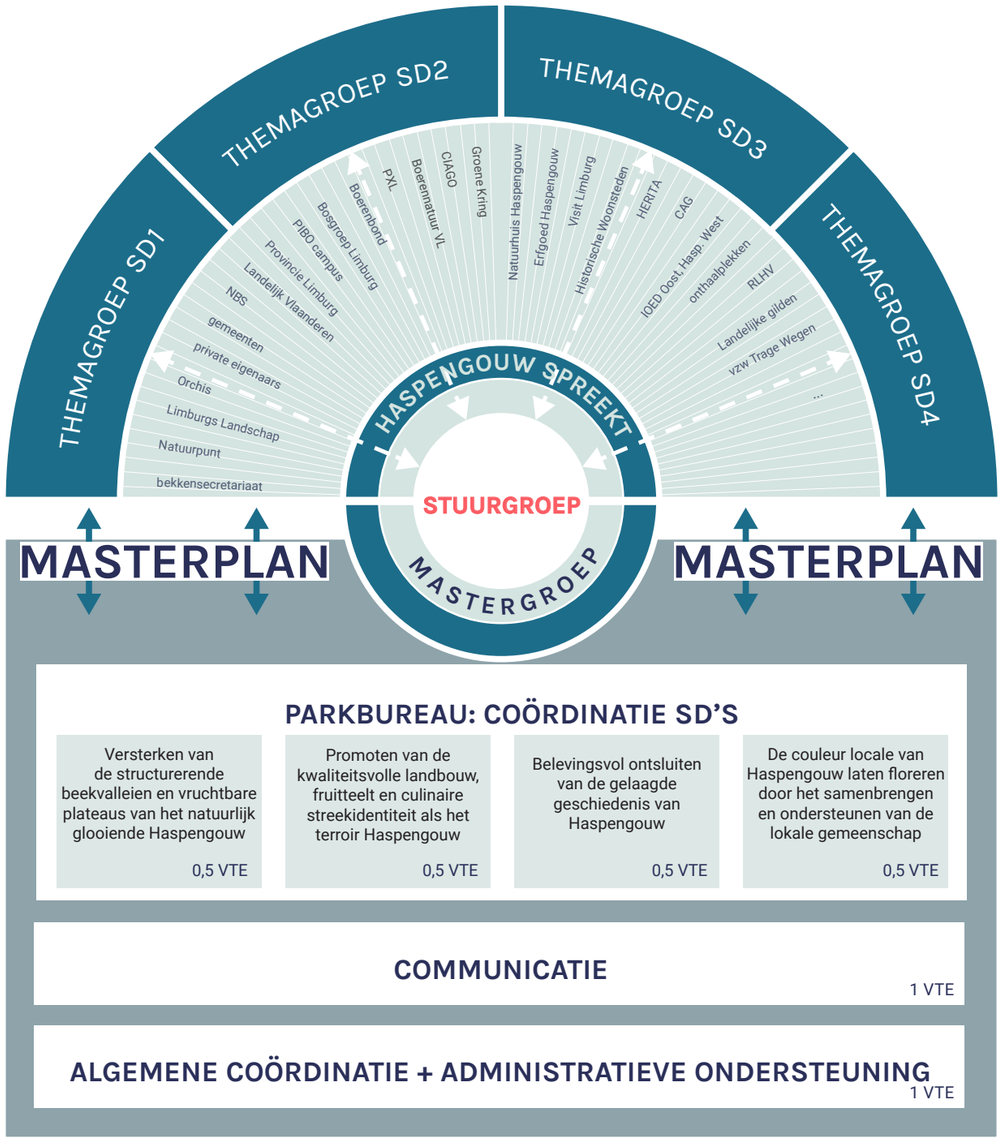

2.2 STUURGROEP

VOORSTEL SAMENSTELLING STUURGROEP (50% = LOKALE BESTUREN, 50% = OVERIGE PARTNERS)	
Gemeenten	Alken, Bilzen, Borgloon, Diepenbeek, Gingelom, Hasselt, Heers, Hoeselt, Kortessem, Sint-Truiden (ov goedkeuring), Tongeren, Wellen
Provincie	Limburg
RLHV	Landschap
BoerenNatuur	Agrarisch natuurbeheer
Limburgs Landschap	Natuurbeheer
Natuurpunt	Natuurbeheer
Nationale Boomgaardenstichting	Landschaps- en natuurbeheer (hoogstamboomgaarden)
PIBO campus	Afgevaardigde demo akkerland
Boerenbond	Afgevaardigde landbouw, incl. demo grasland
pcfruit (incl. CIAGO)	Afgevaardigde demo fruitland
Landelijk Vlaanderen	Private landeigenaars en -beheerders
Domein Hex	Demo landgoederen
Bekkensecretariaat Demer	Waterbeheer
Erfgoedcel Haspengouw	Cultureel erfgoed
IOED Haspengouw West en Oost	Onroerend erfgoed
Herita	Grote erfgoedsites
Afgevaardigde oeve- en plattelandstoerisme	Toerisme
PXL	Onderzoek/onderwijs
Adviserend:	Vlaams parkenbureau, IOED Haspengouw West en Oost, RLZH, PARCUM, Trage wegen, UHasselt Architectuur, Leader coördinator, CAG

De Stuurgroep omvat de bestuurlijke vertegenwoordigers van de partners die samen het Landschapspark vormen en een aanzienlijke rol hebben in één of meerdere acties. Gelet op de (inter)nationale uitstraling, het hoge ambitieniveau en het sector overschrijdend karakter, zijn dat alle betrokken gemeenten, de provincie, de relevante middenveldverenigingen en de onderzoeksinstellingen. Daarnaast zullen de ambtelijke vertegenwoordigers van relevante diensten, departementen en agentschappen als adviserend uitgenodigd worden.

TAAK

De Stuurgroep ziet op hoofdlijnen toe op de uitvoering van het Masterplan, geeft bestuurlijke feedback, neemt strategische en financiële beslissingen over de voortgang en waar nodig bijstelling of detaillering van ambities, doelen, projecten en acties uit dit plan. Ook het luik communicatie, onderzoek en educatie komt hier aan bod. Leden van de Stuurgroep koppelen terug naar het bestuur van de partner die ze vertegenwoordigen. Vergaderfrequentie: halfjaarlijks (2 keer/jaar).

De Stuurgroep van het Landschapspark zal autonoom de voortgang van het Masterplan opvolgen en de daarbij horende beslissingen nemen. Om deze autonomie te bekrachtigen zal, in geval van erkenning, een samenwerkingsovereenkomst afgesloten worden tussen de vzw Regionaal Landschap Haspengouw en Voeren en de Stuurgroep van het Landschapspark, cfr. de aanpak bij strategische projecten.

2.3 MASTERGROEP

SAMENSTELLING

De Mastergroep omvat de ambtenaren en medewerkers die de partners van het Landschapspark vertegenwoordigen. Rekening houdend met het sector overschrijdende karakter van opgaves uit het Masterplan, en de samenstelling van de Stuurgroep, hebben deze vertegenwoordigers best een voldoende sterk mandaat (Directeur, Afdelingshoofd, …).

TAAK

De Mastergroep komt samen rond dezelfde agenda als de Stuurgroep, aan wie ze aanbevelingen, advies en feedback geeft vanuit een ambtelijk-organisatorisch en/ of juridisch-regelgevend perspectief, in functie van de 4 strategische doelstellingen en op basis van de input uit de themagroepen. Leden van de Mastergroep koppelen terug naar het professionele kader van de partner die ze vertegenwoordigen.
Vergaderfrequentie: halfjaarlijks (2 keer/jaar), voorafgaand aan de stuurgroep.

2.4 THEMAGROEPEN

SAMENSTELLING

Per strategische doelstelling wordt een themagroep opgericht. Deze omvat alle partners die rond één of meerdere acties binnen de strategische doelstelling (samen)werken.

TAAK

Deze thematische werkgroepen volgen de operationele doelstellingen op, detecteren kansen, knelpunten, formuleren onderzoeksvragen en werken rond educatie/ communicatie. De werkgroepen komen minstens vier keer per jaar samen, waarvan twee keer ter voorbereiding van de mastergroep.

2.5 HASPENGOUW SPREEKT

SAMENSTELLING

Alle geïnteresseerde burgers, plattelandsactoren en leden van de partnerorganisaties. Gezien de eigendoms- en beheersituatie van het Haspengouws landschap zal de actieve betrokkenheid van de streekbewoners en leden van de partnerorganisaties cruciaal zijn.

TAAK

Ad hoc, thematisch of op vraag van de partners en in functie van de concrete uitvoering van de acties uit het operationeel plan zullen er oproepen en samenkomsten georganiseerd worden waar burgerparticipatie geactiveerd wordt.

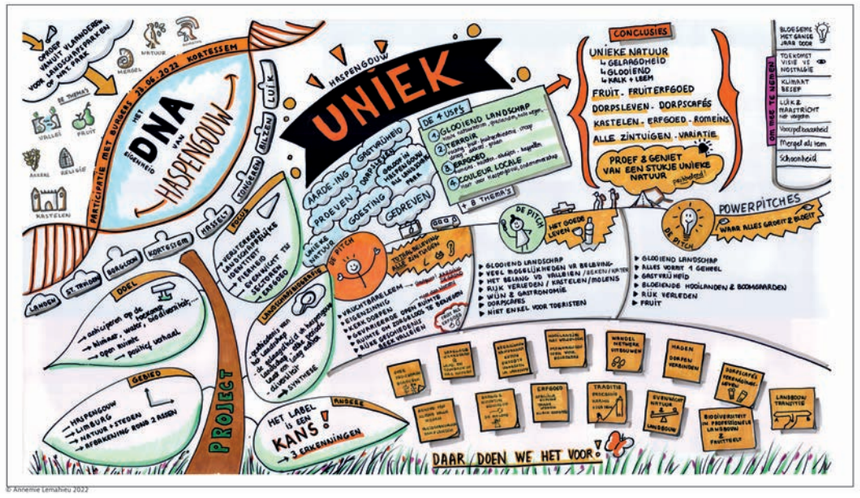

2.6 PARKBUREAU

SAMENSTELLING

Het Parkbureau heeft een coördinator (moderator/ procesbegeleider) nodig die als "bruggenbouwer" kan functioneren in dit bewegende krachtenveld tussen verschillende openruimte actoren, beleidsdomeinen en beleidsniveaus. Deze coördinator zal samen met minstens 1 communicatiemedewerker en 2 procesbegeleiders (0,5 VTE per strategische doelstelling) de missie en de 4 strategische doelstellingen en het Operationeel plan bewaken en activeren. Kortom het Masterplan (incl. operationeel plan) samen met alle partners tot uitvoering brengen. Dit Parkbureau zal aangevuld worden door extra projectmatige medewerkers en zal ondersteund worden en ondersteunend werken voor personeel vanuit de partnerorganisaties.
Het Operationeel plan maakt deze werking inzichtelijk.

TAAK

De opdracht van een Parkbureau bestaat (zoals omschreven in het decreet art. 12) in het coördineren, afstemmen en initiëren van initiatieven en de werking in het gebied waarvoor het Vlaams Park erkend is en waarvan de coördinatie aan hem werden toevertrouwd, in overeenstemming met de doelstellingen van het Landschapspark. De coördinator is samen met de andere medewerkers van het Parkbureau een belangrijke middenveldspeler tussen de verschillende beleidsniveaus en moet door haar onafhankelijke rol los van specifieke sectorale belangen opereren.

Het Parkbureau zal, op vraag van de gemeenten en middenveldorganisaties, deel uit maken van de vzw Regionaal Landschap Haspengouw en Voeren om zo een sterke en efficiënte werking te garanderen. Daarnaast kan het Parkbureau hierdoor ook slim gebruik maken van de jarenlange ervaring/expertise en het netwerk dat het Regionaal Landschap al heeft opgebouwd door haar jarenlange werking. Zoals al gekend binnen de aanpak bij Strategische projecten van Departement Omgeving zal het Parkbureau en de Stuurgroep werken met de nodige autonomie binnen de vzw Regionaal Landschap Haspengouw en Voeren.

Stroopfabriek in Borgloon © Stijn Anthonissen

3 Actie-programma

LEESWIJZER

VOORTREKKER

Dit is de partner die samen met het Parkbureau het voortouw neemt bij de uitwerking van de vooropgestelde actie.

BETROKKEN PARTNERS

De betrokken partners werken constructief samen en wisselen informatie en kennis met elkaar en het Parkbureau uit om de vooropgestelde actie uit te voeren.

ACTIES

De prioritaire actielijst uit het masterplan werd – samen met de partners - verder uitgewerkt in een uitgebreide en concrete actielijst voor de komende zes jaren.

TIMING

De timing geeft een indicatie wanneer acties opgestart of uitgevoerd zullen worden.

NR	ACTIES	PARTNERS		TIMING
		VOORTREKKER (ondersteund door het Parkbureau)	BETROKKEN PARTNERS	
SD1 VERSTERKEN VAN DE STRUCTURERENDE BEEKVALLEIEN EN VRUCHTBARE PLATEAUS VAN HET NATUURLIJK GLOOIEND HASPENGOUW				
OD1.1 Ontwikkelen van robuuste aaneengesloten beekvalleien, van bron tot monding				
1.1.1	Implementatie bestaand instrumentarium	Parkbureau	Landelijk Vlaanderen, Boerennatuur VL , RLHV, ANB	2024 – 2030
1.1.1.1	Casus opmaak van 1 intersectoraal natuurbeheerplan a.d.h.v. een vrijwillige samenwerking tussen natuurorganisaties en aanpalende landbouwers/private eigenaren	Natuurpunt, Landelijk Vlaanderen	RLHV, Boerennatuur VL, Landelijk Vlaanderen, ANB, PXL	2024 – 2026
1.1.1.2	Casus Landbouwinclusief natuurbeheer (verkoop natuurvlees uit natuurbeheer)		RLHV, Boerennatuur VL, Living lab, PXL, Limburgs Landschap	2026 – 2030
1.1.1.3	Landbouwers stimuleren om aan buffering en infitratie te werken, oa ook in brongebieden- koppeling aan instrumenten die hiervoor nodig zijn		Boerennatuur VL, Tongeren, Sint-Truiden, Orchis, RLHV	2024 – 2026
1.1.2	Opvolging, samenbrengen actoren en implementatie ecohydrologische studie Haspengouw: open natuurtypes in beekvalleien	ANB	VMM, Natuurpunt, provincie Limburg, Limburgs Landschap, RLHV, Orchis, Tongeren	3j studie
1.1.2.1	Melsterbeek - Oudebeek vallei	Provincie Limburg	Sint-Truiden, Wellen, RLHV	
1.1.2.2	Winterbeekvallei	Provincie Limburg	Kortessem, RLHV	
1.1.2.3	Herkvallei (2de categorie)	Provincie Limburg	Borgloon, Wellen, RLHV	
1.1.2.4	Kleine Herkvallei	Provincie Limburg	Bekkensecretariaat, RLHV	
1.1.3	Ontwikkelen van groenblauw dooraderingsnet	Provincie Limburg	Bekkensecretariaat, RLHV	2024 – ...
1.1.3.1	Ontwikkelen van groenblauwe ader en waterconservering, doortocht Herk en KleineHerk doorheen centrum Alken via uitdoving ,zonevreemde en oneigenlijke valleifunctie uitdoving zonevreemde en oneigenlijke valleifunctie	Provincie Limburg, Alken	VMM, provincie Limburg	2024 – 2030
1.1.3.2	Opmaak van een ontsnipperingsstudie blauwgroene dooradering (ecotunnel onder N80 op de grens tussen Hasselt en Alken,E313 ter hoogte van Alden Biesen, Diepenbeek, kruisingen op 16 plekken van de Herk & Mombeek met het Fruitspoor)	Parkbureau	ANB, PNC	2024
1.1.3.3	Basis groenblauwe dooraderingsnet Melsterbeek	Provincie Limburg	Gingelom, Sint-Truiden	
1.1.3.4	Basis groenblauwe dooraderingsnet Romeinse Kassei	Provincie Limburg	Sint-Truiden, Borgloon	
1.1.3.5	Basis groenblauwe dooraderingsnet Golmeerzouwbeek	Provincie Limburg	Sint-Truiden, Borgloon	
1.1.3.6	Basis groenblauwe dooraderingsnet Beek	Provincie Limburg	Heers, RLHV	
1.1.3.7	Natte natuurverbinding 55 tussen Demer- en Jekerbekken zoals opgenomen in het RSPL (Riemst, tussen Klein Membruggen, Molenbeek via Vloedgracht en Zouwvallei via natuurgebieden rond Zichen, Zussen, bolder naar Jekervallei); openleggen Molenbeek; behoud en verbeteren van de mozaïek van open natuurtypes in de vallei van de Molenbeek	Riemst	Fluvius, RLHV, provincie Limburg, ANB, gemeenten	
1.1.3.8	Groenblauwe dooradering Meulebeek – Edelhof Bilzen	Bilzen		
1.1.3.9	Drainerend effect van beken verminderen via nature based solutions door structuurherstel en verhoging van de beddingen	RLHV	Bekkensecretariaat, prov. dienst waterlopen, ANB	2024 – 2030
1.1.3.10	Natuurvriendelijk beheer van waterlopen initialiseren	RLHV		2024 – 2026
1.1.4	Afstemmen en overleg rond IHD en natuur(beheer)visie in Haspengouw	ANB, Natuurpunt, Lila, Orchis Landelijk Vlaanderen	RLHV, INBO, landbouw, private eigenaars en beheerders, gemeenten	2024 – 2025
1.1.4.1	Studie ecologische basisstructuur	Parkbureau	Partners Themagroep SD1	2024 – 2025
1.1.5	Ontwikkelen van netwerk van private beheerders in de beekvalleien	Landelijk Vlaanderen	Private eigenaars en beheerders, RLHV	2024 – 2026

NR	ACTIES	PARTNERS		TIMING
		VOORTREKKER (ondersteund door het Parkbureau)	BETROKKEN PARTNERS	
OD 1.2 Versterken van het groen netwerk in het cultuurlandschap				
1.2.1	Uitwerking functionele groene aders voor Europese en Limburgse prioritaire soorten	RLHV	Gemeenten, Tongeren	na 1.1.4.1
1.2.1.1	Opmaak en uitvoering actieplannen ifv concrete groene verbindingen	RLHV	Provincie Limburg, landbouw organisaties, natuurverenigingen, gemeenten	na 1.1.4.1
1.2.2	Stimuleren landbouwers voor versterking groen netwerk via de juiste instrumenten in randzone valleigebied/natuurgebied	RLHV	Landbouworganisaties, plaatselijke landbouwers, NBS, gemeenten, Boerennatuur VL	2024 – 2030
1.2.3	Bufferen en verbinden van oude boskernen	ANB, RLHV	Bosgroep	na 1.1.4.1
1.2.3.1	Verbinding tussen oude boskernen in Haspengouw: Behouden en verbeteren van de mozaïek van KLE, hoogstamboomgaarden, bosranden en open bos	RLHV	Hoeselt, Tongeren, Sint-Truiden, PNC, Bosgroep Limburg, Boerennatuur VL (KLE's), Limburgs landschap, HERITA	
1.2.3.2	Onderzoek en implementatie van agroforestry in het fruitlandschap	RLHV	pcfruit, Belorta, Sint-Truiden, Bosgroep, Boomgaardenstichting	
1.2.4	Uitbouwen Fruitspoor als droge natuurverbinding	Parkbureau	Natuurpunt, gemeenten, ANB, RLHV, provincie Limburg	2024 – 2030
1.2.4.1	Opmaak van één overkoepelend en geïntegreerd (natuur, erfgoed, toerisme) beheerplan		Gemeenten, Borgloon, Sint-Truiden, Natuurpunt, RLHV, ANB, provincie Limburg	2024 – 2026
1.2.4.2	Uitwerken en realiseren van de gedefinieerde onderzoeksvenster op en langs het oude fruitspoor		RLHV, Natuurpunt, Sint-Truiden, Borgloon, Tongeren, Limburgse Milieukoepel, provincie Limburg	
1.2.5	Kader uitwerken voor en uitvoering geven aan 'Vergeten graslanden' ifv behoud en beheer	RLHV	Boerennatuur VL, landbouwer, private eigenaar, ANB, OE, VITO, VLM, INBO	2024 – 2025
1.2.6	Opmaak geïntegreerde beheerplan voor alle holle wegen met oog voor natuur- erfgoedwaarden, landbouwgebruik en recreatieve meerwaarde	RLHV	Gemeenten, Boerennatuur VL	2025 – 2026
1.2.7	Behoud en beheer van hoogstamboomgaarden (zie actieprogramma OERP)	RLHV	Nationale Boomgaardenstichting, gemeenten, provincie Limburg, ORCHIS	2024 – 2030
1.2.8	Versterken en beheer van het ecologisch en functioneel hagenlandschap (cfr Vlaams houtkantenplan)	RLHV	pcfruit, Boerennatuur VL	2024 – 2030
1.2.9	Behouden en verbeteren van traditioneel kleinschalig landschap gekoppeld aan adoptiesoorten gemeenten	RLHV	Gemeenten, Tongeren	2024 – 2030
1.2.9.1	Stimuleren aanleg en onderhoud KLE (hagen, poelen, knotbomen,..) via (subsidie) reglementen - elke Haspengouwse gemeente een KLE-subsidiereglement	RLHV	Gemeenten, Boerennatuur VL	2024 – 2025
1.2.10	Stimuleren van het Europese Wildlife Estates Label bij de private beheerders binnen het Landschapspark	Landelijk Vlaanderen	Private eigenaren en beheerders, RLHV	2024 – 2026
1.2.11	Uitrol sector- en gemeentegrensoverschrijdend landschapsbeheer	Parkbureau	Gemeenten, terreinbeherende organisaties, private eigenaars en beheerders	2024 – 2026
OD 1.3 Inrichten van klimaatadaptieve sponslandschappen				
1.3.1	Optimaliseren inrichting en waterhuishouding ifv conserveren water en sponswerking valleigebieden	ANB	RLHV, provincie Limburg, Tongeren	2024 – 2030
1.3.1.1	Inrichting en kwaliteitsvol beheer moerasgebieden van de Gerlabeek, Molenbeek, Krombeek, Nieuw Zouw, Molenbeemden Grote Spouwen, ...	Bilzen, Orchis		
1.3.1.2	Optimaliseren inrichting en waterhuishouding ifv aanwezige kalkmoerassen en veenbodems (domein Hex, Broekbeemd Wellen, …)	ANB	RLHV, private eigenaar (Graaf d'Ursel), ORCHIS, Limburgs Landschap	2024 – 2026
1.3.1.3	Valleigebied Molenbeek-Middelste beek	Provincie Limburg	Heers	
1.3.1.4	Valleigebied Herkebeek	Provincie Limburg	Heers, Borgloon, RLHV	
1.3.1.5	Valleigebied Lerebeek	Provincie Limburg	Tongeren, Kortessem, RLHV	
1.3.1.6	Vallei van de Munsterbeek ikv Blue Deal-project prov/rlhv	Provincie Limburg	Bilzen, RLHV	

NR	ACTIES	PARTNERS		TIMING
		VOORTREKKER (ondersteund door het Parkbureau)	BETROKKEN PARTNERS	
1.3.2	Onthardingstraject gemeenten, scholen, …	Gemeenten		
1.3.2.1	Veemarkt Sint-Truiden	Sint-Truiden		2024 – 2030
1.3.2.2	Kortessem	Kortessem	Centrum Duurzaam Groen	
1.3.2.3	Alken - openlegging Herk en Bapenakerbeek in het dorpscentrum	Alken		2030
1.3.2.4	Onthardingsprojecten Dorpsplein, Broekstraat en Herenstraat	Wellen		
1.3.3	Doorlaatbaarheid van bodems verbeteren	Parkbureau	Tongeren	2024 – 2030
1.3.3.1	Doorvertalen en opschalen van acties uit de studie 'WaterProof Fuitstreek Haspengouw' richting lokale landbouwers en fruittelers door beter bodembeheer, efficient watergebruik en alternatieve waterbronnen en een betere inrichting van het landschap	pcfruit, VITO	Gemeenten, RLHV, Living lab	2024 – 2030
1.3.3.2	Proefplatform Haspengouw	PIBO Campus	RLHV	2024 – 2026
1.3.4	Onderzoek , uitwerken en implementatie van instrumenten en nieuw stimulerend keuzepakket ifv bodem en erosie	Parkbureau	Landbouworganisaties, erosiecoördinatoren, CBS	2025 – 2027
1.3.5	Brongerichter, gemeentegrensoverschrijdend en meer *nature based* maken van hemelwaterplannen voor alle Haspengouwse gemeenten	Bekkensecretariaat, RLHV	Fluvius, provincie Limburg, ANB, gemeenten	2024 – 2026
1.3.5.1	Opmaak 10-puntenplan voor het brongericht en nature based maken van de hemelwaterplannen	RLHV	Bekkensecretariaat, Provincie Limburg, ANB	2024
1.3.5.2	Concretiseren hemelwaterplannen naar brongerichte, gemeentegrensoverschrijdende en nature based acties	RLHV	Gemeenten, Fluvius	2025 – 2026
OD 1.4 Samenbrengen van betrokken actoren voor versterken van leefgebied van soorten die leven in agrarisch gebied				
1.4.1	Opvolgen, activeren en inpasbaar maken van soortenbeschermingsprogramma's	ANB	PNC, pcfruit, Riemst, Heers, RLHV, Boerennatuur VL, gemeenten, PIBO Campus	2024 – ...
1.4.1.1	Opvolgen, activeren en inpasbaar maken soortenbeschermingsprogramma vleermuizen vanuit landbouwvoering, bos, mergelgroeves	ANB	PNC, RLHV, Tongeren, Boerennatuur VL, Heers, Riemst, Natuurpunt	
1.4.1.2	Opvolgen, activeren en inpasbaar maken van SBP in agrarische gebied: kamsalamander (beheer poelen en graslanden ism landbouwers) in viergemeentenpunt	ANB	PNC, RLHV, Boerennatuur VL, Wellen, Alken, Hasselt, Kortessem	
1.4.1.3	Opvolgen, activeren en inpasbaar maken van SBP in agrarische gebied: Hamster, Akkervogels, Grauwe kiekendief (akkerbiodiversiteit, teeltrotatie en bodemleven ism landbouwers)	ANB	PXL, PNC, RLHV, Tongeren, Heers, Gingelom, Boerennatuur VL, jachtvereniging	
1.4.1.4	Opvolgen, activeren en inpasbaar maken van SBP in agrarische gebied: Vliegend hert (beheer en bescherming holle wegen ism landbouwers)	ANB		
1.4.2	Ontwikkeling leefgebied en verbindingen voor regionaal belangrijke soorten zoals das, eikelmuis, ...	RLHV	Natuurverenigingen, private eigenaars, landbouwers, gemeenten, PNC	na 1.1.4.1
1.4.3	Afstemmen aanpak invasieve soorten en geïntegreerd soortenbeheer	RLHV	PNC, Landelijk Vlaanderen, wildbeheereenheden, private beheerders, PXL	na 1.1.4.1

NR	ACTIES	PARTNERS		TIMING
		VOORTREKKER (ondersteund door het Parkbureau)	BETROKKEN PARTNERS	
SD2 STIMULEREN EN PROMOTEN VAN DE KWALITEITSVOLLE LANDBOUW, FRUITTEELT EN CULINAIRE STREEKIDENTITEIT ALS HET TERROIR HASPENGOUW				
OD2.1 Experimenteerruimte voor en ondersteunen van traditionele grondgebonden teelten via klimaatbestendige en regeneratieve landbouwpraktijken				
2.1.1	Oprichten 3 clusters/lerende netwerken voor klimaatbestendige en regeneratieve landbouw, akkerland, grasland en fruitland	Parkbureau	Farming for climate, RLHV, PIBO Campus, pcfruit, PXL, Boerennatuur VL	2024
2.1.1.1	Oprichten cluster Akkerland	PIBO campus	VITO, PXL, Uhasselt, Arvesta, ANB, Tongeren, farming for climate, Boerennatuur VL, Natuurinvest	
2.1.1.2	Oprichten cluster Fruitland	pcfruit	VITO, PXL, Uhasselt, ANB, farming for climate, Nationale Boomgaardenstichting, Natuurinvest	
2.1.1.3	Oprichten cluster Grasland	RLHV	Boerennatuur VL, VITO, PXL, Uhasselt, ANB, farming for climate, Natuurinvest	
2.1.2	Opstart Veldlabo's Droog- en Vochtig Haspengouw i.s.m. private landeigenaars en particuliere eigenaars i.f.v. circulaire en regeneratieve landbouw	Hex, RLHV	Voort, Monnikenhof, farming for climate, private eigenaars en beheerders	2024
2.1.3	Opmaak studie economische viabiliteit en mogelijke verdienmodellen voor landbouwers	Parkbureau	Natuurinvest, landgoederen, Boerennatuur VL	2025
2.1.4	Langetermijnonderzoek en -monitoring opstarten samen met het onderwijs	Parkbureau, PXL	pcfruit, PIBO Campus, Landbouwscholen Haspengouw, Boerennatuur VL	2025
2.1.5	Doorvertaling kennis via onderwijs en vorming	Parkbureau, PXL	Landbouwonderwijs	2024 – 2026
2.1.6	Onderzoek dynamische ontwikkeling van ecosysteemdiensten	Parkbureau	Landelijk Vlaanderen, private beheerders van het platteland, VITO	2025 – 2027
OD2.2 Het valoriseren van het Haspengouws voedsellandschap als voedingsbron van hoogwaardige producten				
2.2.1	Samenwerking rond Label/brand "Haspengouwse origine" met lokale ondernemers en landbouwers	CIAGO	Haspengouwse ondernemers en landbouwers, PXL media en tourism, landgoederen	2024 – 2030
2.2.2	Opmaak van een bovenlokale communicatiestrategie & promotieplan met betrekking tot het terroir Haspengouw	Parkbureau	Tongeren, provincie Limburg	2024 – 2025
2.2.3	Opzetten economische verdienmodellen en meerwaardecreatie van landbouwproducten uit het terroir Haspengouw	CIAGO	Gemeenten, Nationale Boomgaardenstichting, beheerders van het platteland	2024 – 2030
2.2.3.1	Opschalen project brouwgerst Brouwerij Alken - Maes	RLHV	Alken	
2.2.3.2	Onderzoek en implementatie mogelijkheden baktarwe (Brustem en Schuurhoven - Vangrootloon)	PIBO campus	RLHV, CIAGO	
2.2.3.2	Onderzoek agroforestrymogelijkheden in een veranderend fruitlandschap	Belorta	RLHV, Nationale Boomgaardenstichting	
2.2.4	Opmaak promotieplan voor lokale ondernemers via de bovenlokale onthaalplekken	Parkbureau	Tongeren, onthaalplekken	2026 – 2027
2.2.5	Terroir Haspengouw verbreden en verduurzamen	CIAGO	Bilzen, Tongeren, Borgloon, Sint-Truiden, provincie Limburg	2024 – 2030
2.2.5.1	Lokale voedselstrategie i.k.v. klimaatactieplan	Sint-Truiden	Landbouwers, onderzoekscentra, horeca, middenveld, ondernemers	2024 – 2025

NR	ACTIES	PARTNERS		TIMING
		VOORTREKKER (ondersteund door het Parkbureau)	BETROKKEN PARTNERS	
OD2.3 Creëren en vermarkten van de meerwaarde voor landschap, natuur en biodiversiteit van lokale producten				
2.3.1	Stimuleren van verkoop van lokale producten via bestaande en lokale winkels, lokale boerenmarkten en de bovenlokale onthaalplekken	Borgloon, Sint-Truiden	Wroeter, Alverberg, Tongeren, gemeenten	2024 – 2030
2.3.2	Introduceren/promoten/activeren biodiversiteit en korte keten in de Haspengouwse landbouw	RLHV	Tongeren, Boerennatuur Vlaanderen	2024 – 2030
2.3.3	Landbouw inclusief natuurbeheer door samenwerking van veeteeltbedrijven, natuurverenigingen en gemeenten	Parkbureau	Alverberg, Limburgs Landschap, Wroeter, eigenaars/gebruikers, RLHV, gemeenten, landbouw, ANB, Tongeren, Natuurpunt	2024 – 2030
2.3.4	Opzetten cursussen en demo's voor de verwerking van Haspengouwse producten	Nationale Boomgaardenstichting	NBSW Maatwerk vzw, RLHV	2024
2.3.5	Kansen voor agroforestry en bosbouw valoriseren	Bosgroep Limburg	RHLV, Landelijk Vlaanderen, landgoederen, beheerders van het platteland	

NR	ACTIES	PARTNERS		TIMING
		VOORTREKKER (ondersteund door het Parkbureau)	BETROKKEN PARTNERS	
SD3 BELEVINGSVOL ONTSLUITEN VAN DE GELAAGDE GESCHIEDENIS EN HET ERFGOED VAN HASPENGOUW				
OD3.1 Uitbouwen van thematische en gelaagde onthaalplekken				
3.1.1	6 bovenlokale en internationale onthaalplekken	Parkbureau, Borgloon, Tongeren, Sint-Truiden, Alken, Alden Biesen, Herita		2024 – 2030
3.1.1.1	Stroopfabriek Borgloon	Borgloon		2024 – 2026
3.1.1.2	Pliniussite Tongeren	Tongeren		
3.1.1.3	Speelhof in Sint-Truiden	Sint-Truiden		
3.1.1.4	Valleipark Herk en Mombeek in Alken	Alken	Wellen, Kortessem, Diepenbeek, ANB, Natuurpunt	2030
3.1.1.5	Kasteel van Heers	Herita	Heers, ANB	2024 – 2026
3.1.1.6	Kasteel Alden Biesen	Alden Biesen	Bilzen, ANB	2024 – 2026
3.1.2	Ontwikkeling lokale onthaalplekken: florerende pittoreske kerkdorpen met omliggende landschap als instapplekken voor wandelen of fietsen	RLHV	Wellen, Borgloon, Heers, Bilzen, Sint-Truiden, Tongeren	2024 – 2030
3.1.2.1	Doorontwikkeling van instapplekken voor wandelen en fietsen naar gastvrije onthaalplekken	RLHV	Gemeenten	
3.1.3	Ontsluiten exclusieve en iconische Haspengouwse (erfgoed)plekken of bouwstenen	Gemeenten	RLHV, lokale beheerders	2024 – 2030
3.1.3.1	Thema religieus (kluis Vrijhern, klooster Colen, adbij Sint-Truiden, Minderbroedersklooster, ...)	Hoeselt, Sint-Truiden, privé-eigenaars	PARCUM	
3.1.3.2	Thema kastelen (belevingscentrum Graven van loon, kasteel Hex, Burcht Millen, Burcht Brustem, kasteel Heers, Edelhof Munsterbilzen, ...)	Borgloon, Sint- Truiden, Riemst, Herita, Alden Biesen, Heers, graaf Hex, Bilzen	IOED Oost	
3.1.3.3	Thema romeins (aquaduct Beukenberg, tumuli, Romeinse weg, Gallo-Romeins museum, ...)	Tongeren, Heers, Gingelom, Sint- Truiden, Riemst	IOED Oost	
3.1.3.4	Thema mergel (mergelwand Gelinden, fietsen door de mergel, mergelgroeve Heers, ...)	Heers, Riemst, Sint-Truiden	Natuurhuis Haspengouw, Tongeren, Natuurpunt, werkgroep de Kevie	
3.1.3.5	Thema natuur (Plateau en oppidum Caestert, natuurgebied Overbroek, ...)	Alken, Sint-Truiden	Natuurhuis Haspengouw, Tongeren, Natuurpunt, werkgroep de Kevie	
3.1.3.6	Thema vallei (valleipark Alken, ...)	Alken, Wellen, Diepenbeek, Kortessem		
3.1.3.7	Thema akker			
3.1.3.8	Thema fruit (fruitbelevingscentrum, erfgoedbelevingshoeve, wijnkasteel Genoelselderen, boomgaarden Alden Biesen, kerkje Guvelingen, ...)	Borgloon, Nationale Boomgaardenstichting, Bilzen, Riemst, Sint-Truiden		2024
3.1.3.9	Kunst in het Landschap		Borgloon	
3.1.4	Opvolging criteria en definitie van gelaagde onthaalplekken	Parkbureau	Onthaalplekken	2024
OD3.2 Bezoekersstromen spreiden in tijd en ruimte				
3.2.1	Uitbouw 'Visit Haspengouw 2.0' voor heel Haspengouw	Parkbureau	Gemeenten, PXL	
3.2.1.1	Opmaak van een onthaalplan voor de onthaalplekken (rond het DNA / de identiteit / de positionering & profilering …)	Parkbureau	Borgloon, Sint-Truiden, Alken, Tongeren, Herita, Alden Biesen	2024 – 2026
3.2.1.2	Opschalen 'Visit haspengouw' 2.0 voor gemeenschappelijk communicatiekanaal voor toerisme in heel Haspengouw	Parkbureau	Sint-Truiden, Bilzen, Tongeren, Borgloon en de andere gemeenten	2024 – 2026

NR	ACTIES	PARTNERS		TIMING
		VOORTREKKER (ondersteund door het Parkbureau)	BETROKKEN PARTNERS	
3.2.1.3	Opmaak van een jaarprogramma van toeristische activiteiten, bezienswaardigheden, feesten, open erfgoed, feesten, ...	Visit Haspengouw 2.0		na 3.2.1.2
3.2.1.4	Opmaak visie op toeristische ontsluiting ikv parkeren, ontvangstplekken, … mobiliteitsplan/Visie voor Haspengouw	Visit Haspengouw 2.0		na 3.2.1.2
3.2.1.5	Uitbouw monitoringssysteem voor bezoekers, zowel kwalitatief als kwantitatief	Parkbureau		2025 – 2026
3.2.1.6	Digitale ontsluiting van het Haspengouwverhaal	IOED	Toeristische diensten	2024 – 2030
3.2.2	Inzetten op zachte recreatie, fiets- en wandeltoerisme	RLHV	Provincie Limburg (routebureau)	2024 – 2030
3.2.2.1	Organiseren van kwaliteitsvol onderhoud van wandel- en fietsinfrastructuur	RLHV, provincie Limburg		2024 – 2030
3.2.2.2	Kwaliteitscriteria bewaken voor wandelroutes	RLHV		2024 – 2030
3.2.2.3	Doorontwikkeling wandelaanbod tot meerdaagse routes	RLHV		2024 – 2026
3.2.2.4	Promotie meerdaagse wandelroutes		Provincie Limburg	
3.2.3	Verdere ontwikkeling van de Fruitroute (fruitspoor & Romeinse weg) die uitnodigt tot meerdaags verblijven	Parkbureau	Sint-Truiden, Borgloon, Tongeren, provincie Limburg	
3.2.4	Stimuleren van openbaar vervoer, deelmobiliteit en functionele fietsverbindingen	Parkbureau	Gemeenten, Tongeren,De Lijn, NMBS	
3.2.5	Ontwikkelen van 'Groene Haltes'. Stationsstappers trein/tram/bus	Parkbureau	Tongeren, De Lijn, NMBS	
OD3.3 Uitdiepen van de landschapsbiografie met lokale actoren en vertalen naar belevingsvolle verhaallijnen				
3.3.1	Definiëren onderzoeksvragen en stimuleren onderzoek Haspengouwse bouwstenen	Erfgoed Haspengouw, IOED's	Lokale actoren, PXL, rijksarchief	2024 – 2025
3.3.2	Uitdiepen Haspengouwse bouwstenen: zowel onroerend erfgoed als culturele aspecten	Erfgoed Haspengouw, PXL	Erfgoed Haspengouw, IOED's, kerkfabrieken, Landelijke Gilden, gemeenten, PARCUM, CAG, Historische Woonsteden	2025 – 2030
3.3.2.1	Verdieping thema natuurlijk landschap	Lokale experten	RLHV	2024 – 2025
3.3.3	Uitdiepen landschapsrelictenkaart en -database via inventarisatie en documenteren	RLHV, PXL	PCCE, PNC, IOED's, Water en Domeinen	2025 – 2030
3.3.3.1	Inventarisatie en formuleren onderzoeksvragen over cultuurhistorische landschapselementen zoals graslanden, boskernen, poelen, boomgaarden, bronnen, houtige perceelsranden, holle wegen ...	PXL	ANB, NBS, RLHV, IOED's, INBO	2024 – 2030
3.3.3.2	Opzet beeldendatabank	Erfgoed Haspengouw, IOED		
3.3.3.3	Inventarisatie beheersvormen en -technieken ifv restauratie en herstel	IOED	Kasteel Heers	
3.3.4	Vertalen onderzoek naar concrete actieplannen, definiëren iconische plekken, belevingsvolle verhaallijnen, input communicatieacties ...	Parkbureau, Erfgoed Haspengouw	IOED'S, lokale actoren	na 3.3.1
OD3.4 Behouden, versterken en ontsluiten van kenmerkend onroerend en cultureel Haspengouws erfgoed				
3.4.1	Opzetten samenwerkingsverband erfgoedwerking Haspengouw	IOED's, Erfgoed Haspengouw, RLHV	Heemkundige kringen, natuurverenigingen	2024
3.4.1.1	Onderzoeken performant en structureel samenwerkingsverband tussen de professionele erfgoedorganisaties in Haspengouw.	IOED's, Erfgoed Haspengouw, RLHV		2024
3.4.1.2	Ontwikkelen van een sterke en coherente visie voor een geïntegreerd en integraal erfgoedbeleid in Haspengouw (op basis van de beleidsplannen van de professionele erfgoedorganisaties)	IOED's, Erfgoed Haspengouw		2025 – 2026
3.4.1.3	Opzetten hecht, dynamisch en fijnmazig Haspengouws erfgoednetwerk waarin professionele en niet-professionele actoren duurzaam samenwerken en elkaar versterken	IOED's, Erfgoed Haspengouw	Heemkundige kringen, natuurverenigingen	2024 – 2026

NR	ACTIES	PARTNERS		TIMING
		VOORTREKKER (ondersteund door het Parkbureau)	BETROKKEN PARTNERS	
3.4.1.4	Gebiedsdekkende werking IOED en Erfgoed Haspengouw	IOED's, Erfgoed Haspengouw		2027
3.4.2	Versterking en uitbouw erfgoeddepotwerking (roerend en onroerend erfgoed)	IOED's, Erfgoed Haspengouw	Gemeenten, Sint-Truiden, PCCE, MDM, Stroopfabriek, Tongeren, PARCUM	2024 – 2026
3.4.2.1	Verdere ontwikkeling en uitbreiding van onroerend erfgoeddepot(s)	IOED's	Gemeenten, Sint- Truiden, PCCE	
3.4.2.2	Onderzoek naar en realiseren van een regionaal erfgoeddepot voor cultureel erfgoed	Erfgoed Haspengouw	Stroopfabriek, gemeenten, Tongeren, PARCUM	
3.4.3	Beheer en ontsluiting Romeins erfgoed	Parkbureau, IOED's, Tongeren	PCCE, Gallo-Romeins Museum, ANB	2025 – 2030
3.4.3.1	Ontsluiten van het Romeins villalandschap (tumuli, villasites, Romeinse weg, ...)	IOED, Tongeren	PCCE, Gallo-Romeins Museum	
3.4.3.2	Valorisatie en ontsluiting aquaduct Beukenberg, tumuli, Romeinse weg	Gemeenten langs Romeinse weg	ANB, IOED's	
3.4.4	Visievorming, behoud, versterken en ontsluiten van het rijke religieus erfgoed	Parkbureau	Erfgoed Haspengouw, PCCE, IOED's, PARCUM	2024 – 2030
3.4.4.1	Ontsluiten en versterken Kluis Vrijhern	Hoeselt	IOED, vrienden van de Kluis, heemkring	
3.4.4.2	Inzetten op sensibilisering over funerair erfgoed (landschappelijke inbedding, waardevolle graftekens, verhalen achter graven/overledenen …)	Erfgoed Haspengouw, IOED	Tongeren, PCCE, PARCUM, heemkundige kringen, lokale besturen, Riemst	
3.4.4.3	Vergroenen van begraafplaatsen	Kortessem, Sint-Truiden	IOED west	2024 – 2030
3.4.4.4	Uitvoeren van en versterken lokale dynamiek m.b.t. draaiboek rond onderhoud kapellen	PARCUM	Erfgoedcellen, IOED, heemkringen, Landelijke Gilden, gemeenten	
3.4.4.5	Ontsluiten kerken en kapellen, oa museumkerk Munsterbilzen	Bilzen, kerkfabriek	IOED Oost, PARCUM	
3.4.4.6	Versterken van onderzoek naar, borgen van en (digitaal) ontsluiten van het religieus roerend en immaterieel erfgoed in Haspengouw	Erfgoed Haspengouw	PARCUM, erfgoedpartners, bisdom	2024 – 2030
3.4.4.7	Ontsluiten verhaal abdij Herkenrode in Haspengouw	Herita	RLHV	
3.4.4.8	Renovatie religieus erfgoed o.a. abdij, Speelhof, kapel OHLH, kapellen,…)	Wellen, Sint-Truiden, Heers	Monumentenwacht, IOED West	2024 – 2030
3.4.5	Beheer en ontsluiten kastelenlandschap	Parkbureau	Erfgoed Haspengouw, PCCE, IOED's, Historische Woonsteden, Landelijk Vlaanderen	2024 – 2030
3.4.5.1	Ontsluiting motte en waterburcht Millen	IOED, Riemst	Eigenaar, Fluvius, IOED Oost	
3.4.5.2	Versterken masterplan Mottepark Hoeselt	IOED's, Hoeselt	Bilzen, inwoners Hoeselt	
3.4.5.3	Valorisatie en ontsluiting burcht kolmont	Tongeren	ANB	
3.4.5.4	Ontwikkeling site Brustem: heraanplant hoogstamboomgaard met oude bomenrassen, cultuurhistorische ontsluiting, aandacht voor diverse periodes geschiedenis	Sint-Truiden	RLHV	2024 – 2025
3.4.5.5	Behoud en beheer parken, bijzondere bomen, dreven,...	RLHV, IOED's	Private eigenaars, gemeenten, Tongeren	
3.4.5.6	Ontsluiting kasteel Edelhof	Bilzen		
3.4.5.7	Ontsluiting kasteel Heers	Herita		
3.4.5.8	Ontsluiting Speelhof Sint-Truiden	Sint-Truiden		
3.4.6	Behoud, herbestemming en ontsluiten landbouwerfgoed (zie acties SD2)	Parkbureau	Erfgoed Haspengouw, PCCE, IOED's, CAG	2024 – 2030
3.4.6.1	Opmaak RUP voor herbestemming zonevreemde, historische hoeves	Wellen	IOED's	2024
3.4.6.2	Behoud en herstel groen erfgoed bij hoeves	RLHV	IOED's, PXL	2024 – 2030
3.4.6.3	Uitwerken kader vakwerkgebouwen	IOED's	Kwaliteitskamer	
3.4.6.4	Stimuleren ontsluiting vakwerk- en vierkantshoeves	IOED's	Gemeenten	

NR	ACTIES	PARTNERS		TIMING
		VOORTREKKER (ondersteund door het Parkbureau)	BETROKKEN PARTNERS	
3.4.6.5	Ondersteunen van het onderzoek naar agrarische erfgoedcollecties (landbouwalaam, archief…) en hun verhaal (tradities, gebruiken)	Erfgoed Haspengouw	Gemeenten	
3.4.7	Valleien (zie SD1 voor acties versterken en behoud)	Parkbureau	RLHV	2024-2030
3.4.7.1	Vorming en ontsluiting historische valleilandschappen Herk en Mombeek, via de bovenlocale onthaalplekken en iconische plekken	Alken	RLHV	
3.4.8	Natuur (zie SD1 voor acties versterken en behoud)	Parkbureau, Rlemst	Eigenaars/gebruikers, Onroerend Erfgoed, PXL, IOED's, ANB, gemeenten, Tongeren, Natuurpunt, werkgroep De Kevie	2024-2030
3.4.8.1	Vorming en ontsluiting kenmerkende natuurelementen via de bovenlokale onthaalplekken en iconische plekken (o.a. natuurgebieden ...)	Onthaalplekken	Gemeenten, Tongeren, Natuurpunt, werkgroep de Kevie	
3.4.8.2	Opwaarderen van historisch groen (bv. oude schooltuinen, kloostertuinen, ingangen van oude boerderijen, …)	RLHV	Eigenaars/gebruikers, onroerend Erfgoed, PXL, IOED's	
3.4.8.3	Onderzoek haalbaarheid ontsluiting van de watertoren in het Grootbos van Genoelselderen als een beeldbepalend baken/ uitkijkpunt over Haspengouw (brongebied van de Molenbeek/Demer)	Riemst	IOED Oost, ANB	
3.4.9	Mergel (zie ook 3.5.2)	Parkbureau, Natuurhuis Haspengouw	Riemst, Heers, Tongeren, Borgloon	2024-2030
3.4.9.1	Vorming en ontsluiting belang mergel en kalk via de bovenlokale onthaalplekken en iconische plekken	Natuurhuis Haspengouw	Riemst, Heers, Tongeren, Borgloon	
3.4.9.2	Fietsen onder de grond	Riemst	Visit Limburg	
3.4.10	Fruit (zie ook 3.5.1)	Parkbureau, Nationale Boomgaardenstichting	Alden Biesen, fruitbelevingscentrum Borgloon	2024-2030
3.4.10.1	Ontwikkeling erfgoedbelevingshoeve rond fruit, incl. kenniscentrum	Nationale Boomgaardenstichting	Alden Biesen, Fruitbelevingscentrum Borgloon	
OD 3.5	**Activeren en uitvoeren van nieuwe en bestaande onroerenderfgoedrichtplannen**			
3.5.1	Uitvoering actieprogramma hoogstamboomgaarden	RLHV	Gemeenten, NBS, Onroerend Erfgoed	2024-2030
3.5.1.1	Inventarisatie en waardering van alle Haspengouwse hoogstamboomgaarden	RLHV	Gemeenten, Nationale Boomgaardenstichting, PXL, IOED's	2024-2030
3.5.1.2	Uitbouwen boomgaardenloket	RLHV	Nationale Boomgaardenstichting, Onroerend Erfgoed	2024-2025
3.5.1.3	Opstarten boomgaardencommunities (eigenaars, beheer, ...)	RLHV	Gemeenten	2025
3.5.2	Implementeren en verbreden OERP mergel	RLHV, IOED's	Onroerend Erfgoed	2024-2030
3.5.2.1	Uitvoeren en initiëren geïntegreerde beheersplannen mergelgroeves	RLHV, Riemst	Heers, IOED Oost, Natuurpunt	2024-2026
3.5.2.2	Project mergellandschapen (levend erfgoed); dit wordt uitgebouwd tot "een sterk merk"	Natuurpunt	Riemst	
3.5.3	Opvolgen en implementeren OERP Historische Landgoederen	RLHV, IOED's, Landelijk Vlaanderen en Historische Woonsteden	Onroerend Erfgoed, particuliere landeigenaren en publieke beheerders, Hogeschool Gent	2024-2026
3.5.3.1	Implementeren kennis en acties OERP landgoederen naar Haspengouwse landgoederen	RLHV	Landeigenaren, IOED's	
3.5.4	Initiëren OERP graslanden	RLHV	Onroerend Erfgoed	2024
3.5.5	Onderzoek en ontwikkelingsplan particuliere landgoederen in Haspengouw	RLHV Landelijk Vlaanderen en Historische Woonsteden	Particulaire landeigenaren, Hogeschool Gent	

NR	ACTIES	PARTNERS		TIMING
		VOORTREKKER (ondersteund door het Parkbureau)	BETROKKEN PARTNERS	
SD4 DE COULEUR LOCALE VAN HASPENGOUW LATEN FLOREREN DOOR HET SAMENBRENGEN EN ACTIVEREN VAN DE LOKALE GEMEENSCHAP				
OD4.1 Het hart voor Haspengouw laten floreren bij de lokale gemeenschap				
4.1.1	Uitbouw Haspengouw spreekt: burgerparticipatie voor het Landschapspark	Parkbureau	PNC, gemeenten	2024 – 2030
4.1.2	Uitbouw werking Haspengouwgidsen en educatieve pakketten rond de Haspengouwse bouwstenen	Parkbureau	PXL, opleidingsinstellingen gidsen, IOED's, Erfgoed Haspengouw, onthaalplekken	
4.1.2.1	Uitbouwen van een werking watergidsen/ haspengouwse natuurgidsen	Parkbureau	Diverse natuurverenigingen en educatieve centra, onthaalplekken	
4.1.2.2	Uitbouw/ontwikkeling domein Nieuwenhoven		Provincie Limburg	
4.1.3	Imagobuilding landbouwsector: educatie, sensibilisatie en promoten van Haspengouwse land- en tuinbouwpraktijken naar inwoners en toeristen	Parkbureau	Gemeenten, Fruitbelevingscentrum, PXL, Landelijke Gilden	
4.1.3.1	Thema's landschapspark implementeren in het levenslang en levensbreed Leerecosysteem Borgloon (cfr ESF project)	Borgloon	Tongeren, Wellen, Heers, PIBOcampus, jeugdwerking, doelgroepwerking	
4.1.3.1	'Oogstcontacten' organiseren met lokale kwekers en bevolking	Bilzen		2024-2025
4.1.4	Stimuleren van het organiseren van (oogst)feesten, kermissen, processies, bloesemfeesten, wijnfeesten, culinaire feesten, Openmonumentendagen, gastvrije openboomgaarddagen, boerenmarkten, archeologiedagen, ...	alle partnerrs	IOED's, gemeenten, RLHV	2024-2030
4.1.5	Stimuleren van het openstellen van erfgoed (open kerken, landgoederen, funerair erfgoed, boomgaarddagen, erfgoeddag, archeologisch erfgoed, ...)	erfgoedorganisaties	Gemeenten, Erfgoed Haspengouw, IOED's, RLHV, privé-eigenaars, PARCUM	2024-2030
4.1.6	Educatie, vorming en sensibilisatie Drinkable Rivers	Bekkensecretariaat	Tongeren, Alken	
4.1.6.1	Uitbouwen educatief centrum rond 'Water en Natuur' in het onthaalplek Oude molen van Alken	Alken	Natuurpunt, PNC, RLHV	
4.1.6.2	Uitbouwen van burgeronderzoek		Gemeenten, Haspengouw spreekt, PNC	
4.1.6.3	Verdere uitbouw edcuatief centrum en educatieve pakketten rond natte gebieden	Orchis		
OD4.2 De Haspengouwse bouwstenen activeren in een bovenlokale kwaliteitskamer in functie van een kwalitatieve leefomgeving				
4.2.1	Opstart expertengroep als denktank voor creatieve en innovatieve kijk naar het landschap; historische architectuur als inspiratie voor de identiteit van Haspengouw	Parkbureau	UHasselt (architectuur), IOED's	2024
4.2.2	Opmaak (waarderings)kaders	Parkbureau		na 4.2.1
4.2.2.1	Opmaak kader rond initiatieven voor kwalitatief verblijf in het landschap voor elke doelgroep	Kwaliteitskamer		
4.2.2.2	Haspengouwse tuin van de toekomst ontwikkelen en uitdragen	RLHV	Gemeenten, PNC	
4.2.3	Opmaak visie herbestemmingen karakteristiek Haspengouws erfgoed (religieus, landbouw, kastelen, ...)	IOED, Erfgoedcel Haspengouw	Tongeren, Riemst, Sint-Truiden, PCCE, lokale besturen, vsw OKSO, vzw Fransiscaans erfgoed, landgoederen, PARCUM	2024-2030

NR	ACTIES	PARTNERS		TIMING
		VOORTREKKER (ondersteund door het Parkbureau)	BETROKKEN PARTNERS	
4.2.4	Stimuleren werking (I)GECORO	Parkbureau		na 4.2.1
4.2.5	Vorming rond de Haspengouwse bouwstenen i.f.v. een kwalitatieve leefomgeving	Parkbureau	Onthaalplekken	na 3.1.1
4.2.5.1	Opmaak van een publicatie met voorbeeldstellende Haspengouwse projecten, bv gebruik streekeigen architectuur en materialen	IOED	STEBO, IGECORO	
4.2.5.2	Lezingenreeks voorbeeldstellende projecten en actuele ruimtelijke thema's	Onthaalplekken/ denktank		
OD4.3 Versterken van de leefbaarheid van de plattelandsdorpen				
4.3.1	Ruimtelijke opwaardering van specifieke dorpskernen in de filosofie van florerende gemeenschappen	RLHV	Gemeenten	2024-2030
4.3.2	Uitwerken gemeentegrensoverschrijdende visie Trage Wegen	vzw Trage Wegen	Gemeenten, RLHV	2024-2027
4.3.2.1	Versnelde opmaak geïntegreerd gemeentegrensoverschrijdend trage wegenplan voor alle Haspengouwse gemeenten	Vzw Trage wegen	RLHV, gemeenten, (land)eigenaars	
4.3.2.2	Exploreren van een 'Landschapsspoor', een prikkelend, parkeigen parcours langs trage wegen dat de diversiteit en dynamiek van het landschap portretteert	Vzw Trage wegen	RLHV, gemeenten, (land) eigenaars, beheerders van het platteland, kunstenaars, Dear Hunter,	
4.3.3	Inrichten groene ontmoetingsplekken ter versterking van het sociaal weefsel	RLHV	Gemeenten	2024-2030
4.3.3.1	Vergroening speelplaatsen	RLHV	Gemeenten	
4.3.3.2	Project dorpspunten	Sint-Truiden		
4.3.3.3	Inrichten groene ontmoetingsplekken (Volkstuin Wellen)	Wellen	VELT, RLHV	

Natuurreservaat Overbroek in Gelinden © RLHV

4 Financieel programma

4.1 FINANCIERING

De lokale partners dragen 20% bij van de kosten voor de basiswerking van het landschapspark. De totale gemeentelijke bijdrage voor het landschapspark wordt verdeeld over de gemeenten, op basis van de oppervlakte binnen het landschapspark. Hierbij telt de oppervlakte die binnen het kerngebied ligt dubbel mee (factor 2) t.o.v. de oppervlakte in het invloedsgebied (factor 1).

JAARLIJKSE FINANCIERING (€)	REGIONALE BIJDRAGE (€)		VLAAMSE BIJDRAGE (€)		TOTAAL (€)	
	VAST	VARIABEL	VAST	VARIABEL	VAST	VARIABEL
Projectbureau (personeel)	67 000	15 250	268 000	61 000	335 000	76 250
Werkings-/ investeringskosten	40 000		160 000		200 000	
	107 000	15 250	428 000	61 000	535 000	76 250
Totaal	**122 250**		**489 000**		**611 250**	

Regionale bijdrage	122 250 €
Provincie Limburg (via RLHV)	35 000 €
Gemeenten	87 250 €

GEMEENTE	TOTALE OPPER-VLAKTE (HA)	OPPER VLAKTE INVLOEDS-GEBIED (HA)	%	OPPER-VLAKTE KERNGEBIED (HA)	%	INVLOEDSGEBIED (FACTOR 1) + KERNGEBIED (FACTOR 2) (€)
Alken	2 813,91	2 072,91	4,50	741	2,80	2.936,35
Bilzen	7 589,53	5 816,00	12,63	0	0,00	3.672,38
Borgloon	5 112,28	0,00	0,00	5 112,28	19,30	11.228,14
Diepenbeek	4 118,77	1 513,00	3,28	960	3,62	3.063,80
Gingelom	5 649,23	5 554,23	12,06	95	0,36	3.715,74
Hasselt	10 224,00	5 109,00	11,09	733	2,77	4,835,85
Heers	5 306,60	0,00	0,00	5 306,60	20,04	11.654,93
Herk-de-Stad	4 283,24	2 851,00	6,19	0	0,00	1.800,20
Herstappe	135,46	135,46	0,29	0	0,00	85,53
Hoeselt	3 002,11	772,11	1,68	2230	8,42	5.385,30
Kortessem	3 389,96	0,00	0,00	3 389,96	12,80	7.445,40
Nieuwerkerken	2 246,11	2 246,11	4,88	0	0,00	1.418,25
Riemst	5 787,63	5 775,63	12,54	12	0,05	3.673,24
St-Truiden	10 689,75	8 314,75	18,05	2 375	8,97	10.466,38
Tongeren	8 756,11	5 513,11	11,97	3 243	12,25	10.603,75
Wellen	2 672,43	386,43	0,84	2 286	8,63	5.264,76
Totaal	**77 658,35**	**46 059,74**	**100,00**	**26 483,84**	**100,00**	**87.250,00**

4.2 10-PUNTEN PROGRAMMA

ALGEMEEN

Het **10-puntenprogramma** bevat de acties die het Parkbureau zelf zal trekken. De acties worden gefinancierd vanuit de basiswerkings- en investerinsgbudgetten van het landschapspark. Ze werken als hefbomen en geven mee uitvoering aan de vier kerntaken van het Landschapspark.

Ze **VERBINDEN** verschillende sectoren in gemeenschappelijke acties.

Ze **VORMEN** een lerend netwerk tussen de actoren, delen kennis en ervaring met onderwijsinstellingen en informeren bezoekers en bewoners.

Ze **VERSTERKEN** de strategische doelstellingen door in te zetten op de verschillende aspecten in de keten; van studie, tot realisatie, van vorming tot communicatie en nazorg.

Ze **VERSNELLEN** een gerichte aanpak van de acties in het actieprogramma.

10 HEFBOOMACTIES EN -BUDGETTEN VOOR DE PERIODE 2024 - 2030				
	SD1 NATUUR & WATER	SD2 LANDBOUW & TERROIR	SD3 TOERISME & ERFGOED	SD4 MENS & OMGEVING
STUDIE	1 Studie ecologische basisstructuur 60 000 euro	2 Studie verdienmodellen agro-ecologie 60 000 euro	5 Studie onthaalplan 120 000 euro	
REALISATIE / INVESTERING	3 Inrichting thematische demo's en veldlabo's 120 000 euro		6 Inrichting kwaliteitsvolle onthaalplekken 120 000 euro	
VORMING / EDUCATIE	4 Sectoroverschrijdend lerend netwerk 120 000 euro		7 Ontsluiting Haspengouwse bouwstenen 60 000 euro	8 Oprichting kwaliteitskamer 60 000 euro
COMMUNICATIE	9 Sector- en gemeentegrensoverschrijdende communicatie 240 000 euro			
NAZORG	10 Sector- en gemeentegrensoverschrijdend landschapsbeheer 240 000 euro			

SD1

ACTIE 1

Studie ecologische basisstructuur

STUDIE **60.000 €**

De studie ecologische basisstructuur heeft betrekking op het **uitwerken van de functionele groene aders en robuuste valleien van bron tot monding**. De studie is gericht op het bufferen van natuurkernen en staat in functie van het ontwikkelen van leefgebied voor soorten waarbij naast de regionaal belangrijke soorten en biotopen ook aandacht uitgaat naar Europese aandachtssoorten en habitats.

De studie bestaat in de eerste plaats uit het in kaart brengen van de bestaande toestand, regionaal maar ook bovenlokaal, en het **definiëren van knelpunten en noden** per soort en per biotoop. Daarnaast schetst ze ook een beeld van de betrokken actoren bij het realiseren van de ecologische basisstructuur.

De studie vormt de basis voor concrete acties op het terrein. Daarnaast zal ze ook rekening houden met mogelijke verdienmodellen binnen de landbouw.

Deze hefboomactie werkt verbindend, versterkend en versnellend voor onderstaande acties uit het actieprogramma of geeft er mee uitvoering aan:

1.1.3	Ontwikkeling groenblauw dooraderingsnet
1.2.1	Uitwerking functionele groene adersvoor Europese en Limburgse prioritaire soorten
1.2.3	Bufferen en verbinden oude boskernen
1.2.4	Uitbouwen fruitspoor als droge natuurverbinding
1.2.5 t.e.m 1.2.9	Behoud en beheer van graslanden, holle wegen, hoogstamboomgaarden, hagenlandschap, kleinschalig landschap
1.4.1	Inpasbaar maken soortenbeschermingsprogramma's
1.4.2	Ontwikkeling leefgebied en verbindingen voor regionaal belangrijke soorten
2.1.1	Oprichting clusters voor klimaatbestendige en regeneratieve landbouw

INDICATOREN

- Een **overzichtsplan** van de ecologische basisstructuur
- Een **overzicht** van de belangrijkste **knelpunten** en concrete oplossingen vertaald in een concreet **actieplan** met een analyse van de locaties en actoren
- **Engagement van betrokken actoren** om 1/4de van de actiepunten in deze eerste 6 jaar uit deze studie om te zetten naar **realisatie**.

SD2

ACTIE 2

Studie verdienmodellen agro-ecologie

STUDIE **60.000 €**

De studie verdienmodellen agro-ecologie omvat 3 grote luiken. In de eerste plaats wordt een **landbouwanalyse** uitgevoerd om inzicht te krijgen in de situatie van de Haspengouwse landbouwers. Op basis hiervan worden **representatieve experimenteerruimtes** gedefinieerd die een veerkrachtig Haspengouws voedsellandschap moeten ondersteunen. **Drie thematische demo's** worden uitgewerkt rond de drie kenmerkende Haspengouwse grondgebonden bedrijfsvoeringen: akkerbouw, veeteelt en fruitteelt, met elk hun specifieke uitdagingen en kansen. Voor elk van deze thematische demo's worden **verdienmodellen** uitgewerkt, gericht op het bekomen van een leefbaar bedrijf met een levende bodem, klimaatrobuuste landbouw en het versterken van landbouwbiodiversiteit via aangepaste teeltmethodes en beheer.

Binnen 2 **gebiedsgerichte veldlabo's** wordt een concreet verdienmodel uitgewerkt dat als voorbeeld kan dienen voor gelijkaardige gebieden. Het veldlabo Droog-Haspengouw focust op een van de grote landgoederen en onderzoekt o.a. de ontwikkeling van ecosysteemdiensten vanuit de opbrengsten en ondernemerschap met natuur en landschap. De doelstellingen en acties moeten zoveel mogelijk zelfbedruipend zijn en een toegevoegde waarde hebben voor de betrokken actoren. De terugverdieneffecten moeten duidelijk worden aangegeven, realistisch en meetbaar zijn. Het veldlabo Vochtig-Haspengouw focust op een aanpak binnen het kamsalamandergebied.

De resultaten van de studie ecologische basisstructuur worden ingepast in deze verdienmodellen

Deze hefboomactie werkt verbindend, versterkend en versnellend voor onderstaande acties uit het actieprogramma of geeft er mee uitvoering aan:

2.1.1	Oprichting clusters voor klimaatbestendige en regeneratieve landbouw
2.1.2	Demo agro-ecologische landgoederen: circulaire en regeneratieve landbouw
2.1.3	Opmaak studie economische viabiliteit en mogelijke verdienmodellen voor landbouwers
2.3.3	Opzetten economische verdienmodellen en meerwaardecreatie van landbouwproducten uit terroir Haspengouw
2.3.2	Introduceren/promoten/activeren biodiversiteit en korte keten in de Haspengouwse landbouw
1.1.1	Implementatie bestaand instrumentarium
1.2.2	Stimuleren landbouwers voor versterking groen netwerk via de juiste instrumenten in randzone vallei-/natuurgebied
1.2.3	Bufferen en verbinden oude boskernen
1.4.1	Inpasbaar maken soortenbeschermingsprogramma's
1.3.3	Doorlaatbaarheid bodems verbeteren
1.3.4	Onderzoek, uitwerken en implementatie van instrumenten en nieuw stimulerende keuzepakket ifv bodem en erosie
1.4.2	Ontwikkeling leefgebied en verbindingen voor regionaal belangrijke soorten
3.5.3	Opvolgen en implementeren OERP landgoederen

INDICATOREN

- Een **landbouwanalyse** voor het landschapspark
- Per demo en veldlabo worden mogelijke **verdienmodellen** uitgewerkt.

SD1 SD2

ACTIE 3

Inrichting thematische demo's en veldlabo's

REALISATIE / INVESTERING **120.000 €**

In deze actie wordt ingezet op **onderzoek op het terrein in experimenteerruimtes**: 3 thematische demo's en 2 gebiedsgerichte veldlabo's. Er wordt **intersectoraal** gewerkt met een **benadering vanuit het landschap**, waarvoor onder meer de resultaten uit de studie naar de verdienmodellen en de studie ecologische basisstructuur gebruikt worden. De experimenteerruimtes werken op **klimaatbestendige en regeneratieve landbouw** en grondgebonden teelten. De focus van de acties in de thematische demo's (akkerland, fruitland, grasland) ligt op de effecten op klimaat, bodem en soorten die voorkomen in de specifieke demolandschappen. Voor deze demo's wordt samengewerkt met onderzoeksinstellingen zoals PIBO campus, pcfruit, VITO, INBO, ILVO.

In de veldlabo's komen verschillende thematieken en sectorale aspecten samen. In Droog-Haspengouw wordt in het veldlabo agro-ecologische landgoederen de koppeling gemaakt tussen landbouw, natuur, erfgoed, toerisme… In Vochtig-Haspengouw ligt de focus in het kamsalamandergebied op een samenwerking tussen verschillende plattelandsactoren.

Wanneer de maatregelen bevredigende effecten hebben, wordt een **langetermijn-monitoring** opgestart. De resultaten van de experimenteerruimtes moeten ook leiden tot **beleidsvoorstellen.**

Deze hefboomactie werkt verbindend, versterkend en versnellend voor onderstaande acties uit het actieprogramma of geeft er mee uitvoering aan:

2.1.1 Oprichten 3 clusters/lerende netwerken voor klimaatbestendige en regeneratieve landbouw
2.1.2 Demo agro-ecologische landgoederen: circulaire en regeneratieve landbouw
1.1.1 Implementatie bestaand instrumentarium
1.1.3 Ontwikkelen van een groenblauw dooraderingsnet
1.2.1 Uitwerken functionele groene aders voor soorten
1.2.3 Bufferen en verbinden van oude boskernen
1.2.5 Kader uitwerken en uitvoering geven aan 'vergeten graslanden' ifv behoud en beheer
1.3.1 Optimaliseren inrichting en waterhuishouding ifv conserveren water en sponswerking valleigebieden
1.3.3 Doorlaatbaarheid van bodems verbeteren
1.3.4 Onderzoek, uitwerken en implementatie van instrumenten en nieuw stimulerend keuzepakket ifv bodem en erosie
1.4.1 Opvolgen, activeren en inpasbaar maken van soortenbeschermingsprogramma's
1.4.2 Ontwikkeling leefgebied en verbindingen voor Regionaal Belangrijke Soorten
3.5.3 Opvolgen en implementeren OERP landgoederen

INDICATOREN

- Per thematische demo wordt op **20 locaties** gewerkt aan experimenten om regeneratieve landbouw tot uitvoering te brengen
- Een **richtplan** voor graslanden
- Een **rapport per jaar** met resultaten en beleidsvoorstellen naar hogere overheden.

SD1 SD2

ACTIE 4

Sectoroverschrijdend lerend netwerk

VORMING / EDUCATIE **120.000 €**

Het Parkbureau zal een **sectoroverschrijdend lerend netwerk** oprichten om ervaringen die opgedaan worden in de **experimenteerruimtes** en alle daaraan gerelateerde kennis uit te dragen. Hiervoor worden experten uit de verschillende sectoren ingeschakeld, maar er wordt ook een groep van lokale ambassadeurs geactiveerd en ingezet die vanuit praktijkervaring hun bevindingen zullen delen over sectoren heen.

Ook in het **onderwijs** wordt een kruisbestuiving tussen landbouw, natuur en landschap opgezet, met als belangrijkste partners het Provinciaal Instituut voor Biotechnisch Onderwijs (PIBO) en PXL. Landbouw- en natuurpraktijken moeten opnieuw meer naar elkaar toegroeien, er valt zoveel van elkaar te leren. De doelgroep voor deze actie is de **volgende generatie beheerders van het landschap**. Het programma van opleidingen en workshops kan intersectoraal verrijkt worden met resultaten uit de experimenteerruimtes en input van experten uit beide sectoren.

Deze hefboomactie werkt verbindend, versterkend en versnellend voor onderstaande acties uit het actieprogramma of geeft er mee uitvoering aan:

2.1.4 Langetermijnonderzoek en -monitoring opstarten samen met het onderwijs
2.1.5 Doorvertaling kennis via onderwijs en vorming
3.3.1 Definiëren relevante onderzoeksvragen en stimuleren onderzoek Haspengouwse bouwstenen
3.3.2 Uitdiepen Haspengouwse bouwstenen
3.5.1 Uitvoeren actieprogramma hoogstamboomgaarden

INDICATOREN

- **2 partnerschappen** tussen **onderwijsinstellingen**
- De 3 thematische demo's worden vertaald in **vormingspakketten**
- **6 vormings- en uitwisselingsinitiatieven** gericht naar natuurbeheerders, landbouwers en landeigenaars.

SD3 SD4

ACTIE 5
Studie onthaalplan

STUDIE **120.000 €**

Er wordt een onthaalplan opgesteld dat uitgaat van een optimale spreiding in tijd en ruimte van bezoekers.

Hiervoor worden **toeristische bewegingen** in en rond het landschapspark in kaart gebracht en gemonitord. Daarnaast worden de verschillende **soorten bezoekers** verder geanalyseerd en de **beoogde doelgroepen** verkend.

Enkel met die kennis kan onderzocht worden hoe en waar bezoekers het beste **kwalitatief ontvangen** worden. Daarbij wordt aan de ene kant gekeken naar **praktische aspecten** zoals de geografische spreiding, de draagkracht van de plek, de bereikbaarheid en de integrale toegankelijkheid. Aan de andere kant wordt er gekeken naar **inhoudelijke aspecten** zoals de connectie met de bouwstenen en de Haspengouwse USP's. Deze input wordt verzameld en uitgewerkt in een evenwichtig onthaalplan met een aanbod aan Haspengouwse belevingen, gespreid in tijd en ruimte, op maat van bezoeker en bewoner.

De studie zal ook aangeven welke onthaalplekken prioritair ingericht worden om in de eerste 6 jaar de grootst mogelijke meerwaarde te betekenen voor bezoekers en bewoners. Het onthaalplan houdt op een respectvolle manier rekening met het onderscheid tussen publiek en privaat domein.

Deze hefboomactie werkt verbindend, versterkend en versnellend voor onderstaande acties uit het actieprogramma of geeft er mee uitvoering aan:

3.1.1	Uitbouwen van 6 bovenlokale en internationale onthaalplekken
3.1.2	Ontwikkeling lokale onthaalplekken
3.1.3	Ontsluiten exclusieve en iconische Haspengouwse plekken
3.2.1	Uitbouw 'Visit Haspengouw 2.0' voor heel Haspengouw
3.2.2	Inzetten op zachte recreatie
3.4.3 t.e.m 3.4.10	Ontsluiting Haspengouwse bouwstenen
4.3.1	Ruimtelijke opwaardering van dorpskernen in de filosofie van florerende gemeenschappen

INDICATOREN

- Een **analyse** van de huidige bezoekersstromen en doelgroepen
- Een **visie** op het aanbod van gelaagde onthaalplekken (bovenlokale onthaalplekken, pittoreske onthaalplekken, iconische plekken) in relatie tot bouwstenen en USP
- Een **onthaalplan** voor Haspengouw.

SD3 SD4

ACTIE 6
Inrichting kwaliteitsvolle onthaalplekken

REALISATIE / INVESTERING **120.000 €**

Deze hefboomactie is gericht op het inrichten van kwaliteitsvolle onthaalplekken. Het onthaalplan zal aangeven welke onthaalplekken prioritair ingericht worden. Op deze plekken zal de **huisstijl van het Landschapspark** Hart van Haspengouw tot uitvoering worden gebracht. Hierdoor zal Haspengouw als landschapspark ervaren kunnen worden, met een herkenbare look & feel.

Deze actie is niet enkel gericht op **bezoekers**, maar ook op **inwoners**. Prioritair aangeduide onthaalplekken in de pittoreske kerkdorpen worden verder omgevormd tot gastvrije onthaalplekken die tegelijk fungeren als groene ontmoetingsplekken voor de lokale gemeenschap.

Naast de inrichting van onthaalplekken, wordt het **monitoringsysteem** verder uitgebouwd. Dit monitoringsysteem maakt het mogelijk bezoekersstromen beter te spreiden in tijd en ruimte door real-time communicatie.

Deze hefboomactie werkt verbindend, versterkend en versnellend voor onderstaande acties uit het actieprogramma of geeft er mee uitvoering aan:

3.1.1	Uitbouwen van 6 bovenlokale en internationale onthaalplekken
3.1.2	Ontwikkeling lokale onthaalplekken
3.1.3	Ontsluiten van exclusieve en iconische Haspengouwse plekken
3.2.1	Uitbouw 'Visit Haspengouw 2.0' voor heel Haspengouw
4.3.3	Inrichten groene ontmoetingsplekken

INDICATOREN

- De **helft** van de bovenlokale onthaalplekken is **ingericht als onthaalplek** van het landschapspark, de andere helft heeft een **ontwikkelingsvisie** waarin de functie als onthaalplek van het landschapspark is uitgewerkt
- **12** pittoreske of iconische **onthaalplekken** ingericht
- Een **monitoringsprotocol** (kwantitatief en kwalitatief) van kracht.

SD3

ACTIE 7

Ontsluiting Haspengouwse bouwstenen

VORMING / EDUCATIE **60.000 €**

De verhaallijnen uit de **landschapsbiografie** worden verder uitgediept en vertaald naar een toeristisch verhaal over de acht Haspengouwse bouwstenen. Deze ontsluiting in **toegankelijke en boeiende informatie** kan verschillende vormen aannemen; informatieborden bij onthaalplekken, informatie op een website, video, lezingen ... Hierbij wordt rekening gehouden met de doelgroepenanalyse die werd uitgevoerd in de studie voor het onthaalplan.

De thematische verhaallijnen overschrijden de gemeentegrenzen en brengen het Haspengouwse verhaal aan het licht. Lokale inwoners worden geactiveerd om hun authentieke verhalen naar buiten te brengen waardoor het materiële en het immateriële erfgoed gekoppeld wordt.

De verhaallijnen worden omgevormd naar **educatieve pakketten** voor Haspengouwse scholen om jongere generaties te bereiken en hun hart voor Haspengouw nóg meer te laten bloeien.

Het opstarten van een **gidsenwerking** en het opleiden van Haspengouwgidsen maakt ook deel uit van deze actie.

Deze hefboomactie werkt verbindend, versterkend en versnellend voor onderstaande acties uit het actieprogramma of geeft er mee uitvoering aan:

3.4.3 t.e.m. 3.4.10	Ontsluiting Haspengouwse bouwstenen
3.1.1, 3.1.2 en 3.1.3	Uitbouwen thematische en gelaagde onthaalplekken
3.3.3	Uitdiepen landschapsrelictenkaart en –database via inventarisatie en documenten
4.1.2	Uitbouw werking Haspengouwgidsen en educatieve pakketten rond de Haspengouwse thema's
4.1.6	Educatie, vorming en sensibilisatie Drinkable rivers
4.2.5	Vorming rond de Haspengouwse thema's i.f.v. een kwalitatieve leefomgeving

INDICATOREN

- **8 bouwstenen** vertaald naar een toeristische en betekenisvolle **verhaallijn en bijhorend aanbod**
- Minstens voor 4 van de 8 bouwstenen is een **educatief pakket** uitgewerkt
- Een **volwaardig opleidingsaanbod** voor Haspengouwse gidsen.

SD4

ACTIE 8

Oprichting kwaliteitskamer

VORMING / EDUCATIE **60.000 €**

Het Parkbureau zal de kwaliteitskamer oprichten en zoekt naar een **samenwerking** tussen verschillende **gebiedsexperten**. Daarnaast zorgt het voor bekendheid binnen het werkingsgebied. In de kwaliteitskamer worden **waarderingskaders** opgesteld en op regelmatige basis worden **lezingen** georganiseerd die de landschappelijke eigenheid en de typische Haspengouwse opbouw van compacte plattelandsdorpen duiden. Er wordt gecommuniceerd over voorbeeldstellende Haspengouwse projecten die inspireren, stimuleren en harmonie en esthetiek beogen en over een kwaliteitsvolle aanpak van projecten die de Haspengouwse identiteit versterken. De kwaliteitskamer zet daarnaast in op de ontsluiting van **ruimtelijke thema's**, zoals bijvoorbeeld het ontwikkelen van een visie rond herbestemmingen.

Deze hefboomactie werkt verbindend, versterkend en versnellend voor onderstaande acties uit het actieprogramma of geeft er mee uitvoering aan:

4.2	Haspengouwse thema's activeren in een bovenlokale kwaliteitskamer ifv een kwalitatieve leefomgeving
4.3	Versterken van de leefbaarheid van plattelandsdorpen (link met florerende gemeenschappen)
3.4	Behouden, versterken en ontsluiten van kenmerkend onroerend en cultureel Haspengouws erfgoed
3.1	Uitbouwen thematische en gelaagde onthaalplekken

INDICATOREN

- **4 samenkomsten per jaar** met de kwaliteitskamer
- **3 lezingen of evenementen per jaar** door de kwaliteitskamer
- **2 publicaties** over best-practices m.b.t. de Haspengouwse bouwstenen.

ACTIE 9

SD1 SD2 SD3 SD4

Sector- en gemeentegrens-overschrijdende communicatie

COMMUNICATIE **240.000 €**

Aan de basis van een succesvol landschapspark ligt een sterke partnersamenwerking en een sterk merk. Communicatie speelt hierin een cruciale rol. Het Parkbureau zorgt voor een **solide communicatiestrategie** die zich richt naar de **verschillende soorten doelgroepen**: organisatiedoelgroepen (partners, gemeenten, andere overheden) en communicatiedoelgroepen (bezoekers, bewoners, ondernemers …). Voor een onderbouwde communicatiestrategie zullen de doelstellingen, kernboodschappen, doelgroepen, kanalen, positionering en customer journeys zorgvuldig in kaart gebracht worden. Deze strategie wordt vertaald naar concrete en uitvoerbare communicatieplannen voor het Parkbureau en partners van het landschapspark.

Het Parkbureau zal de opschaling van **'Visit Haspengouw'** initiëren en uitbouwen naar een gemeentegrensoverschrijdende samenwerking tussen de toeristische diensten van de Haspengouwse gemeenten. Visit Haspengouw 2.0 zal bezoekers zowel online als offline voorzien van toegankelijke en **wervende informatie** over het landschapspark en haar USP's. De Haspengouwse bouwstenen vormen de ideale insteek om met jaarthema's te werken. Ook het uitwerken van communicatiecampagnes rond de Haspengouwse land(schaps)bouwers voor een positief imago en wederzijds begrip zijn één van de acties.

Om het merk 'Hart van Haspengouw' te bouwen en te positioneren, zal een overkoepelende **communicatie-huisstijl** ontwikkeld worden die toegepast wordt op de communicatie van het landschapspark; online, offline en zichtbaar in het gebied. De huisstijl wordt in samenspraak met de partners uitgevoerd en uitgedragen. De communicatie en positionering wordt afgestemd op de overkoepelende communicatie over 'Vlaamse Parken'.

Om de Haspengouwer een blijvende stem te geven in het verhaal van het Landschapspark, krijgt **'Haspengouw Spreekt'**, opgezet naar aanleiding van de opmaak van het Masterplan, een duurzame doorstart als platform voor burgerparticipatie in het landschapspark. Het platform kan ook ingezet worden om specifieke actoren in het landschapspark te raadplegen.

Deze hefboomactie werkt verbindend, versterkend en versnellend voor onderstaande acties uit het actieprogramma of geeft er mee uitvoering aan:

3.1.1, 3.1.2 en 3.1.3	Uitbouwen thematische en gelaagde onthaalplekken
3.2.1	Uitbouw 'Visit Haspengouw 2.0' voor heel Haspengouw
3.2.2	Inzetten op zachte recreatie, fiets- en wandeltoerisme
3.4.3 t.e.m. 3.4.10	Ontsluiting Haspengouwse bouwstenen
4.1.1	Uitbouw Haspengouw spreekt
4.1.3	Imagobuilding landsbouwsector
4.1.4	Stimuleren van het organiseren van feesten, openmonumentendagen, ...

INDICATOREN

- Een **overkoepelende communicatiestrategie**
- Een **communicatiehuisstijl** doorvertaald naar een toolbox
- **Jaarlijks 4 'Haspengouw Spreekt'-sessies.**

ACTIE 9

IN HET HART VAN HASPENGOUW, WAAR HET GLOOIEND LANDSCHAP RIJPT, PLUK JE DE VRUCHTEN VAN EEN RIJKELIJK VERLEDEN.

Bloei open in de afwisselende natuur

Oogst de vruchten van eigen bodem

Zet je tanden in ons rijkelijk verleden

Pluk de dag in onze gastvrije dorpen

Ter illustratie: een aanzet voor het 'message house' van het landschapspark. Hierin zitten de kernboodschappen vervat om bezoekers warm te maken voor een bezoek aan 'Hart van Haspengouw'.

ACTIE **10**

SD1 SD2 SD3 SD4

Sector- en gemeentegrens-overschrijdend landschapsbeheer

NAZORG **240.000 €**

Om het **beheer** van de open ruimte in het Landschapspark zo kwalitatief en deskundig mogelijk te organiseren, wordt een **Loket Onderhoud Buitengebied** opgericht. De focus ligt hierbij op het uitwerken van sector- en gemeentegrensoverschrijdend landschapsbeheer, waarbij zowel natuur, erfgoed, recreatief medegebruik als het (landbouw) gebruik mee in rekening wordt gebracht. Hierdoor wordt een antwoord geboden op een achterstallig of ad hoc beheer omwille van de versnipperde eigendomssituaties en kan ook een **gemeentegrensoverschrijdende visie en aanpak** worden opgestart. Zo kan er snel en gebiedsdekkend ingespeeld worden op lokale problematieken zoals het bacterievuur, hinder naar aanpalende percelen door achterstallig onderhoud van hoogstamboomgaarden en houtkanten etc.

Via de **ondersteuning en samenwerking** tussen private eigenaren, natuurorganisaties en gemeenten kunnen er meer en **kwaliteitsvollere beheerplannen** tot stand komen. De elementen worden in kaart gebracht en er worden kennis en middelen aangereikt via workshops en demo's om deze in de toekomst planmatig te onderhouden.

Deze hefboomactie werkt verbindend, versterkend en versnellend voor onderstaande acties uit het actieprogramma of geeft er mee uitvoering aan:

1.2.5 t.e.m. 1.2.9	Behoud en beheer graslanden, holle wegen, hoogstamboomgaarden, hagenlandschap, kleinschalig landschap
1.2.1	Uitwerking functionele groene aders voor Europese en Limburgse prioritaire soorten
1.2.3	Bufferen en verbinden oude boskernen
1.2.4	Uitbouwen fruitspoor als droge natuurverbinding
1.4.2	Ontwikkeling leefgebied en verbindingen voor regionaal belangrijke soorten
2.1.1	Oprichting experimenteerruimtes voor klimaatbestendige en regeneratieve landbouw
3.5.1	Uitvoering actieprogramma hoogstamboomgaarden
4.3.1	Uitwerking gemeentegrensoverschrijdende visie trage wegen

INDICATOREN

- **2** gemeentegrens- en sectoroverschrijdende **beheerplannen**
- **2 demo's of workshops per jaar** m.b.t. geïntegreerd landschapsbeheer
- **2 infomomenten per jaar** voor lokale ambtenaren over best practices rond het beheer van KLE's en ander typisch Haspengouwse landschapselementen.

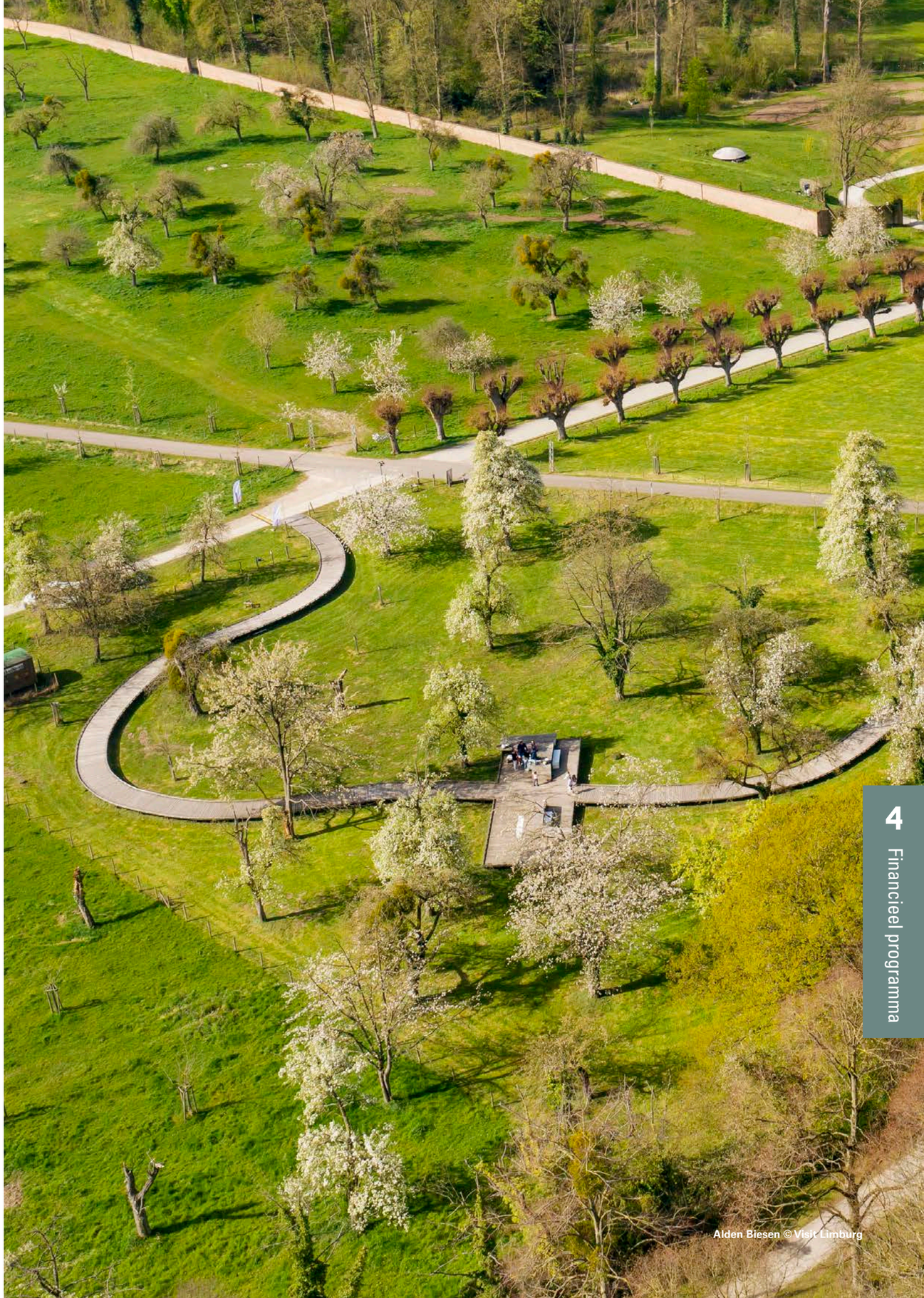

Alden Biesen © Visit Limburg

4.3 UITGEBREID FINANCIEEL PROGRAMMA

Het 10-puntenprogramma geeft een beeld op de toekenning en verdeling van het hefboombudget uit de basisfinanciering zowel wat betreft personeelsinzet als concrete acties die het parkbureau zelf zal initialiseren en trekken. Daarnaast zal het parkbureau vooral ook haar 4 basistaken (verbinden, versterken, versnellen, vormen) uitvoeren ter ondersteuning van de partners om acties op te schalen en nieuwe acties te initialiseren.

Via deze link kan het uitgebreide financiële programma voor het actieplan van het landschapspark Hart van Haspengouw geraadpleegd worden. Deze tabel werd grotendeels opgemaakt op basis van de bedragen die een aantal partners (voornamelijk gemeenten) voor de periode 2024-2025 in hun begroting voorzien hebben voor acties die mee uitvoering geven aan de doelstellingen van het landschapspark. Omdat Hart van Haspengouw een landschapspark is dat opstart vanuit een volledig nieuwe samenwerking, zullen verschillende acties pas in detail uitgewerkt en begroot kunnen worden wanneer de erkenning een feit is. Het is in deze opstartfase dan ook niet realistisch om voor de meeste acties een detailraming op te maken van de nodige budgetten. Bovendien kunnen de lokale besturen momenteel geen uitspraken doen over de begroting van de komende beleidsperiode.

Deze tabel is dus een ruwe aanzet voor een financieel programma, dat in de loop van de eerste jaren van de werking van het landschapspark meer concreet zal worden aangevuld.

Na de erkenning zal de coalitie hiermee verder aan de slag gaan. Gemeenten en andere partners zullen gedurende de eerste jaren samen met het parkbureau acties concreet uitwerken, extra projectfinanciering aanvragen en de nodige budgetten voorzien voor de komende beleidsperiodes.

INVESTERINGEN PER THEMA/STRATEGISCHE DOELSTELLING

Voor verschillende doelstellingen die het landschapspark ambieert, zijn er momenteel bij partners beperkt budgetten voorzien. De taak van het landschapspark zal erin bestaan alle partners te overtuigen om de komende jaren voldoende budgetten vrij te maken voor de doelstellingen en de nodige bijkomende financiering te zoeken om deze acties op te schalen en te versterken.

Volgend diagram geeft per strategische doelstelling weer hoe de relatieve verdeling is van reeds voorziene budgetten voor de operationele doelstellingen t.o.v. het bedrag dat vanuit de basisfinanciering (10-puntenprogramma) wordt toegekend aan deze specifieke doelstelling. Hiermee tonen we aan rond welke doelstellingen we de eerste periode al een doorstart kunnen maken en de nodige resultaten kunnen realiseren, en rond welke doelstellingen er nog de nodige tijd voorzien moet worden om acties te initialiseren, aan te wakkeren en extra (project) budgetten te voorzien in de toekomst.

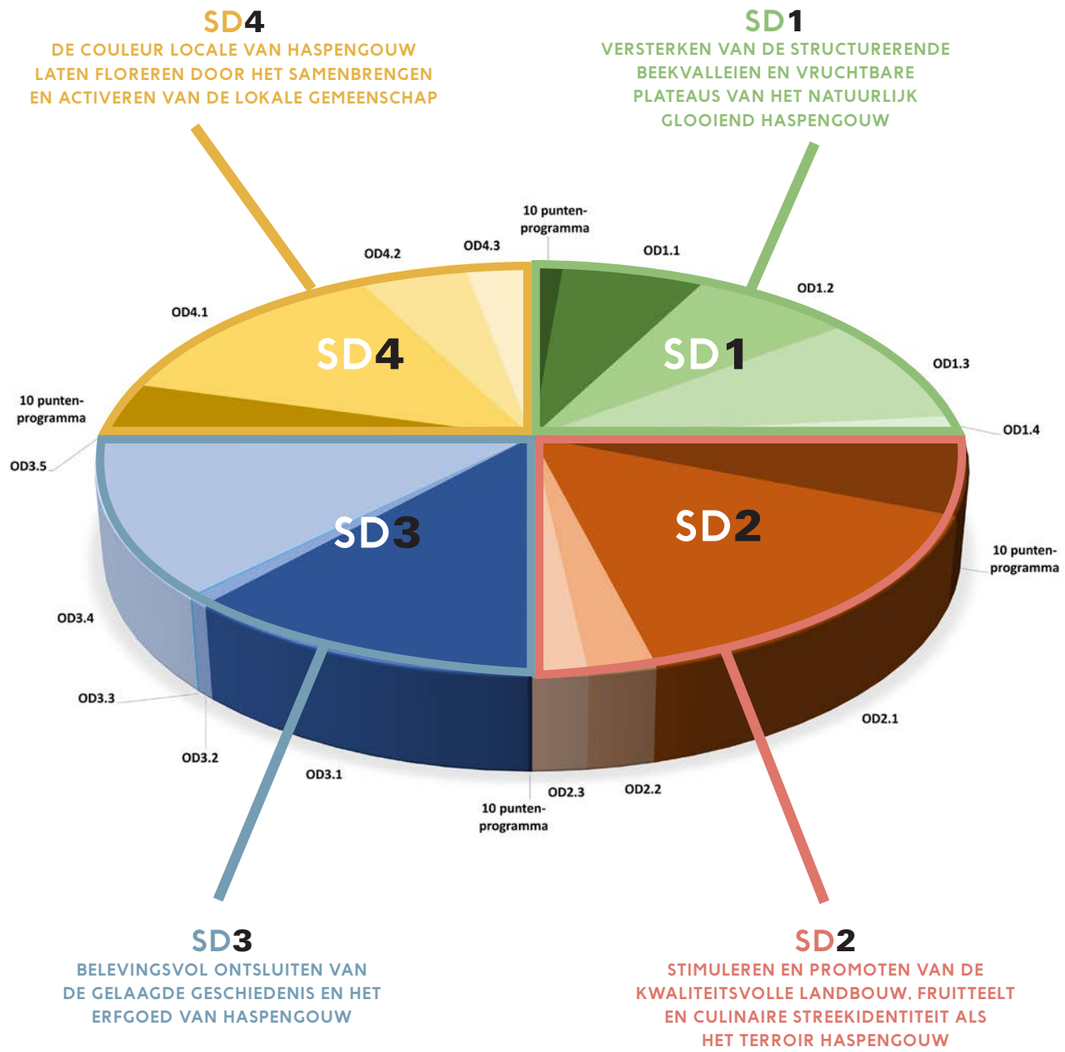

OD1.1	Ontwikkelen robuuste aaneengesloten beekvalleien	OD3.1	Uitbouwen van thematische en gelaagde onthaalplekken
OD1.2	Versterken van het groen netwerk in het cultuurlandschap	OD3.2	Recreatieve structuren organiseren in tijd en ruimte
OD1.3	Inrichten van klimaatadaptieve sponslandschappen	OD3.3	Uitdiepen landschapsbiografie met lokale actoren
OD1.4	Versterken leefgebied van soorten in agrarisch gebied	OD3.4	Versterken kenmerkend Haspengouws erfgoed
OD2.1	Labo klimaatbestendige en regeneratieve landbouw	OD3.5	Activeren onroerenderfgoedrichtplannen
OD2.2	Het valoriseren van het Haspengouws voedsellandschap	OD4.1	Het hart voor Haspengouw lokaal laten floreren
OD2.3	Creëren en vermarkten lokale producten	OD4.2	Activeren bovenlokale kwaliteitskamer
		OD4.3	Versterken van de leefbaarheid van de plattelandsdorpen

Partnermoment in het Kasteel van Heers om de indiening van de kandidatuur Hart van Haspengouw te vieren. © RLHV

5 Partners

5.1 OVERZICHT VAN DE PARTNERS

PARTNERS	
Alken	Erfgoed Haspengouw
Bilzen	Herita
Borgloon	IOED Oost Haspengouw & Voeren
Diepenbeek	IOED Haspengouw West
Gingelom	Kasteel Hex
Hasselt	Landelijk Vlaanderen
Heers	Limburgs Landschap
Hoeselt	Historische Woonsteden & Tuinen
Kortessem	Nationale Boomgaardenstichting
Sint-Truiden (ov goedkeuring)	Natuurpunt
Tongeren	Orchis
Wellen	pcfruit
Provincie Limburg	Pibo Campus
Regionaal Landschap Haspengouw & Voeren	PXL
Alden Biesen	Regionaal Landschap Zuid Hageland
Bekkensecretariaat Demerbekken	Trage Wegen
Boerenbond	Uhasselt
Boerennatuur	VITO
CAG	Watering de Herk
CIAGO	

5.2 SAMENVATTING VAN BESLUITVORMING DOOR PARTNERS

De indienende partners ondertekenden in de periode 1/4/2023-31/5/2023 een samenwerkingsovereenkomst met betrekking tot de indiening van het dossier. Daarin onderschrijven ze het masterplan met de inhoudelijke en strategische aspecten, de langetermijnvisie en de langetermijndoelstellingen, en het operationeel plan met de organisatiestructuur en deelname daarin. Na de erkenning zal een nieuwe samenwerkingsovereenkomst worden afgesloten met de partners rond de concrete realisatie van het operationeel plan.

Omwille van het ontbreken van een goedgekeurd wettelijk kader op het moment van voorlegging aan en goedkeuring door de partners werden op vraag van de stuurgroep enkele specifieke artikels toegevoegd aan de samenwerkingsovereenkomst:

Het kandidaatsdossier voor 'Landschapspark Hart van Haspengouw' wordt ingediend op basis van het ontwerp van decreet voor Vlaamse Parken en algemene landschapszorg zoals gekend dd. 23 maart 2023. Mocht door toekomstige regelgeving een aanpassing nodig zijn aan de kandidatuur op administratief, financieel en/of technisch vlak, geeft de partner het mandaat aan de coördinator om de kandidatuur hiertoe aan te passen

Het kandidaatsdossier voor 'Landschapspark Hart van Haspengouw' kwam tot stand via een intensief participatietraject en in consensus met alle indienende partners. Het zal dan ook in consensus uitgevoerd worden. Het masterplan handelt vanuit kansen en vrijwilligheid en baseert zich op artikel 8 van het ontwerpdecreet waarin opgenomen staat dat de erkenning als landschapspark of de werking van het parkbureau op zich geen verplichtingen of geen beperkende maatregelen genereert bovenop de vigerende regelgeving voor de houders van zakelijke rechten binnen het landschapspark of voor de gebruikers ervan.

GOEDKEURINGEN DOOR LOKALE OVERHEDEN

De lokale overheden keurden in de periode 1/4/2023-31/5/2023 het masterplan en operationeel plan goed:

GEMEENTE	DATUM GOEDKEURING GEMEENTERAAD	OPMERKINGEN/VOORWAARDEN
Sint-Truiden	CBS 21-4-2023	Beslissing GR 19 juni
Heers	24-4-2023	
Alken	27-4-2023	
Wellen	28-4-2023	
Kortessem	28-4-2023	
Bilzen	2-5-2023	
Provincie Limburg	11-5-2023	
Diepenbeek	15-5-2023	
Tongeren	22-5-2023	Goedkeuring met voorwaarden
Gingelom	23-5-2023	
Borgloon	23-5-2023	
Hasselt	23-5-2023	
Hoeselt	25-5-2023	
Riemst		Wordt voorgelegd aan CBS op 31-05-2023

OPMERKINGEN OF AANVULLINGEN DOOR PARTNERS

Bij enkele gemeenten en partners werden nog specifieke voorwaarden geformuleerd in de gemeenteraadsbeslissing of de samenwerkingsovereenkomst. Deze voorwaarden worden in wat volgt weergegeven en worden besproken in de eerstvolgende stuurgroepvergadering na de erkenning van het landschapspark.

Lokale overheden

Tongeren

Stad Tongeren keurt het masterplan en operationeel plan goed onder voorwaarde dat:

- de aanwezige land- en tuinbouwactiviteiten in het gebied uitdrukkelijk gevrijwaard en beschermd worden;
- er enkel met vrijwillige en stimulerende maatregelen gewerkt zal worden;
- er geen verplichtende of beperkende maatregelen opgelegd zullen worden;
- er garanties zullen worden gegeven voor de land- en tuinbouwers voor wat betreft de directe maar ook indirecte rechtsgevolgen op korte, maar ook op lange termijn.

Stad Tongeren vraagt ook om bij erkenning, voor de samenwerkingsovereenkomst m.b.t. het operationeel plan, rekening te houden met de adviesinstellingen en/of adviesraden.

Sint-Truiden

Het dossier werd goedgekeurd door het College van Burgemeester en Schepenen. Het wordt op 19 juni voorgelegd op de gemeenteraad.

Partnerorganisaties

VITO

VITO specifieert in de samenwerkingsovereenkomst haar deelname aan de themagroepen en mastergroep: Partijen engageren zich om, in geval van erkenning, binnen de 6 maanden een samenwerkingsovereenkomst uit te werken rond de concrete realisatie van het operationeel plan, met inbegrip van deelname aan werkgroepen per thema en aan mastergroepen voor een inhoudelijke ondersteuning waar nodig, van projecten die uitvoering geven aan de doelstellingen van het landschapspark.

Per strategische doelstellingen zal er 4 keer per jaar een thematische werkgroep samenkomen, met alle partners die betrokken zijn bij acties die bijdragen tot die specifieke strategische doelstelling. Twee keer per jaar komt ook een mastergroep samen ter voorbereiding van de stuurgroep. Afhankelijk van de agenda kan ook in de mastergroep input vanuit de wetenschappelijke instellingen het landschapspark helpen om bepaalde strategische keuzes voor te bereiden.

Limburgs landschap

Limburgs landschap vzw kan op elk moment de overeenkomst stopzetten, mits aangetekend schrijven aan de coördinator. Limburgs landschap engageert zich om, in geval van erkenning, het masterplan en operationeel plan tot uitvoering te brengen, binnen hun mogelijkheden, zowel financieel als ondersteunend.

Pcfruit / CIAGO

Pcfruit geeft positief advies onder voorbehoud van herziening op basis van eventuele nieuwe informatie, eisen of voorwaarden die zouden worden vastgelegd bij de finale goedkeuring van het decreet en het uitvoeringsbesluit door de Vlaamse Regering. Pcfruit behoudt zich dan ook het recht voor om zich terug te trekken.

Pcfruit engageert zich ook om in geval van erkenning, het masterplan en operationeel plan tot uitvoering te brengen op voorwaarde dat voor deze activiteiten financiering kan gevonden worden. Pcfruit zal hiervoor actief projecten aanvragen. Pcfruit zal hier acteren als een onafhankelijke onderzoeksinstelling die een realiteitsgetrouwe rapportering zal brengen van effecten van maar ook op de landbouw.

PIBO campus

PIBO campus ondertekent de samenwerkingsovereenkomst onder dezelfde voorwaarden als pcfruit.

Landelijk Vlaanderen

Landelijk Vlaanderen onderschrijft de samenwerkingsovereenkomst op voorwaarde dat ten aanzien van haar organisatie en haar leden volgende principes zullen gelden: Bij de uitvoering van de doelstellingen en acties, zijn een aantal principes van toepassing, wanneer ze betrekking hebben op particuliere eigenaren en beheerders en privé-eigendommen:

- Participatie is op basis van de vrijwilligheid; er kunnen geen doelstellingen of acties uitgevoerd worden waarvan de indirecte effecten op voorzienbare wijze tot bijkomende verplichtingen zullen leiden voor de betrokken gronden of actoren, buiten hun wil om.
- Er moet toegevoegde waarde zijn voor elk van de participerende actoren. Deze moet ook bepaald worden en meetbaar zijn.
- De uitvoering van de doelstellingen en acties staat garant voor draagvlak onder partners, overheden en landelijke actoren.
- Het landschapspark vormt een kader voor landelijke economische groei.
- Het landschapspark beoogt esthetiek en harmonie.
- De landbouwactiviteit in het landschapspark draagt bij tot de voedselveiligheid.
- "Best examples and practices" uit binnen- en buitenland worden als maatstaven gehanteerd binnen het landschapspark, zeker inzake landgoedbeheer, waarvan de expertise in Vlaanderen minder ontwikkeld is.
- Simplificatie en efficiëntie : de doelstellingen en acties leiden niet tot ongewilde bijkomende administratieve lasten en bijhorende kosten.
- De doelstellingen en acties moeten zoveel mogelijk zelfbedruipend zijn. De terugverdieneffecten moeten duidelijk worden aangegeven, realistisch en meetbaar zijn.
- Het landschapspark ontwikkelt een positieve "management approach", een constructieve beheersaanpak voor de realisaties van de doelstellingen en acties.
- Een landschapspark is geen publiek park, maar heeft wel die connotatie. De privatieve aspecten van de onderdelen van het park die in privé-eigendom worden extra in de verf gezet om die perceptie te keren. Er wordt voor elk aspect of realiteit duidelijk een verschil gemaakt tussen private eigendom en beheer en publieke eigendom en beheer.
- Op privaat domein wordt toegankelijkheid beschouwd als uitzondering en niet als regel. Ook wordt duidelijk een verschil gemaakt tussen niet-permanente en permanente toegankelijkheid. Toegankelijkheid kan eveneens betalend zijn.
- Toegankelijkheid wordt niet beschouwd zonder handhaving, de twee aspecten worden steeds samen behandeld. Handhaving: de kosten ervan plus de schade of negatieve effecten door niet-handhaving worden overzichtelijk gemaakt en in rekening gebracht. Er wordt een plan voor efficiënte handhaving opge maakt en een samenwerking hiertoe opgezet.

Historisch Woonsteden en Tuinen van België vzw

Historische Woonsteden en tuinen ondertekent de samenwerkingsovereenkomst onder dezelfde voorwaarden als Landelijk Vlaanderen.

Boerenbond – Regioraad Haspengouw

Boerenbond geeft een positief advies onder voorbehoud van herziening op basis van eventuele nieuwe informatie, eisen of voorwaarden die zouden worden vastgelegd bij de finale goedkeuring van het decreet en het uitvoeringsbesluit door de Vlaamse Regering. Boerenbond geeft het mandaat aan de coördinator om de kandidatuur aan te passen indien de regelgeving dit zou vereisen, waarna het dossier opnieuw ter goedkeuring wordt voorgelegd aan de ondertekenaars van de samenwerkingsovereenkomst. Boerenbond – Regioraad Haspengouw behoudt zich het recht voor om zich in bovenstaande gevallen terug te trekken.

Boerenbond engageert zich ook om in geval van erkenning, het masterplan en operationeel plan tot uitvoering te brengen op voorwaarde dat dit gebeurt in consensus én dat dit niet tot rechtstreekse of onrechtstreekse verplichtingen of beperkende maatregelen kan leiden. Boerenbond – Regioraad Haspengouw neemt bij de uitvoering geen financiële verplichting op zich tenzij anders overeengekomen bij de concrete uitvoering van een actie.

Boerennatuur Vlaanderen

Boerennatuur Vlaanderen engageert zich om, in geval van erkenning, het masterplan en operationeel plan tot uitvoering te brengen vanuit lopende projecten en, mits de nodige bijkomende projectmiddelen (inclusief 100% matchfunding) voor personeelscapaciteit en investeringsbudget worden gevonden.

Partnermoment in het Kasteel van Heers om de indiening van de kandidatuur Hart van Haspengouw te vieren. © RLHV

5.3 PARTNERFICHES

Dit hoofdstuk geeft per partner een korte beschrijving en haar situering of werking binnen Haspengouw. Elke partner haalt ook kort enkele mikpunten aan voor de samenwerking in de periode 2024-2030 op basis van doelstellingen en acties uit het actieprogramma waar ze bij betrokken is.

Er wordt per partner ook een overzicht gegeven van de operationele doelstellingen waar zij voor specfieke acties een trekkende rol heeft ● of actief betrokken zal zijn ○ en van de vertegenwoordigers aan de overlegstructuren. Voor de themagroepen per strategische doelstelling is dit ingevuld indien er een engagement genomen wordt in specifieke acties binnen de doelstelling.

ALKEN
brouwen aan de toekomst

GEMEENTE ALKEN

ALGEMENE INFO

TOTALE OPP. (HA)	OPP. IN KERNGEBIED (HA)	OPP. IN INVLOEDSGEBIED (HA)	INWONERSAANTAL (IN 2021)
2 813,91	741,00	2 072,91	11 757

MIKPUNTEN 24-30

De gemeente Alken wenst in te zetten op alle doelstellingen, waarbij zij betrokken is of kan zijn, binnen het landschapspark Hart van Haspengouw. Meer in het bijzonder is de doelstelling 'Ontwikkelen van robuuste aaneengesloten beekvalleien' en de doelstelling 'Uitbouwen van thematische en gelaagde onthaalplekken' zeer belangrijk.

Met de realisatie van het Valleipark wenst de gemeente:

- Een volwaardig en uniek valleipark uit te bouwen, waarbij
  - de aanwezige activiteiten in het park maximaal behouden blijven, maar de identiteit opwaarderen met aandacht voor de valleistructuur van de Kleine Herk en de Herk waarbij de oorspronkelijke natuur in zijn ere wordt hersteld, water, ecologische aspecten, recreatie, informatie, …
- In te zetten op ruimte voor water
  - gaan voor meer visuele en organisatorische samenhang (o.m. tussen het aanbod aan sport en recreatie enerzijds, en een grotere natuurwaarde en vooruitstrevend waterbeheer anderzijds)
- Een Valleipark uit te bouwen met lokale én bovenlokale aantrekkelijkheid
  - het park is er voor de Alkenaren en buurgemeenten maar zal door een doordachte inrichting en afstemming op het masterplan landschapspark Haspengouw, ook een bovenlokale rol vervullen.
- Het gebied duurzaam te ontsluiten
  - aanwezigheid van een uitgebreid fiets- en wandelnetwerk maar ook het station in de nabijheid. De ontsluiting van de N80 zorgt voor een directe verbinding met het hoofdwegennet.

Met de realisatie van een PPS-dossier met Molengebouw als publieke functie, wenst de gemeente een thematische en gelaagde onthaalplek voor het Landschapspark te realiseren. De dorpsmolen is een watermolen, die in zijn oude glorie gerestaureerd zal worden. Bedoeling is om aan de molen onder andere een toeristische en educatieve functie te geven, waarbij het thema 'water' centraal zal staan.

VERTEGENWOORDIGING OVERLEGSTRUCTUREN 2024-2030	
STUURGROEP	Burgemeester Marc Penxten - Schepen Patrick Martens
MASTERGROEP	Anouck Vanzeer
THEMAGROEP NATUUR & WATER	Anouck Vanzeer (coördinator wonen, leven en interne zaken)
THEMAGROEP LANDBOUW & PRODUCTEN TERROIR	Anouck Vanzeer (coördinator wonen, leven en interne zaken)
THEMAGROEP TOERISME & ERFGOED	Linda Vandromme (coördinator dienst vrije tijd)
THEMAGROEP MENS & OMGEVING	Anouck Vanzeer (coördinator wonen, leven en interne zaken)

BETROKKEN DOELSTELLINGEN 2024-2030	
SD1 VERSTERKEN VAN DE STRUCTURERENDE BEEKVALLEIEN EN VRUCHTBARE PLATEAUS VAN HET NATUURLIJK GLOOIEND HASPENGOUW	
Ontwikkelen robuuste aaneengesloten beekvalleien	●
Versterken groen netwerk in het cultuurlandschap	○
Inrichten klimaatadaptieve sponslandschappen	○
Versterken leefgebied soorten in agrarisch gebied	○
SD2 STIMULEREN EN PROMOTEN VAN DE KWALITEITSVOLLE LANDBOUW, FRUITTEELT EN CULINAIRE STREEKIDENTITEIT ALS HET TERROIR HASPENGOUW	
Labo klimaatbestendige en regeneratieve landbouw	
Valoriseren Haspengouwse voedsellandschap	○
Creëren en vermarkten meerwaarde lokale producten	○
SD3 BELEVINGSVOL ONTSLUITEN VAN DE GELAAGDE GESCHIEDENIS EN HET ERFGOED VAN HASPENGOUW	
Uitbouwen thematische en gelaagde onthaalplekken	●
Recreatieve structuren organiseren in tijd en ruimte	○
Uitdiepen landschapsbiografie met lokale actoren	○
Versterken kenmerkend Haspengouws erfgoed	●
Activeren Onroerend erfgoedrichtplannen	○
SD4 DE COULEUR LOCALE VAN HASPENGOUW LATEN FLOREREN DOOR HET SAMENBRENGEN EN ACTIVEREN VAN DE LOKALE GEMEENSCHAP	
Het hart voor Haspengouw lokaal laten floreren	●
Activeren bovenlokale kwaliteitskamer	○
Versterken leefbaarheid plattelandsdorpen	○

voortrekkersrol bij één of meerdere acties ●
actief betrokken bij één of meerdere acties ○

GEMEENTE BILZEN

ALGEMENE INFO

TOTALE OPP. (HA)	OPP. IN KERNGEBIED (HA)	OPP. IN INVLOEDSGEBIED (HA)	INWONERSAANTAL (IN 2021)
7 589,53	0,00	5 816,00	32 454

MIKPUNTEN 24-30

Bilzen situeert zich op de grens van Haspengouw (droog en vochtig) en de Kempen. Hierdoor onderscheidt Bilzen zich en maakt het de verbinding met andere landschappen. Naast de typisch Haspengouwse elementen zoals hoogstamboomgaarden, droogdalen, uitgestrekte golvende akkerlanden, pittoreske kerkdorpjes, weidse vergezichten vanop de begane grond kan de bezoeker ook kennis maken de Kempische accenten in de bossen van Schoonbeek, de bossen van Eik, de Hoefaert met zijn heidevegetaties.

Bilzen betoelaagt heel wat Haspengouwse cultuurelementen: hagen, hoogstamboomgaarden, poelen, solitairbomen, knotbomen. Via het Toeristisch Onthaal worden heel wat streekproducten gepromoot en verkocht, waaronder de Biesondere stroop en het Biesonder appelsap, gemaakt van de appels en peren van de boomgaard van Landcommanderij Alden Biesen, sjoerp van Spaan, Proemegelei van Spaan maar ook bijv. bloesemthee, lokale honing, streekwijnen- en bieren. Bilzen ontwikkelt jaarlijks een kwalitatief bloesemprogramma met de unieke insteek dat je in Bilzen letterlijk onder de bloesems doorwandelt (hoogstam). Naast Landcommanderij Alden Biesen als imposant landmark in Bilzen, vind je er nog vele kastelen. Deze zijn te bezichtigen via het fietsroutenetwerk maar ook via routes met de elektrische ‘groene’ wagentjes. Hierbij passeert men ook unieke kastelen in buurgemeentes. Voor kasteelpark Edelhof werd er een coherente visie te ontwikkeld waarbij de als monument beschermde gebouwen in harmonie met de aanliggende omgeving uitgebaat worden. De renovatie van zowel kasteel als park staat gepland voor 2024. De site wordt op deze manier een ontvangstplek en krijgt doorverwijsfunctie naar omliggende troeven zoals Nationaal Park Hoge Kempen, de Museumkerk, …. De site zal daarnaast ook fungeren als dorpscentrum voor bewoners.

Bilzen droeg onmiskenbaar bij tot de Vlaamse geschiedenis. Met de eerste landbouwers 6000 jaar geleden in deelgemeente Rosmeer, het moeder der festivals Jazz Bilzen, politicus Camille Huysmans en de vondsten van de Nederlandse taal in deelgemeente Munsterbilzen is Bilzen de enige Limburgse gemeente met vier vensters in de Vlaamse canon.

Bilzen investeert daarom ook in continue ontwikkeling en optimalisatie van haar cultureel-toeristisch aanbod altijd met respect voor de natuur, de inwoners en aandacht voor het landschap.

VERTEGENWOORDIGING OVERLEGSTRUCTUREN 2024-2030

STUURGROEP	Pieter Nelissen
MASTERGROEP	Filip Konings
THEMAGROEP NATUUR & WATER	Filip Konings
THEMAGROEP LANDBOUW & PRODUCTEN TERROIR	Patricia Lehmann
THEMAGROEP TOERISME & ERFGOED	Lore Swennen
THEMAGROEP MENS & OMGEVING	/

BETROKKEN DOELSTELLINGEN 2024-2030

SD1 VERSTERKEN VAN DE STRUCTURERENDE BEEKVALLEIEN EN VRUCHTBARE PLATEAUS VAN HET NATUURLIJK GLOOIEND HASPENGOUW	
Ontwikkelen robuuste aaneengesloten beekvalleien	●
Versterken groen netwerk in het cultuurlandschap	○
Inrichten klimaatadaptieve sponslandschappen	●
Versterken leefgebied soorten in agrarisch gebied	○
SD2 STIMULEREN EN PROMOTEN VAN DE KWALITEITSVOLLE LANDBOUW, FRUITTEELT EN CULINAIRE STREEKIDENTITEIT ALS HET TERROIR HASPENGOUW	
Labo klimaatbestendige en regeneratieve landbouw	
Valoriseren Haspengouwse voedsellandschap	○
Creëren en vermarkten meerwaarde lokale producten	○
SD3 BELEVINGSVOL ONTSLUITEN VAN DE GELAAGDE GESCHIEDENIS EN HET ERFGOED VAN HASPENGOUW	
Uitbouwen thematische en gelaagde onthaalplekken	●
Recreatieve structuren organiseren in tijd en ruimte	○
Uitdiepen landschapsbiografie met lokale actoren	○
Versterken kenmerkend Haspengouws erfgoed	●
Activeren Onroerend erfgoedrichtplannen	○
SD4 DE COULEUR LOCALE VAN HASPENGOUW LATEN FLOREREN DOOR HET SAMENBRENGEN EN ACTIVEREN VAN DE LOKALE GEMEENSCHAP	
Het hart voor Haspengouw lokaal laten floreren	●
Activeren bovenlokale kwaliteitskamer	○
Versterken leefbaarheid plattelandsdorpen	○

voortrekkersrol bij één of meerdere acties ●

actief betrokken bij één of meerdere acties ○

GEMEENTE BORGLOON

ALGEMENE INFO

TOTALE OPP. (HA)	OPP. IN KERNGEBIED (HA)	OPP. IN INVLOEDSGEBIED (HA)	INWONERSAANTAL (IN 2021)
5 112,28	5 112,28	0,00	11 268

MIKPUNTEN 24-30

Borgloon situeert zich op de overgang tussen vochtig en droog Haspengouw, deze ligging zorgt voor vruchtbare landbouwgronden die doorkruist worden door groene beekvalleien. Inwoners en bezoekers bewonderen de prachtige bloesems, de vele hoogstamboomgaarden en rijkheid aan fruitplantages.

Borgloon subsidieert de aanplant en het onderhoud van hoogstamboomgaarden en stimuleert de verkoop van streekproducten.

De koppeling van verschillende functies (toeristische informatie en dienstverlening, fruitbelevingscentrum, productieplaats en streekproductenwinkel) maakt van de Stoomstroopfabriek de onthaalplek bij uitstek. Het bestaande aanbod zal in de komende jaren verrijkt worden met nieuwe initiatieven waarin het borgen en ontsluiten van fruiterfgoed en de promotie van streekproducten centraal staan.

Borgloon realiseert in 2024 het nieuwe belevingscenturm GRAAF! Het wordt de ideale plek om kennis te maken met rijke verleden van het Graafschap Loon en van de provincie Limburg. Deze nieuwe cultureel-toeristische troef ontwikkelt zich als een nieuwe (digitale) onthaallocatie met specifieke aandacht voor wandelaars.

Door het realiseren van meerdere ontvangstplekken en een duidelijke communicatie zet Borgloon actief in op een spreiding van bezoekers in zowel tijd als ruimte. Dit is een belangrijk aandachtspunt binnen het huidig en toekomstig (toeristisch) beleid. De inwoners, maar ook de vele bezoekers, genieten van de prachtige glooiende cultuurlandschappen en het cultuur-toeristisch aanbod. Er moet echter aandacht blijven voor de draagkracht van het landschap. Via de opmaak van een RUP toeristische ontsluiting denkt Borgloon hier actief over na en wenst Borgloon te zorgen voor oplossingen.

Borgloon zet ook in op haar rijk en waardevol patrimonium. Her- en nevenbestemming van kerken en het optimaal benutten onroerende gebouwen zijn een uitdaging voor de toekomst en dragen bij aan de versterking van de Haspengouwse identiteit.

VERTEGENWOORDIGING OVERLEGSTRUCTUREN 2024-2030	
STUURGROEP	Jeroen Bellings
MASTERGROEP	Nathalie Steegmans en Katrien Houbey
THEMAGROEP NATUUR & WATER	Nathalie Steegmans
THEMAGROEP LANDBOUW & PRODUCTEN TERROIR	Katrien Houbey
THEMAGROEP TOERISME & ERFGOED	Katrien Houbey
THEMAGROEP MENS & OMGEVING	Nathalie Steegmans

BETROKKEN DOELSTELLINGEN 2024-2030	
SD1 VERSTERKEN VAN DE STRUCTURERENDE BEEKVALLEIEN EN VRUCHTBARE PLATEAUS VAN HET NATUURLIJK GLOOIEND HASPENGOUW	
Ontwikkelen robuuste aaneengesloten beekvalleien	○
Versterken groen netwerk in het cultuurlandschap	○
Inrichten klimaatadaptieve sponslandschappen	○
Versterken leefgebied soorten in agrarisch gebied	○
SD2 STIMULEREN EN PROMOTEN VAN DE KWALITEITSVOLLE LANDBOUW, FRUITTEELT EN CULINAIRE STREEKIDENTITEIT ALS HET TERROIR HASPENGOUW	
Labo klimaatbestendige en regeneratieve landbouw	○
Valoriseren Haspengouwse voedsellandschap	○
Creëren en vermarkten meerwaarde lokale producten	○
SD3 BELEVINGSVOL ONTSLUITEN VAN DE GELAAGDE GESCHIEDENIS EN HET ERFGOED VAN HASPENGOUW	
Uitbouwen thematische en gelaagde onthaalplekken	●
Recreatieve structuren organiseren in tijd en ruimte	○
Uitdiepen landschapsbiografie met lokale actoren	○
Versterken kenmerkend Haspengouws erfgoed	●
Activeren Onroerend erfgoedrichtplannen	○
SD4 DE COULEUR LOCALE VAN HASPENGOUW LATEN FLOREREN DOOR HET SAMENBRENGEN EN ACTIVEREN VAN DE LOKALE GEMEENSCHAP	
Het hart voor Haspengouw lokaal laten floreren	●
Activeren bovenlokale kwaliteitskamer	○
Versterken leefbaarheid plattelandsdorpen	○

voortrekkersrol bij één of meerdere acties ●
actief betrokken bij één of meerdere acties ○

GEMEENTE DIEPENBEEK

ALGEMENE INFO

TOTALE OPP. (HA)	OPP. IN KERNGEBIED (HA)	OPP. IN INVLOEDSGEBIED (HA)	INWONERSAANTAL (IN 2021)
4 118,77	960,00	1 513,00	19 230

MIKPUNTEN 24-30

Het belang van Nietelbroeken en Merlemont als uitzonderlijk waardevolle bos- en natuurgebieden (natte graslanden, vleermuizen,..). Dit kan gekoppeld worden aan het Charter Herk en Mombeek dat de gemeente Diepenbeek ondertekende en waarin het duurzaam beheer van valleigraslanden Ter Herken, Merlemont als doelstelling werd opgenomen.

De gemeente Diepenbeek keurde het actieprogramma Hoogstamboomgaarden goed en wil hiermee inzetten op het behoud, beheer en gezamenlijk beleid voor de hoogstamboomgaarden.

'De verbogen moois' wandelroute is gelegen in het hart van vochtig Haspengouw. De Mombeek heeft hier de omgeving zijn glooiingen gegeven. Maar het landschap heeft nog meer te vertellen, erfgoed en ecologie wisselen elkaar af doorheen beemd en bos. De gemeente Diepenbeek wil inzetten op betekenisvolle recreatie.

Landbouwers en het uitbouwen van een waardevol voedsellandschap worden als een belangrijke doelgroep beschouwd om de open ruimte kwaliteit van Diepenbeek te vrijwaren.

De gemeente Diepenbeek zet ook in op lokale producenten en producten. Zo ondersteunt ze de lokale handelaars door de uitgifte en verkoop van de Diepenbeekbon. De Diepenbeekbon zorgt ervoor dat mensen binnen de gemeente winkelen, wat dus de lokale handelaars ten goede komt. Hiernaast kent Diepenbeek ook enkele streekproducten, waaronder 'Ne Stroese', het Piepelke, Fumpbier en een alcoholvrij Keizelsapje.

VERTEGENWOORDIGING OVERLEGSTRUCTUREN 2024-2030	
STUURGROEP	Schepen Jan Bynens
MASTERGROEP	Rebecca Ummels & Immig Berx
THEMAGROEP NATUUR & WATER	Immig Berx
THEMAGROEP LANDBOUW & PRODUCTEN TERROIR	Immig Berx
THEMAGROEP TOERISME & ERFGOED	Rebecca Ummels
THEMAGROEP MENS & OMGEVING	Immig Berx

BETROKKEN DOELSTELLINGEN 2024-2030	
SD1 VERSTERKEN VAN DE STRUCTURERENDE BEEKVALLEIEN EN VRUCHTBARE PLATEAUS VAN HET NATUURLIJK GLOOIEND HASPENGOUW	
Ontwikkelen robuuste aaneengesloten beekvalleien	○
Versterken groen netwerk in het cultuurlandschap	○
Inrichten klimaatadaptieve sponslandschappen	○
Versterken leefgebied soorten in agrarisch gebied	○
SD2 STIMULEREN EN PROMOTEN VAN DE KWALITEITSVOLLE LANDBOUW, FRUITTEELT EN CULINAIRE STREEKIDENTITEIT ALS HET TERROIR HASPENGOUW	
Labo klimaatbestendige en regeneratieve landbouw	
Valoriseren Haspengouwse voedsellandschap	○
Creëren en vermarkten meerwaarde lokale producten	○
SD3 BELEVINGSVOL ONTSLUITEN VAN DE GELAAGDE GESCHIEDENIS EN HET ERFGOED VAN HASPENGOUW	
Uitbouwen thematische en gelaagde onthaalplekken	●
Recreatieve structuren organiseren in tijd en ruimte	○
Uitdiepen landschapsbiografie met lokale actoren	○
Versterken kenmerkend Haspengouws erfgoed	○
Activeren Onroerend erfgoedrichtplannen	○
SD4 DE COULEUR LOCALE VAN HASPENGOUW LATEN FLOREREN DOOR HET SAMENBRENGEN EN ACTIVEREN VAN DE LOKALE GEMEENSCHAP	
Het hart voor Haspengouw lokaal laten floreren	○
Activeren bovenlokale kwaliteitskamer	○
Versterken leefbaarheid plattelandsdorpen	○

voortrekkersrol bij één of meerdere acties ●
actief betrokken bij één of meerdere acties ○

GEMEENTE GINGELOM

ALGEMENE INFO

TOTALE OPP. (HA)	OPP. IN KERNGEBIED (HA)	OPP. IN INVLOEDSGEBIED (HA)	INWONERSAANTAL (IN 2021)
5 649,23	95,00	5 554,23	8 484

MIKPUNTEN 24-30

De ontwikkeling van de vallei van de Melsterbeek, opwaardering naar een waardevol groen en nat stuk natuur. Er wordt aandacht besteed aan de meandering van de Melsterbeek, opwaardering van de poel en er worden o.a. hagen, houtkanten en bomen aangeplant.

Het verder vergroenen van de kerkhoven.

Bij het ontwerp voor het fietspad Oude Katsei werd beslist om een gedeelte van de bestaande weg te supprimeren en te ontharden. In deze zone zal enkel het fietspad verhard blijven.

VERTEGENWOORDIGING OVERLEGSTRUCTUREN 2024-2030	
STUURGROEP	Schepen Ingrid Scheepers
MASTERGROEP	Vanuit milieudienst
THEMAGROEP NATUUR & WATER	Vanuit milieudienst
THEMAGROEP LANDBOUW & PRODUCTEN TERROIR	Vanuit milieudienst
THEMAGROEP TOERISME & ERFGOED	Vanuit milieudienst
THEMAGROEP MENS & OMGEVING	Vanuit milieudienst

BETROKKEN DOELSTELLINGEN 2024-2030	
SD1 VERSTERKEN VAN DE STRUCTURERENDE BEEKVALLEIEN EN VRUCHTBARE PLATEAUS VAN HET NATUURLIJK GLOOIEND HASPENGOUW	
Ontwikkelen robuuste aaneengesloten beekvalleien	○
Versterken groen netwerk in het cultuurlandschap	○
Inrichten klimaatadaptieve sponslandschappen	○
Versterken leefgebied soorten in agrarisch gebied	○
SD2 STIMULEREN EN PROMOTEN VAN DE KWALITEITSVOLLE LANDBOUW, FRUITTEELT EN CULINAIRE STREEKIDENTITEIT ALS HET TERROIR HASPENGOUW	
Labo klimaatbestendige en regeneratieve landbouw	
Valoriseren Haspengouwse voedsellandschap	○
Creëren en vermarkten meerwaarde lokale producten	○
SD3 BELEVINGSVOL ONTSLUITEN VAN DE GELAAGDE GESCHIEDENIS EN HET ERFGOED VAN HASPENGOUW	
Uitbouwen thematische en gelaagde onthaalplekken	●
Recreatieve structuren organiseren in tijd en ruimte	○
Uitdiepen landschapsbiografie met lokale actoren	○
Versterken kenmerkend Haspengouws erfgoed	○
Activeren Onroerend erfgoedrichtplannen	○
SD4 DE COULEUR LOCALE VAN HASPENGOUW LATEN FLOREREN DOOR HET SAMENBRENGEN EN ACTIVEREN VAN DE LOKALE GEMEENSCHAP	
Het hart voor Haspengouw lokaal laten floreren	○
Activeren bovenlokale kwaliteitskamer	○
Versterken leefbaarheid plattelandsdorpen	○

voortrekkersrol bij één of meerdere acties ●
actief betrokken bij één of meerdere acties ○

GEMEENTE HASSELT

ALGEMENE INFO

TOTALE OPP. (HA)	OPP. IN KERNGEBIED (HA)	OPP. IN INVLOEDSGEBIED (HA)	INWONERSAANTAL (IN 2021)
10 224,00	733,00	5 109,00	79 450

MIKPUNTEN 24-30

Stad Hasselt zal prioritair inzetten op volgende strategische doelstelling:

- Versterken van de structurerende beekvalleien, van bron tot monding.

Dit gebeurt op macro-niveau door het verder uitvoeren van het groenstructuurplan. Op micro-niveau onder meer door het opwaarderen van de natuurwaarden in en rondom park Beukenhof.

Daarnaast zal stad Hasselt transversaal volgende strategische doelstellingen meenemen in haar reguliere werking:

- Stimuleren en promoten van de kwaliteitsvolle landbouw, fruitteelt en culinaire streekidentiteit als het terroir Haspengouw.
- Belevingsvol ontsluiten van de gelaagde geschiedenis en het erfgoed van Haspengouw.
- De couleur locale van Haspengouw laten floreren door het samenbrengen en activeren van de lokale gemeenschap

VERTEGENWOORDIGING OVERLEGSTRUCTUREN 2024-2030	
STUURGROEP	Derya Erdogan
MASTERGROEP	Geert Vande Kerkhof
THEMAGROEP NATUUR & WATER	Geert Vande Kerkhof
THEMAGROEP LANDBOUW & PRODUCTEN TERROIR	Melissa Allegrezza
THEMAGROEP TOERISME & ERFGOED	Katleen Bosmans
THEMAGROEP MENS & OMGEVING	Lisa Vandenbosch

BETROKKEN DOELSTELLINGEN 2024-2030	
SD1 VERSTERKEN VAN DE STRUCTURERENDE BEEKVALLEIEN EN VRUCHTBARE PLATEAUS VAN HET NATUURLIJK GLOOIEND HASPENGOUW	
Ontwikkelen robuuste aaneengesloten beekvalleien	○
Versterken groen netwerk in het cultuurlandschap	○
Inrichten klimaatadaptieve sponslandschappen	○
Versterken leefgebied soorten in agrarisch gebied	○
SD2 STIMULEREN EN PROMOTEN VAN DE KWALITEITSVOLLE LANDBOUW, FRUITTEELT EN CULINAIRE STREEKIDENTITEIT ALS HET TERROIR HASPENGOUW	
Labo klimaatbestendige en regeneratieve landbouw	
Valoriseren Haspengouwse voedsellandschap	○
Creëren en vermarkten meerwaarde lokale producten	○
SD3 BELEVINGSVOL ONTSLUITEN VAN DE GELAAGDE GESCHIEDENIS EN HET ERFGOED VAN HASPENGOUW	
Uitbouwen thematische en gelaagde onthaalplekken	○
Recreatieve structuren organiseren in tijd en ruimte	○
Uitdiepen landschapsbiografie met lokale actoren	○
Versterken kenmerkend Haspengouws erfgoed	○
Activeren Onroerend erfgoedrichtplannen	○
SD4 DE COULEUR LOCALE VAN HASPENGOUW LATEN FLOREREN DOOR HET SAMENBRENGEN EN ACTIVEREN VAN DE LOKALE GEMEENSCHAP	
Het hart voor Haspengouw lokaal laten floreren	○
Activeren bovenlokale kwaliteitskamer	○
Versterken leefbaarheid plattelandsdorpen	○

voortrekkersrol bij één of meerdere acties ●
actief betrokken bij één of meerdere acties ○

Heers
hier heerst geluk

GEMEENTE HEERS

ALGEMENE INFO

TOTALE OPP. (HA)	OPP. IN KERNGEBIED (HA)	OPP. IN INVLOEDSGEBIED (HA)	INWONERSAANTAL (IN 2021)
5 306,60	5 306,60	0,00	7 459

MIKPUNTEN 24-30

Belangrijke doelstelling voor Heers

- Inrichting bovenlokale onthaalplek LS - kasteel van Heers. Een bovenlokale onthaalplek kan een ruimer publiek aantrekken dat onrechtstreeks ook een meerwaarde kan betekenen voor onze lokale economie. We denken daarbij aan lokale horeca, logies, lokale winkels, en zeker ook andere toeristische partners en producten zoals kasteel Hex, wijndomeinen.

Lopende acties en acties op korte termijn van Heers die passen in de strategische doelstellingen van het LS:

- Opmaak geïntegreerd beheersplan mergelgroeve Vechmaal i.s.m. IOED
- KLE-subsidiereglement
- Uitvoering project 'Haspengouw Ontvangt' i.s.m. RLH&V
- Renovatie kapel OHLH i.sm. IOED
- Organiseren toeristische en erfgoedevenementen (bloesem, klaprozen (incl. streekproducten), oogst, erfgoeddag, OMD)
- Beheerplan Onroerend Erfgoed Rode Dreef
- Erosiebestrijding

VERTEGENWOORDIGING OVERLEGSTRUCTUREN 2024-2030	
STUURGROEP	Schepen van toerisme of milieu
MASTERGROEP	Michele Houbraken en Liesbeth Lenaerts
THEMAGROEP NATUUR & WATER	Liesbeth Lenaerts
THEMAGROEP LANDBOUW & PRODUCTEN TERROIR	Liesbeth Lenaerts
THEMAGROEP TOERISME & ERFGOED	Michele Houbraken
THEMAGROEP MENS & OMGEVING	Liesbeth Lenaerts

BETROKKEN DOELSTELLINGEN 2024-2030	
SD1 VERSTERKEN VAN DE STRUCTURERENDE BEEKVALLEIEN EN VRUCHTBARE PLATEAUS VAN HET NATUURLIJK GLOOIEND HASPENGOUW	
Ontwikkelen robuuste aaneengesloten beekvalleien	○
Versterken groen netwerk in het cultuurlandschap	○
Inrichten klimaatadaptieve sponslandschappen	○
Versterken leefgebied soorten in agrarisch gebied	○
SD2 STIMULEREN EN PROMOTEN VAN DE KWALITEITSVOLLE LANDBOUW, FRUITTEELT EN CULINAIRE STREEKIDENTITEIT ALS HET TERROIR HASPENGOUW	
Labo klimaatbestendige en regenerative landbouw	
Valoriseren Haspengouwse voedsellandschap	○
Creëren en vermarkten meerwaarde lokale producten	○
SD3 BELEVINGSVOL ONTSLUITEN VAN DE GELAAGDE GESCHIEDENIS EN HET ERFGOED VAN HASPENGOUW	
Uitbouwen thematische en gelaagde onthaalplekken	●
Recreatieve structuren organiseren in tijd en ruimte	○
Uitdiepen landschapsbiografie met lokale actoren	○
Versterken kenmerkend Haspengouws erfgoed	○
Activeren Onroerend erfgoedrichtplannen	○
SD4 DE COULEUR LOCALE VAN HASPENGOUW LATEN FLOREREN DOOR HET SAMENBRENGEN EN ACTIVEREN VAN DE LOKALE GEMEENSCHAP	
Het hart voor Haspengouw lokaal laten floreren	○
Activeren bovenlokale kwaliteitskamer	○
Versterken leefbaarheid plattelandsdorpen	○

voortrekkersrol bij één of meerdere acties ●
actief betrokken bij één of meerdere acties ○

HOESELT

GEMEENTE HOESELT

ALGEMENE INFO

TOTALE OPP. (HA)	OPP. IN KERNGEBIED (HA)	OPP. IN INVLOEDSGEBIED (HA)	INWONERSAANTAL (IN 2021)
3 002,11	2 230,00	772,11	9 826

MIKPUNTEN 24-30

Uitbouwen van thematische en gelaagde onthaalplekken via het project 'Mottepark'.

- Versterking van het toerisme, door niet alleen de groene long van Haspengouw te benadrukken maar ook om het historisch erfgoed in de kijker te zetten.

Op korte termijn willen we dit realiseren via de aankoop van gronden of via erfpacht, zodat we de weilanden kunnen beplanten met hoogstamboomgaarden. We trachten deze zone dan ook te ontsluiten met wandelpaden en trage verbindingswegen.

Versterken van het kenmerkend Haspengouws erfgoed.

- Er zijn budgetten voorzien om het domein van de Kluis van Vrijhern te versterken en het toeristisch kenbaar te maken.

VERTEGENWOORDIGING OVERLEGSTRUCTUREN 2024-2030	
STUURGROEP	Schepen Bert Vertessen
MASTERGROEP	Kristof Gaens (Diensthoofd Omgeving)
THEMAGROEP NATUUR & WATER	/
THEMAGROEP LANDBOUW & PRODUCTEN TERROIR	/
THEMAGROEP TOERISME & ERFGOED	Kurt Driesen
THEMAGROEP MENS & OMGEVING	/

BETROKKEN DOELSTELLINGEN 2024-2030	
SD1 VERSTERKEN VAN DE STRUCTURERENDE BEEKVALLEIEN EN VRUCHTBARE PLATEAUS VAN HET NATUURLIJK GLOOIEND HASPENGOUW	
Ontwikkelen robuuste aaneengesloten beekvalleien	○
Versterken groen netwerk in het cultuurlandschap	○
Inrichten klimaatadaptieve sponslandschappen	○
Versterken leefgebied soorten in agrarisch gebied	○
SD2 STIMULEREN EN PROMOTEN VAN DE KWALITEITSVOLLE LANDBOUW, FRUITTEELT EN CULINAIRE STREEKIDENTITEIT ALS HET TERROIR HASPENGOUW	
Labo klimaatbestendige en regeneratieve landbouw	
Valoriseren Haspengouwse voedsellandschap	○
Creëren en vermarkten meerwaarde lokale producten	○
SD3 BELEVINGSVOL ONTSLUITEN VAN DE GELAAGDE GESCHIEDENIS EN HET ERFGOED VAN HASPENGOUW	
Uitbouwen thematische en gelaagde onthaalplekken	●
Recreatieve structuren organiseren in tijd en ruimte	○
Uitdiepen landschapsbiografie met lokale actoren	○
Versterken kenmerkend Haspengouws erfgoed	●
Activeren Onroerend erfgoedrichtplannen	○
SD4 DE COULEUR LOCALE VAN HASPENGOUW LATEN FLOREREN DOOR HET SAMENBRENGEN EN ACTIVEREN VAN DE LOKALE GEMEENSCHAP	
Het hart voor Haspengouw lokaal laten floreren	○
Activeren bovenlokale kwaliteitskamer	○
Versterken leefbaarheid plattelandsdorpen	○

voortrekkersrol bij één of meerdere acties ●
actief betrokken bij één of meerdere acties ○

GEMEENTE KORTESSEM

ALGEMENE INFO

TOTALE OPP. (HA)	OPP. IN KERNGEBIED (HA)	OPP. IN INVLOEDSGEBIED (HA)	INWONERSAANTAL (IN 2021)
3 389,96	3 389,96	0,00	8 594

MIKPUNTEN 24-30

Een van de projecten waar het lokaal bestuur van Kortessem zich momenteel mee bezighoudt en waar wij een voortrekkersrol in spelen is het vergroenen en ontharden van begraafplaatsen en kerkhoven. Het beschermen van biodiversiteit en het milieu is niet het enige doel van het beleid, maar ook het behoud van cultureel erfgoed, zoals grafstenen. We willen met dit project acht begraafplaatsen/ kerkhoven veranderen, en afstappen van het klassieke concept van begraafplaatsen/ kerkhoven. Ja, u kunt uw geliefde herdenken bij hun graf, maar wij streven ernaar een sfeer te creëren die meer parkachtig aandoet. Door dit te doen, kunnen deze plekken meerdere functies krijgen. Wij zijn uitermate trots op dit project en hopen dat het andere lokale besturen zal aanmoedigen om hetzelfde te doen.

Daarnaast zijn wij ook erg geïnteresseerd in de projecten die het RLHV doet, zoals het project “Biodiverse fruitteelt - Herk en Mombeekvallei”, waaraan we meedoen. Wij vertegenwoordigen de Haspengouwer en we willen dat de boeren oogsten, maar wel met respect voor het klimaat. Wij zijn daarom ook van mening dat deze waarden naast elkaar kunnen en moeten bestaan. Dit is onze visie in een notendop.

VERTEGENWOORDIGING OVERLEGSTRUCTUREN 2024-2030

STUURGROEP	Donald Martens
MASTERGROEP	Eva Timmermans
THEMAGROEP NATUUR & WATER	Saime Bulutoglu
THEMAGROEP LANDBOUW & PRODUCTEN TERROIR	Saime Bulutoglu
THEMAGROEP TOERISME & ERFGOED	Saime Bulutoglu
THEMAGROEP MENS & OMGEVING	Saime Bulutoglu

BETROKKEN DOELSTELLINGEN 2024-2030

SD1 VERSTERKEN VAN DE STRUCTURERENDE BEEKVALLEIEN EN VRUCHTBARE PLATEAUS VAN HET NATUURLIJK GLOOIEND HASPENGOUW	
Ontwikkelen robuuste aaneengesloten beekvalleien	○
Versterken groen netwerk in het cultuurlandschap	○
Inrichten klimaatadaptieve sponslandschappen	●
Versterken leefgebied soorten in agrarisch gebied	○
SD2 STIMULEREN EN PROMOTEN VAN DE KWALITEITSVOLLE LANDBOUW, FRUITTEELT EN CULINAIRE STREEKIDENTITEIT ALS HET TERROIR HASPENGOUW	
Labo klimaatbestendige en regeneratieve landbouw	
Valoriseren Haspengouwse voedsellandschap	○
Creëren en vermarkten meerwaarde lokale producten	○
SD3 BELEVINGSVOL ONTSLUITEN VAN DE GELAAGDE GESCHIEDENIS EN HET ERFGOED VAN HASPENGOUW	
Uitbouwen thematische en gelaagde onthaalplekken	●
Recreatieve structuren organiseren in tijd en ruimte	○
Uitdiepen landschapsbiografie met lokale actoren	○
Versterken kenmerkend Haspengouws erfgoed	●
Activeren Onroerend erfgoedrichtplannen	○
SD4 DE COULEUR LOCALE VAN HASPENGOUW LATEN FLOREREN DOOR HET SAMENBRENGEN EN ACTIVEREN VAN DE LOKALE GEMEENSCHAP	
Het hart voor Haspengouw lokaal laten floreren	○
Activeren bovenlokale kwaliteitskamer	○
Versterken leefbaarheid plattelandsdorpen	○

voortrekkersrol bij één of meerdere acties ●
actief betrokken bij één of meerdere acties ○

GEMEENTE SINT-TRUIDEN

ALGEMENE INFO

TOTALE OPP. (HA)	OPP. IN KERNGEBIED (HA)	OPP. IN INVLOEDSGEBIED (HA)	INWONERSAANTAL (IN 2021)
10 689,75	2 375,00	8 314,75	41 483

MIKPUNTEN 24-30

Bij de cultuurhistorische ontsluiting van de stad Sint-Truiden, is het belangrijk om terug te keren naar de kern van het ontstaan van de stad. De drie elementen van de stedelijke ontwikkeling zijn stuk voor stuk gelinkt aan de Sint-Trudo abdij. Zowel de abdij als het Speelhof zijn belangrijke restanten van het religieus erfgoed in Sint-Truiden, in Haspengouw en ver daarbuiten. Vlak naast het Speelhof bevindt zich het Sint-Agnesbegijnhof, een andere bijzondere locatie binnen het religieuze erfgoed van Sint-Truiden én zelfs van Vlaanderen.

Met de focus op 't Speelhof als toegangspoort, kan er ingezet worden op een cultuurhistorische ontsluiting van de abdij, van 't Speelhof en van het begijnhof en kan dit ook een aanvulling zijn op het toeristisch aanbod in Haspengouw, waarbij het erfgoed meer in het daglicht wordt gesteld. De natuur vormt hier het verbindend element tussen het bouwkundig erfgoed, het cultuurhistorisch landschap van de site en bij uitbreiding van het landschapspark Haspengouw.

De streekidentiteit van Sint-Truiden en Haspengouw is verder sterk gelinkt aan de fruitteelt en de fruitproductie. Hoogstamboomgaarden worden gekoesterd als waardevolle streekeigen landschapselementen en worden duurzaam verankerd in het dynamische landschap. Het verleden, heden en de toekomst van het fruit is een ware hefboom voor een kwaliteitsvolle ontwikkeling van recreatief toerisme op bovenlokaal niveau. Maar onze landbouwers en fruittelers zijn ook belangrijke economische spelers in onze lokale economie. De stad Sint-Truiden wenst vernieuwend om te gaan met deze sector: dat betekent maximale steun geven aan innovatie en aan initiatieven die leiden tot diversificatie. Investeringen in wijnbouw, samenwerkingen met pc-fruit en privé-investeerders worden gestimuleerd en de stad neemt hierbij de belangrijke rol als partner op. Ook het uitwerken van een degelijk waterbeleid en aandacht voor biodiversiteit is hierbij belangrijk.

Sint-Truiden mag terecht trots zijn op haar rijke religieuze geschiedenis, maar evenzeer op haar bijzondere landbouwproducten. De stad werkt mee aan een MADE in Haspengouw-label en de erkenning van Haspengouws fruit onder Beschermde Oorsprongsbenaming.

Thematische horecagelegenheden en kleinschalige verkoop van streekproducten kunnen de culinaire streekidentiteit van Sint-Truiden en Haspengouw alleen maar bevorderen en een belangrijke schakel vormen tussen de natuur, de landbouw, de bewoners en de bezoekers van het Landschapspark Haspengouw.

onder voorbehoud van de gemeenteraadsbeslissing op 19 juni 2023

VERTEGENWOORDIGING OVERLEGSTRUCTUREN 2024-2030

STUURGROEP	Ingrid Kempeneers/Hilde Vautmans/Nina Kvikvinia
MASTERGROEP	An Steegmans
THEMAGROEP NATUUR & WATER	Els Leenaers/Peter Wiame
THEMAGROEP LANDBOUW & PRODUCTEN TERROIR	Dominique Beirinckx/James Mousseau
THEMAGROEP TOERISME & ERFGOED	Ariane Van De Plas/Christel Bartok
THEMAGROEP MENS & OMGEVING	Hilde Hendricx/Bart Schops

BETROKKEN DOELSTELLINGEN 2024-2030

SD1 VERSTERKEN VAN DE STRUCTURERENDE BEEKVALLEIEN EN VRUCHTBARE PLATEAUS VAN HET NATUURLIJK GLOOIEND HASPENGOUW	
Ontwikkelen robuuste aaneengesloten beekvalleien	○
Versterken groen netwerk in het cultuurlandschap	○
Inrichten klimaatadaptieve sponslandschappen	●
Versterken leefgebied soorten in agrarisch gebied	○
SD2 STIMULEREN EN PROMOTEN VAN DE KWALITEITSVOLLE LANDBOUW, FRUITTEELT EN CULINAIRE STREEKIDENTITEIT ALS HET TERROIR HASPENGOUW	
Labo klimaatbestendige en regeneratieve landbouw	●
Valoriseren Haspengouwse voedsellandschap	○
Creëren en vermarkten meerwaarde lokale producten	○
SD3 BELEVINGSVOL ONTSLUITEN VAN DE GELAAGDE GESCHIEDENIS EN HET ERFGOED VAN HASPENGOUW	
Uitbouwen thematische en gelaagde onthaalplekken	●
Recreatieve structuren organiseren in tijd en ruimte	○
Uitdiepen landschapsbiografie met lokale actoren	○
Versterken kenmerkend Haspengouws erfgoed	●
Activeren Onroerend erfgoedrichtplannen	○
SD4 DE COULEUR LOCALE VAN HASPENGOUW LATEN FLOREREN DOOR HET SAMENBRENGEN EN ACTIVEREN VAN DE LOKALE GEMEENSCHAP	
Het hart voor Haspengouw lokaal laten floreren	○
Activeren bovenlokale kwaliteitskamer	○
Versterken leefbaarheid plattelandsdorpen	●

voortrekkersrol bij één of meerdere acties ●
actief betrokken bij één of meerdere acties ○

onder voorbehoud van de gemeenteraadsbeslissing op 19 juni 2023

VOORBEELDDOCUMENT

GEMEENTE TONGEREN

ALGEMENE INFO

TOTALE OPP. (HA)	OPP. IN KERNGEBIED (HA)	OPP. IN INVLOEDSGEBIED (HA)	INWONERSAANTAL (IN 2021)
8 756,11	3 243,00	5 513,11	31 557

MIKPUNTEN 24-30

De stad Tongeren wil blijven excelleren en verder groeien in het publiekelijk ontsluiten van het bijzondere cultuurlandschap. Hierbij is het toegankelijk maken van het landschap en streekeigen erfgoed via diverse toegangspoorten van belang. Dat kan zijn via fysieke punten die worden afgestemd op de lokale situatie en op de noden van het doelpubliek. Maar, dat kan ook zijn via multimedia, gidsbeurten, enzovoort.

De Pliniussite kan hierin een bijzondere rol spelen als onthaal- en vertrekpunt en als ankerpunt tussen het landschap en de historische binnenstad. De Pliniussite vormt eveneens de fysieke schakel met het Fruitspoor van waaruit het erfgoedlandschap rond Mulken kan ontdekt worden, met de Beukenberg, en verderop de vallei van de Fonteinbeek met de burchtruïne van Kolmont. Uitgangspunt is hierbij de bijzondere gelaagdheid van Haspengouw, opgebouwd rond de pijlers erfgoed en verleden, monumenten, landschap en natuur.

Verder wil de stad Tongeren ook meewerken aan het delen van expertise, zowel op het vlak van communicatie en onthaal van toeristen, maar ook op het vlak van erfgoedvalorisatie in de vorm van landschappelijk opwaarderende en versterkende projecten (bijvoorbeeld rond de tumuli, boomgaarden, aquaduct en Romeinse sites, kastelen en parken, …) en erfgoedzorg (bijvoorbeeld omtrent de depotwerking). Tenslotte wil de stad Tongeren zich ook actief blijven inzetten op de verfraaiing van het kleinschalige, typisch Tongerse landschap en de mensen hiervan laten genieten, laten kennismaken met onze lokale streekgebonden teelten en producten. Draagvlakvorming, sensibilisatie, verbindende communicatie en marketing liggen hierbij aan de basis.

VERTEGENWOORDIGING OVERLEGSTRUCTUREN 2024-2030

STUURGROEP	Schepen Patrick Jans - Schepen An Christaens
MASTERGROEP	C. Kersten - S. Vandewal - L. Lousbergh
THEMAGROEP NATUUR & WATER	L. Lousbergh
THEMAGROEP LANDBOUW & PRODUCTEN TERROIR	W. Houben - L. Lousbergh - K. Peumans - C. Kersten
THEMAGROEP TOERISME & ERFGOED	K. Peumans - C. Kersten - S. Vandewal
THEMAGROEP MENS & OMGEVING	K. Peumans - C. Kersten - S. Vandewal - W. Houben - L. Lousbergh

BETROKKEN DOELSTELLINGEN 2024-2030

SD1 VERSTERKEN VAN DE STRUCTURERENDE BEEKVALLEIEN EN VRUCHTBARE PLATEAUS VAN HET NATUURLIJK GLOOIEND HASPENGOUW	
Ontwikkelen robuuste aaneengesloten beekvalleien	○
Versterken groen netwerk in het cultuurlandschap	○
Inrichten klimaatadaptieve sponslandschappen	○
Versterken leefgebied soorten in agrarisch gebied	○
SD2 STIMULEREN EN PROMOTEN VAN DE KWALITEITSVOLLE LANDBOUW, FRUITTEELT EN CULINAIRE STREEKIDENTITEIT ALS HET TERROIR HASPENGOUW	
Labo klimaatbestendige en regeneratieve landbouw	○
Valoriseren Haspengouwse voedsellandschap	○
Creëren en vermarkten meerwaarde lokale producten	○
SD3 BELEVINGSVOL ONTSLUITEN VAN DE GELAAGDE GESCHIEDENIS EN HET ERFGOED VAN HASPENGOUW	
Uitbouwen thematische en gelaagde onthaalplekken	●
Recreatieve structuren organiseren in tijd en ruimte	○
Uitdiepen landschapsbiografie met lokale actoren	○
Versterken kenmerkend Haspengouws erfgoed	●
Activeren Onroerend erfgoedrichtplannen	○
SD4 DE COULEUR LOCALE VAN HASPENGOUW LATEN FLOREREN DOOR HET SAMENBRENGEN EN ACTIVEREN VAN DE LOKALE GEMEENSCHAP	
Het hart voor Haspengouw lokaal laten floreren	○
Activeren bovenlokale kwaliteitskamer	○
Versterken leefbaarheid plattelandsdorpen	○

voortrekkersrol bij één of meerdere acties ●

GEMEENTE WELLEN

ALGEMENE INFO

TOTALE OPP. (HA)	OPP. IN KERNGEBIED (HA)	OPP. IN INVLOEDSGEBIED (HA)	INWONERSAANTAL (IN 2021)
2 672,43	2 286,00	386,43	7 454

MIKPUNTEN 24-30

De naam Wellen is volgens sommige historici afgeleid van het Middelnederlandse ‘welle’, wat bron of put betekent. Anderen beweren dat Wellen een verbastering is van het Latijnse ‘villina terra’, wat ‘landbouwuitbating’ betekent.

Deze 2 betekenissen spreken voor zich en passen bijgevolg ook volledig binnen de doelstellingen van het Landschapspark, met name het beheersen van de waterhuishouding in de gemeente tijdens zowel natte als droge periodes. En anderzijds het verweven van de aanwezige landbouw en fruitteelt in het landschap van Wellen en de omliggende gemeentes.

Het landschapspark kan bijdragen tot een grensoverschrijdende aanpak van de water- en droogteproblematiek.

Het landschapspark kan de verschillende actoren zoals de landbouwers, natuurverenigingen, ondernemers verbinden om samen het typerende landschap te behouden en te verbeteren.

De gemeente Wellen draagt ook bij tot de strategische doelstellingen door de opmaak van een hemelwaterplan, het voorzien van subsidies voor kleine landschapselementen, onderhoud van de holle wegen….

VERTEGENWOORDIGING OVERLEGSTRUCTUREN 2024-2030	
STUURGROEP	Kristien Treunen
MASTERGROEP	Carine Scierski
THEMAGROEP NATUUR & WATER	Carine Scierski
THEMAGROEP LANDBOUW & PRODUCTEN TERROIR	Carine Scierski
THEMAGROEP TOERISME & ERFGOED	Carine Scierski
THEMAGROEP MENS & OMGEVING	Carine Scierski

BETROKKEN DOELSTELLINGEN 2024-2030	
SD1 VERSTERKEN VAN DE STRUCTURERENDE BEEKVALLEIEN EN VRUCHTBARE PLATEAUS VAN HET NATUURLIJK GLOOIEND HASPENGOUW	
Ontwikkelen robuuste aaneengesloten beekvalleien	○
Versterken groen netwerk in het cultuurlandschap	○
Inrichten klimaatadaptieve sponslandschappen	●
Versterken leefgebied soorten in agrarisch gebied	○
SD2 STIMULEREN EN PROMOTEN VAN DE KWALITEITSVOLLE LANDBOUW, FRUITTEELT EN CULINAIRE STREEKIDENTITEIT ALS HET TERROIR HASPENGOUW	
Labo klimaatbestendige en regeneratieve landbouw	
Valoriseren Haspengouwse voedsellandschap	○
Creëren en vermarkten meerwaarde lokale producten	○
SD3 BELEVINGSVOL ONTSLUITEN VAN DE GELAAGDE GESCHIEDENIS EN HET ERFGOED VAN HASPENGOUW	
Uitbouwen thematische en gelaagde onthaalplekken	●
Recreatieve structuren organiseren in tijd en ruimte	○
Uitdiepen landschapsbiografie met lokale actoren	○
Versterken kenmerkend Haspengouws erfgoed	●
Activeren Onroerend erfgoedrichtplannen	○
SD4 DE COULEUR LOCALE VAN HASPENGOUW LATEN FLOREREN DOOR HET SAMENBRENGEN EN ACTIVEREN VAN DE LOKALE GEMEENSCHAP	
Het hart voor Haspengouw lokaal laten floreren	○
Activeren bovenlokale kwaliteitskamer	○
Versterken leefbaarheid plattelandsdorpen	○

voortrekkersrol bij één of meerdere acties ●
actief betrokken bij één of meerdere acties ○

PROVINCIE LIMBURG

ORGANISATIE

Limburg heeft, in tegenstelling tot andere Vlaamse provincies, geen grote centrumsteden. De provinciale structuur kan dan ook een unieke rol opnemen. Een rol die ervoor zorgt dat we onze krachten bundelen.

Het provinciebestuur van Limburg vormt een belangrijke schakel tussen de gemeentebesturen en de Vlaamse, federale en Europese overheden.

Het voert een aantal opdrachten uit voor de regeringen en helpt de gemeentebesturen met zaken die te groot of te duur zijn voor de gemeenten. Maar boven alles wil het provinciebestuur het bestuur zijn van alle Limburgers en een eigen beleid ontwikkelen voor alle Limburgers.

Het provinciebestuur is ondanks de overheveling van het persoonsgebonden beleid nog steeds op diverse vlakken actief: onderwijs, economie, milieu en natuur, wonen, G-sport, toerisme, ruimtelijke ordening, mobiliteit, landbouw- en plattelandsontwikkeling, waterlopen, erfgoed … heel wat essentiële taken waar burgers en lokale organisaties rechtstreeks of onrechtstreeks mee te maken krijgen.

De provincie wil de troeven van Limburg versterken en uitspelen. Dit Limburgs DNA is erg specifiek en een ruimtelijke visie en beleid op maat van Limburg is dus nodig: Limburg is centraal gelegen in de Euregio Maas-Rijn, heeft veel kwalitatieve open ruimte, een waaier aan diverse landschappen, een netwerk van incubatoren en vele fijne dorpen en steden op mensenmaat.

MIKPUNTEN 24-30

Het “Ruimtepact 2040”, het nieuwe Beleidsplan Ruimte Limburg, richt zich op een duurzame ruimtelijke ontwikkeling van Limburg richting 2040.

Dit doet het aan de hand van drie thematische beleidskaders, die in meer of mindere mate kunnen samen sporen met de doelstellingen uit het Masterplan van het Landschapspark Haspengouw:

1. Beleidskader Wonen in stads- en dorpskernen
2. Beleidskader Economische Ruimte
3. Beleidskader Openruimteschakels

Vanuit het ruimtelijk beleid zal de provincie hierin een rol opnemen. Daarnaast zullen verschillende provinciale diensten concrete acties ondersteunen die raakvlakken vertonen met acties uit het Operationeel Plan. Die kunnen met name betrekking hebben op integraal waterbeheer, erfgoed, landbouw, natuurverbindingen, het Fruitspoor, …

De provincieraad stelde het Ontwerp-Ruimtepact 2040, samen met het ontwerp plan-MER, voorlopig vast op 14 december 2022. Alle hier uit voortvloeiende acties die opgenomen werden in het Masterplan of operationeel plan zijn dan ook onder voorbehoud van latere, finale goedkeuring ervan.

VERTEGENWOORDIGING OVERLEGSTRUCTUREN 2024-2030	
STUURGROEP	n.t.b.
MASTERGROEP	n.t.b.
THEMAGROEP NATUUR & WATER	n.t.b.
THEMAGROEP LANDBOUW & PRODUCTEN TERROIR	n.t.b.
THEMAGROEP TOERISME & ERFGOED	n.t.b.
THEMAGROEP MENS & OMGEVING	n.t.b.

BETROKKEN DOELSTELLINGEN 2024-2030	
SD1 VERSTERKEN VAN DE STRUCTURERENDE BEEKVALLEIEN EN VRUCHTBARE PLATEAUS VAN HET NATUURLIJK GLOOIEND HASPENGOUW	
Ontwikkelen robuuste aaneengesloten beekvalleien	●
Versterken groen netwerk in het cultuurlandschap	○
Inrichten klimaatadaptieve sponslandschappen	○
Versterken leefgebied soorten in agrarisch gebied	○
SD2 STIMULEREN EN PROMOTEN VAN DE KWALITEITSVOLLE LANDBOUW, FRUITTEELT EN CULINAIRE STREEKIDENTITEIT ALS HET TERROIR HASPENGOUW	
Labo klimaatbestendige en regeneratieve landbouw	
Valoriseren Haspengouwse voedsellandschap	○
Creëren en vermarkten meerwaarde lokale producten	○
SD3 BELEVINGSVOL ONTSLUITEN VAN DE GELAAGDE GESCHIEDENIS EN HET ERFGOED VAN HASPENGOUW	
Uitbouwen thematische en gelaagde onthaalplekken	○
Recreatieve structuren organiseren in tijd en ruimte	○
Uitdiepen landschapsbiografie met lokale actoren	○
Versterken kenmerkend Haspengouws erfgoed	○
Activeren Onroerend erfgoedrichtplannen	○
SD4 DE COULEUR LOCALE VAN HASPENGOUW LATEN FLOREREN DOOR HET SAMENBRENGEN EN ACTIVEREN VAN DE LOKALE GEMEENSCHAP	
Het hart voor Haspengouw lokaal laten floreren	○
Activeren bovenlokale kwaliteitskamer	○
Versterken leefbaarheid plattelandsdorpen	

voortrekkersrol bij één of meerdere acties ●
actief betrokken bij één of meerdere acties ○

REGIONAAL LANDSCHAP HASPENGOUW & VOEREN

ORGANISATIE

Regionaal Landschap Haspengouw en Voeren vzw is één van de 18 regionale landschappen in Vlaanderen. Haar werkingsgebied is dat van glooiende landschappen, akkers en dorpjes, kastelen en vierkantshoeves, riviervalleien en kleine landschapselementen zoals hoogstamboomgaarden, hagen, holle wegen en poelen in het zuiden van de provincie Limburg. De vzw Regionaal landschap Haspengouw en Voeren is het oudste regionaal landschap van Vlaanderen en bestaat sinds 1979. Het is een samenwerkingsverband tussen overheden, natuurverenigingen, landbouworganisaties, erfgoedorganisaties, wildbeheereenheden, private landeigenaars en toeristische verenigingen. Daarnaast behoort ook de IOED Haspengouw west tot de werking het Regionaal Landschap. Het RLHV zet zich elke dag enthousiast in voor een duidelijke missie: zorg voor landschap, natuur en erfgoed.Het werkingsgebied van het regionaal landschap omvat het volledige kern- en invloedsgebied van het landschapspark Hart van Haspengouw.

Het Parkbureau van het landschapspark zal integraal deel uitmaken van het Regionaal Landschap om een sterke en efficiënte werking te garanderen. Het parkbureau kan hierdoor ook slim gebruik maken van de jarenlange expertise en het netwerk dat het regionaal landschap heeft opgebouwd door haar jarenlange werking. Daarnaast kunnen ervaringen en kennis die opgedaan worden binnen het Landschapspark ook makkelijk doorstromen binnen andere Regionale Landschappen in Vlaanderen.

MIKPUNTEN 24-30

Het RLHV heeft een sterke werking opgebouwd rond integraal waterbeheer, vooral binnen de valleigebieden van Herk en Mombeek. Dankzij deze projecten en vele contacten met lokale actoren is er een groot netwerk beschikbaar om acties binnen het landschapspark efficiënt en met grote kans op succes uit te voeren. De focus voor het regionaal landschap zal hierbij vooral liggen op het implementeren van nature based oplossingen om de versnelde afvoer van water tegen te gaan, o.a. via een brongerichte en gemeentegrensoverschrijdende visie binnen de hemelwaterplannen. Ook het initialiseren van natuurvriendelijk beheer van waterlopen is één van de mikpunten. Daarnaast heeft het regionaal landschap een ruime expertise in de zorg voor kleine landschapselementen en maatregelen voor bijzondere soorten. Door de kennis hierrond te bundelen en te koppelen aan de studie rond ecologische basisstructuur kan een gebiedsdekkende en streekeigen functionele inrichting en beheer van het landschap uitgebouwd worden, in samenwerking met alle betrokken actoren. Het Loket Onderhoud Buitengebied dat het Regionaal Landschap projectmatig trekt zal dankzij het Landschapspark een structurele werking krijgen.

Hoogstamboomgaarden en graslanden vormen bijzondere natuur- en landschapselementen binnen het Haspengouwse landschap. Daarnaast vormen ook mergel en historische landgoederen kenmerkende bouwstenen. Het regionaal landschap zet mee haar schouders onder het initialiseren en implementeren van onroerend erfgoedrichtplannen en acties rond deze thema's. Het Regionaal landschap zal sterk inzetten op een kwalitatief aanbod voor de wandelaar, met voldoende aandacht voor kwaliteitsvolle ontvangst- en instapplekken.

Het regionaal landschap is voortrekker bij de inrichting van lokale ontmoetingsplekken (pittoreske dorpskernen, speelplaatsen, …). Deze moeten de omgevingskwaliteit en het sociaal weefsel van de pittoreske plattelandsdorpen versterken ten voordele van de lokale bewoners en bezoekers.

VERTEGENWOORDIGING OVERLEGSTRUCTUREN 2024-2030	
STUURGROEP	An Digneffe, directeur RLHV
MASTERGROEP	An Digneffe/Tine Rijvers
THEMAGROEP NATUUR & WATER	Ward Andriessen/Joke Rymen
THEMAGROEP LANDBOUW & PRODUCTEN TERROIR	Joke Rymen/Inge Nevelsteen
THEMAGROEP TOERISME & ERFGOED	Erik van Esch/Tine Rijvers/Sanne Coun
THEMAGROEP MENS & OMGEVING	Sanne Coun/Tine Rijvers

BETROKKEN DOELSTELLINGEN 2024-2030	
SD1 VERSTERKEN VAN DE STRUCTURERENDE BEEKVALLEIEN EN VRUCHTBARE PLATEAUS VAN HET NATUURLIJK GLOOIEND HASPENGOUW	
Ontwikkelen robuuste aaneengesloten beekvalleien	●
Versterken groen netwerk in het cultuurlandschap	●
Inrichten klimaatadaptieve sponslandschappen	●
Versterken leefgebied soorten in agrarisch gebied	●
SD2 STIMULEREN EN PROMOTEN VAN DE KWALITEITSVOLLE LANDBOUW, FRUITTEELT EN CULINAIRE STREEKIDENTITEIT ALS HET TERROIR HASPENGOUW	
Labo klimaatbestendige en regeneratieve landbouw	●
Valoriseren Haspengouwse voedsellandschap	○
Creëren en vermarkten meerwaarde lokale producten	●
SD3 BELEVINGSVOL ONTSLUITEN VAN DE GELAAGDE GESCHIEDENIS EN HET ERFGOED VAN HASPENGOUW	
Uitbouwen thematische en gelaagde onthaalplekken	●
Recreatieve structuren organiseren in tijd en ruimte	●
Uitdiepen landschapsbiografie met lokale actoren	●
Versterken kenmerkend Haspengouws erfgoed	●
Activeren Onroerend erfgoedrichtplannen	●
SD4 DE COULEUR LOCALE VAN HASPENGOUW LATEN FLOREREN DOOR HET SAMENBRENGEN EN ACTIVEREN VAN DE LOKALE GEMEENSCHAP	
Het hart voor Haspengouw lokaal laten floreren	○
Activeren bovenlokale kwaliteitskamer	○
Versterken leefbaarheid plattelandsdorpen	●

voortrekkersrol bij één of meerdere acties ●

actief betrokken bij één of meerdere acties ○

ALDEN BIESEN

ORGANISATIE

De Landcommanderij Alden Biesen vormt met haar imposante gebouwen en landerijen een van de meest indrukwekkende erfgoedsites in de Euregio. Opgericht in 1220 door de Duitse ridderorde vervulde de Landcommanderij gedurende de eerste zes eeuwen een toonaangevende rol als economisch, religieus, en cultureel centrum; een rol die 800 jaar later nog steeds van toepassing is. Als cultuur- en congrescentrum van de Vlaamse overheid verwelkomt de Landcommanderij een kwart miljoen bezoekers uit binnen- en buitenland en faciliteert en organiseert het jaarlijks meer dan 800 activiteiten; van kleine vergaderingen en seminaries, tot grotere congressen en festivals.

Alden Biesen beschikt daarnaast over de grootste aaneengesloten hoogstamfruitboomgaard van de Lage Landen, waarvan de eerste sporen terug te vinden zijn in de 16de eeuw. Vandaag is Alden Biesen één van de weinige plaatsen in Vlaanderen waar dit typische hoogstam-boomgaardenlandschap intact is gebleven. Samen met de Nationale Boomgaardenstichting bewaart Alden Biesen hier de meer dan 500 fruitsoorten als een uniek fructuarium of collectietuin en realiseert het zo mee de verbindende schakel tussen erfgoed, cultuur, toerisme en het Haspengouws landschap.

MIKPUNTEN 24-30

Alden Biesen is reeds 40 jaar lang een regionale trekpleister en vormt het nu reeds de toegangspoort tot de ruimere regio. Met haar expertise rond evenementen, toerisme, erfgoed en cultuur zijn alle facetten reeds aanwezig om haar rol als Haspengouws onthaallocatie te continueren. De Landcommanderij beschikt over een eigen gidsenwerking, en biedt reeds alle faciliteiten die nodig zijn voor toerisme en erfgoedbezoekers, zoals ruime parking, een toeristische infokantoor… Alden Biesen heeft voor de volgende jaren de ambitie om haar rondleidingen te versterken en verder uit te bereiden, met aandacht voor het Haspengouws landschap. Daarnaast wenst Alden Biesen zich verder in te zetten om, in samenwerking met de Nationale Boomgaardstichting, de hoogstamfruitboomgaarden verder te inventariseren en te visualiseren om zo de verdere ontsluiting van het landschap te voorzien.

VERTEGENWOORDIGING OVERLEGSTRUCTUREN 2024-2030	
MASTERGROEP	Patrick Cornelissen, algemeen directeur
THEMAGROEP NATUUR & WATER	/
THEMAGROEP LANDBOUW & PRODUCTEN TERROIR	/
THEMAGROEP TOERISME & ERFGOED	Patrick Cornelissen, algemeen directeur
THEMAGROEP MENS & OMGEVING	/

BETROKKEN DOELSTELLINGEN 2024-2030	
SD1 VERSTERKEN VAN DE STRUCTURERENDE BEEKVALLEIEN EN VRUCHTBARE PLATEAUS VAN HET NATUURLIJK GLOOIEND HASPENGOUW	
Ontwikkelen robuuste aaneengesloten beekvalleien	
Versterken groen netwerk in het cultuurlandschap	
Inrichten klimaatadaptieve sponslandschappen	
Versterken leefgebied soorten in agrarisch gebied	
SD2 STIMULEREN EN PROMOTEN VAN DE KWALITEITSVOLLE LANDBOUW, FRUITTEELT EN CULINAIRE STREEKIDENTITEIT ALS HET TERROIR HASPENGOUW	
Labo klimaatbestendige en regeneratieve landbouw	
Valoriseren Haspengouwse voedsellandschap	
Creëren en vermarkten meerwaarde lokale producten	
SD3 BELEVINGSVOL ONTSLUITEN VAN DE GELAAGDE GESCHIEDENIS EN HET ERFGOED VAN HASPENGOUW	
Uitbouwen thematische en gelaagde onthaalplekken	●
Recreatieve structuren organiseren in tijd en ruimte	
Uitdiepen landschapsbiografie met lokale actoren	
Versterken kenmerkend Haspengouws erfgoed	○
Activeren Onroerend erfgoedrichtplannen	
SD4 DE COULEUR LOCALE VAN HASPENGOUW LATEN FLOREREN DOOR HET SAMENBRENGEN EN ACTIVEREN VAN DE LOKALE GEMEENSCHAP	
Het hart voor Haspengouw lokaal laten floreren	
Activeren bovenlokale kwaliteitskamer	
Versterken leefbaarheid plattelandsdorpen	

voortrekkersrol bij één of meerdere acties ●
actief betrokken bij één of meerdere acties ○

BEKKENSECRETARIAAT DEMERBEKKEN

ORGANISATIE

Het Decreet Integraal Waterbeleid brengt alle actoren rond het waterbeleid (waterbeheerders, landbeheerders, provincie, gemeenten, …) bij elkaar om gezamenlijk de verschillende aspecten van het waterbeleid (waterkwaliteit, bestrijden droogte en wateroverlast, biodiversiteit in waterlopen en valleien, …) aan te pakken. Om de zes jaar wordt een stroomgebiedbeheerplan goedgekeurd (laatste plan loopt van 2022 tot 2027), dat gebiedsgericht wordt ontwikkeld voor het Demerbekken. Binnen dat Demerbekken werkt het bekkensecretariaat actief aan de realisatie van de waterdoelstellingen, ondermeer door middel van integrale projecten.

Het Integraal Project Herk & Mombeek wordt al jarenlang gezamenlijk getrokken door Bekkensecretariaat Demerbekken en Regionaal Landschap Haspengouw en Voeren, waarbij we voor verschillende concrete projecten pionierswerk hebben verricht. Ons ambitieniveau voor dit gebied is zeer hoog: zowel de Herk als de Mombeek staan aangeduid als ‘speerpuntgebied’ in het laatste stroomgebiedbeheerplan.

MIKPUNTEN 24-30

De aandacht voor het Demerbekken ligt in het herstel van het watersysteem. De hiermee aansluitende doelstellingen in het masterplan voor het landschapspark bevinden zich vooral in strategische doelstelling 1 (versterken van de structurerende beekvalleien en vruchtbare plateaus van het natuurlijk glooiend Haspengouw) en meer bepaald in de operationele doelstellingen 1.1. Ontwikkeling van robuuste aaneengesloten beekvalleien van bron tot monding en 1.3 Inrichting van klimaatadaptieve sponslandschappen.

De verwezenlijking van deze doelstellingen en de integrale aanpak ervan in het masterplan sluiten sterk aan op de doelstellingen van stroomgebiedbeheerplan en integraal project Herk & Mombeek. Herk en Mombeek zijn ook speerpuntgebied in het laatste stroomgebiedbeheerplan, wat betekent dat de nodige maatregelen moeten worden genomen om in 2027 de goede toestand van de waterloop te bereiken.

VERTEGENWOORDIGING OVERLEGSTRUCTUREN 2024-2030	
STUURGROEP	Jan Vanvelk
MASTERGROEP	Jan Vanvelk
THEMAGROEP NATUUR & WATER	Jan Vanvelk
THEMAGROEP LANDBOUW & PRODUCTEN TERROIR	/
THEMAGROEP TOERISME & ERFGOED	/
THEMAGROEP MENS & OMGEVING	/

BETROKKEN DOELSTELLINGEN 2024-2030	
SD1 VERSTERKEN VAN DE STRUCTURERENDE BEEKVALLEIEN EN VRUCHTBARE PLATEAUS VAN HET NATUURLIJK GLOOIEND HASPENGOUW	
Ontwikkelen robuuste aaneengesloten beekvalleien	○
Versterken groen netwerk in het cultuurlandschap	
Inrichten klimaatadaptieve sponslandschappen	●
Versterken leefgebied soorten in agrarisch gebied	
SD2 STIMULEREN EN PROMOTEN VAN DE KWALITEITSVOLLE LANDBOUW, FRUITTEELT EN CULINAIRE STREEKIDENTITEIT ALS HET TERROIR HASPENGOUW	
Labo klimaatbestendige en regeneratieve landbouw	
Valoriseren Haspengouwse voedsellandschap	
Creëren en vermarkten meerwaarde lokale producten	
SD3 BELEVINGSVOL ONTSLUITEN VAN DE GELAAGDE GESCHIEDENIS EN HET ERFGOED VAN HASPENGOUW	
Uitbouwen thematische en gelaagde onthaalplekken	
Recreatieve structuren organiseren in tijd en ruimte	
Uitdiepen landschapsbiografie met lokale actoren	
Versterken kenmerkend Haspengouws erfgoed	
Activeren Onroerend erfgoedrichtplannen	
SD4 DE COULEUR LOCALE VAN HASPENGOUW LATEN FLOREREN DOOR HET SAMENBRENGEN EN ACTIVEREN VAN DE LOKALE GEMEENSCHAP	
Het hart voor Haspengouw lokaal laten floreren	
Activeren bovenlokale kwaliteitskamer	
Versterken leefbaarheid plattelandsdorpen	

voortrekkersrol bij één of meerdere acties ●
actief betrokken bij één of meerdere acties ○

BOERENBOND

ORGANISATIE

Boerenbond is de beroepsorganisatie van én voor elke landbouwer, tuinder, fruitteler en groenvoorziener in Vlaanderen en Oost-België, ongeacht de grote van het bedrijf, de sector, productiemethode of het afzetkanaal. Dat betekent concreet dat wij ons, als partner van onze leden, beleid en het brede publiek, inzetten voor een sterke en duurzame land- en tuinbouwsector. We doen dit actief via belangenbehartiging, vorming, netwerking, innovatie, het creëren van draagvlak en adviesverlening.

Voor meer dan 700 leden in de Hart Van Haspengouw-gemeenten met elk hun eigen capaciteiten en bedrijfsmodel werken we voor én met hen zodat zij elke dag lekkere en mooie producten kunnen produceren, volgens de hoogste standaarden die er zijn.

Groene Kring is de beweging van en voor (toekomstige) jonge land- en tuinbouwers en jongeren met een hart voor de land- en tuinbouwsector. Groene Kring geeft een stem aan (toekomstige) jonge land- en tuinbouwers in Vlaanderen. Via overleg, participatie en acties komt Groene Kring op voor hun belangen, met focus op specifieke jongerendossiers.

MIKPUNTEN 24-30

Als land – en tuinbouwsector en beheerder van het platteland krijgen we met veel wetgevingen te maken vanuit natuur, erfgoed, water, ruimtelijke ordening, … Dit komt dikwijls allemaal samen op één plaats, nl. een landbouwbedrijf. Voor onze leden is het daarom bijzonder belangrijk dat Het Hart van Haspengouw geen extra belemmeringen rechtstreeks of onrechtstreeks toevoegt aan de vele wetgeving en regelgeving die er nu al is.

Onze leden hechten daarom veel belang aan het werken in consensus, op vrijwillige basis, om zo een meerwaarde te zoeken voor alle land- en tuinbouwers in Haspengouw. Hierbij streven we een evenwicht na tussen mens, milieu en economie om te komen tot een duurzaam werk dat dient te leiden tot een duurzaam inkomen.

Door het Hart van Haspengouw zal het (bloesem)toerisme een extra stimulans krijgen. Voor onze leden is het belangrijk dat de bezoeker én de inwoner van Haspengouw beseft dat landbouwers en fruittelers hier noodzakelijk zijn. Zij zorgen voor een gezond product en aantrekkelijk landschap. Ze telen met respect voor de natuur en zijn gastvrij voor mens en dier. De sector speelt voortdurend in op de uitdagingen die de samenleving van hen vraagt. Waardering voor het product én voor alle inspanningen van de landbouwers en fruittelers is dan ook belangrijk.

VERTEGENWOORDIGING OVERLEGSTRUCTUREN 2024-2030	
STUURGROEP	Regioconsulent Haspengouw & Voeren – Heidi Pinxten
MASTERGROEP	Regioconsulent Haspengouw & Voeren – Heidi Pinxten
THEMAGROEP NATUUR & WATER	Eric Jansen (Regioraad HV) - Koen Francis (Vakgroep Fruit Limburg)
THEMAGROEP LANDBOUW & PRODUCTEN TERROIR	Eric Jansen (Regioraad HV) - Brecht Geerdens (Vakgroep Fruit Limburg)
THEMAGROEP TOERISME & ERFGOED	Karel Vaes (Vakgroep Fruit Limburg) Gert Peeters (Vakgroep Fruit Limburg)
THEMAGROEP MENS & OMGEVING	Michel Lemmens (Regioraad HV) - Karel Vaes (Vakgroep Fruit Limburg)

BETROKKEN DOELSTELLINGEN 2024-2030	
SD1 VERSTERKEN VAN DE STRUCTURERENDE BEEKVALLEIEN EN VRUCHTBARE PLATEAUS VAN HET NATUURLIJK GLOOIEND HASPENGOUW	
Ontwikkelen robuuste aaneengesloten beekvalleien	○
Versterken groen netwerk in het cultuurlandschap	○
Inrichten klimaatadaptieve sponslandschappen	○
Versterken leefgebied soorten in agrarisch gebied	○
SD2 STIMULEREN EN PROMOTEN VAN DE KWALITEITSVOLLE LANDBOUW, FRUITTEELT EN CULINAIRE STREEKIDENTITEIT ALS HET TERROIR HASPENGOUW	
Labo klimaatbestendige en regeneratieve landbouw	○
Valoriseren Haspengouwse voedsellandschap	○
Creëren en vermarkten meerwaarde lokale producten	○
SD3 BELEVINGSVOL ONTSLUITEN VAN DE GELAAGDE GESCHIEDENIS EN HET ERFGOED VAN HASPENGOUW	
Uitbouwen thematische en gelaagde onthaalplekken	
Recreatieve structuren organiseren in tijd en ruimte	
Uitdiepen landschapsbiografie met lokale actoren	
Versterken kenmerkend Haspengouws erfgoed	
Activeren Onroerend erfgoedrichtplannen	○
SD4 DE COULEUR LOCALE VAN HASPENGOUW LATEN FLOREREN DOOR HET SAMENBRENGEN EN ACTIVEREN VAN DE LOKALE GEMEENSCHAP	
Het hart voor Haspengouw lokaal laten floreren	
Activeren bovenlokale kwaliteitskamer	○
Versterken leefbaarheid plattelandsdorpen	○

voortrekkersrol bij één of meerdere acties ●
actief betrokken bij één of meerdere acties ○

BOERENNATUUR

ORGANISATIE

Boerennatuur Vlaanderen werkt aan een landbouw in Vlaanderen die een positieve impact heeft op natuur, milieu en klimaat én economisch rendabel is.

We verenigen en ondersteunen alle landbouwers die hieraan willen meewerken en stimuleren hen om samen te werken met collega's en andere actoren.

We initiëren haalbare en innovatieve systeembenaderingen die bijdragen tot een duurzamere landbouwsector en multifunctioneel landgebruik.

We bouwen een expertisecentrum uit als basis voor onze adviesverlening en dragen bij tot beleidsontwikkeling die de implementatie van agro-ecologische praktijken faciliteert.

MIKPUNTEN 24-30

Boerennatuur Vlaanderen zal zich samen met lokale landbouwers zich engageren in een klimaatbestendig landschap door in te zetten op het ontwikkelen van vruchtbare plateaus, robuuste aaneengesloten beekvalleien en groene netwerken in het landschap waarin landbouw geïntegreerd is. Boerennatuur Vlaanderen zal ook een trekkende rol uitoefenen in het stimuleren van klimaatbestendige, regeneratieve landbouw en actief betrokken zijn in het vermarkten van lokale producten.

VERTEGENWOORDIGING OVERLEGSTRUCTUREN 2024-2030	
STUURGROEP	Secretaris Bart Schoukens
MASTERGROEP	Jerome Rops
THEMAGROEP NATUUR & WATER	Jerome Rops
THEMAGROEP LANDBOUW & PRODUCTEN TERROIR	Jerome Rops
THEMAGROEP TOERISME & ERFGOED	/
THEMAGROEP MENS & OMGEVING	/

BETROKKEN DOELSTELLINGEN 2024-2030	
SD1 VERSTERKEN VAN DE STRUCTURERENDE BEEKVALLEIEN EN VRUCHTBARE PLATEAUS VAN HET NATUURLIJK GLOOIEND HASPENGOUW	
Ontwikkelen robuuste aaneengesloten beekvalleien	●
Versterken groen netwerk in het cultuurlandschap	●
Inrichten klimaatadaptieve sponslandschappen	
Versterken leefgebied soorten in agrarisch gebied	●
SD2 STIMULEREN EN PROMOTEN VAN DE KWALITEITSVOLLE LANDBOUW, FRUITTEELT EN CULINAIRE STREEKIDENTITEIT ALS HET TERROIR HASPENGOUW	
Labo klimaatbestendige en regeneratieve landbouw	●
Valoriseren Haspengouwse voedsellandschap	
Creëren en vermarkten meerwaarde lokale producten	○
SD3 BELEVINGSVOL ONTSLUITEN VAN DE GELAAGDE GESCHIEDENIS EN HET ERFGOED VAN HASPENGOUW	
Uitbouwen thematische en gelaagde onthaalplekken	
Recreatieve structuren organiseren in tijd en ruimte	
Uitdiepen landschapsbiografie met lokale actoren	
Versterken kenmerkend Haspengouws erfgoed	
Activeren Onroerend erfgoedrichtplannen	
SD4 DE COULEUR LOCALE VAN HASPENGOUW LATEN FLOREREN DOOR HET SAMENBRENGEN EN ACTIVEREN VAN DE LOKALE GEMEENSCHAP	
Het hart voor Haspengouw lokaal laten floreren	
Activeren bovenlokale kwaliteitskamer	
Versterken leefbaarheid plattelandsdorpen	

voortrekkersrol bij één of meerdere acties ●

actief betrokken bij één of meerdere acties ○

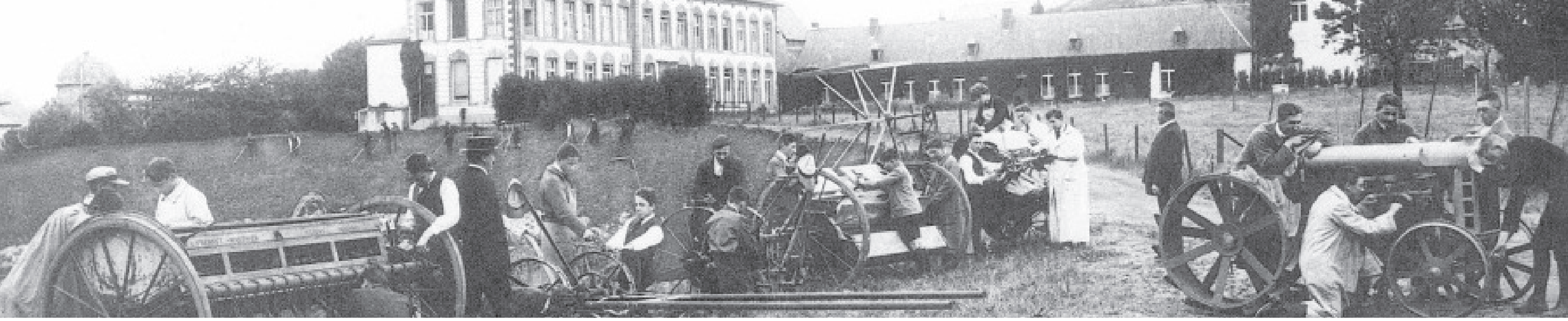

CAG

ORGANISATIE

Centrum Agrarische Geschiedenis (CAG vzw) is het expertisecentrum voor de geschiedenis en het erfgoed van landbouw, voeding en landelijk leven in Vlaanderen en Brussel. Het centrum is erkend door de Vlaamse overheid binnen het cultureel-erfgoeddecreet. Het richt zich in zijn werking op materieel, immaterieel, roerend en onroerend erfgoed. Wat betekent dat het ook expertise heeft over de ontwikkeling van historische landschappen en rurale architectuur zoals historische hoeves. De werking van CAG richt zich op (erfgoed)onderzoek, publieksprojecten en wil tevens alle actoren met interesse voor het agrarisch en culinair erfgoed samenbrengen.

MIKPUNTEN 24-30

CAG wil in 2024-2030 zijn expertise en netwerk ter beschikking stellen van het landschapspark Hart van Haspengouw om de doelstellingen rond het ontsluiten van de gelaagde geschiedenis en het erfgoed te realiseren. We denken hierbij specifiek aan het uitdiepen van een aantal verhaallijnen uit de landschapsbiografie die betrekking hebben op de agrarische geschiedenis en het terroir, informatie die kan ingezet worden bij het uitwerken van visies rond deze thema's en bij het ontsluiten van iconische plekken.

VERTEGENWOORDIGING OVERLEGSTRUCTUREN 2024-2030	
STUURGROEP	Prof. Yves Segers
MASTERGROEP	Laura Danckaert
THEMAGROEP NATUUR & WATER	Laura Danckaert
THEMAGROEP LANDBOUW & PRODUCTEN TERROIR	/
THEMAGROEP TOERISME & ERFGOED	Prof. Yves Segers
THEMAGROEP MENS & OMGEVING	Laura Danckaert

BETROKKEN DOELSTELLINGEN 2024-2030	
SD1 VERSTERKEN VAN DE STRUCTURERENDE BEEKVALLEIEN EN VRUCHTBARE PLATEAUS VAN HET NATUURLIJK GLOOIEND HASPENGOUW	
Ontwikkelen robuuste aaneengesloten beekvalleien	
Versterken groen netwerk in het cultuurlandschap	
Inrichten klimaatadaptieve sponslandschappen	
Versterken leefgebied soorten in agrarisch gebied	
SD2 STIMULEREN EN PROMOTEN VAN DE KWALITEITSVOLLE LANDBOUW, FRUITTEELT EN CULINAIRE STREEKIDENTITEIT ALS HET TERROIR HASPENGOUW	
Labo klimaatbestendige en regeneratieve landbouw	
Valoriseren Haspengouwse voedsellandschap	
Creëren en vermarkten meerwaarde lokale producten	
SD3 BELEVINGSVOL ONTSLUITEN VAN DE GELAAGDE GESCHIEDENIS EN HET ERFGOED VAN HASPENGOUW	
Uitbouwen thematische en gelaagde onthaalplekken	
Recreatieve structuren organiseren in tijd en ruimte	
Uitdiepen landschapsbiografie met lokale actoren	○
Versterken kenmerkend Haspengouws erfgoed	○
Activeren Onroerend erfgoedrichtplannen	
SD4 DE COULEUR LOCALE VAN HASPENGOUW LATEN FLOREREN DOOR HET SAMENBRENGEN EN ACTIVEREN VAN DE LOKALE GEMEENSCHAP	
Het hart voor Haspengouw lokaal laten floreren	
Activeren bovenlokale kwaliteitskamer	
Versterken leefbaarheid plattelandsdorpen	

voortrekkersrol bij één of meerdere acties ●
actief betrokken bij één of meerdere acties ○

CIAGO

ORGANISATIE

Het Centrum voor Innovatief Agrarisch Ondernemen (CIAGO) is een adviesteam dat ten dienste staat van ondernemers en bedrijven actief in de food en foodtech sectoren in de provincie Limburg. Ons team biedt begeleiding aan op vlak van business development en productontwikkeling -en verbetering. Daarnaast is het onze rol om meer samenwerking tussen Limburgse voedingsbedrijven te stimuleren. Ook is het doelstelling van de provincie Limburg dat CIAGO bijdraagt aan Ontwikkelen van een visie rondom het begrip 'Terroir Haspengouw', welke toegevoegde waarde bijbrengt aan bestaande en nieuwe kwaliteitsproducten uit de regio Haspengouw.

CIAGO is een initiatief van de provincie Limburg en is ingebed als afdeling binnen Proefcentrum Fruitteelt vzw te Sint-Truiden.

MIKPUNTEN 24-30

CIAGO is naast Visit Limburg partner in het EFRO-1450 project 'Ondernemerschap in het productieve landschap' (Tafelen in Haspengouw). Dit project heeft als doel om de bezoeker aan Haspengouw een authentiekere beleving te bieden door meer in te zetten op het gebruik van lokale Haspengouwse ingrediënten in de Re.ca (restaurants, brasserie, b&b) langs het Fruitspoor (Sint-Truiden, Borgloon, Tongeren). Visit Limburg begeleidt hierin de Re.ca, en CIAGO begeleidt de producenten om hen op een optimale manier te koppelen aan de Re.ca. Dit EFRO-1450 project loopt tot 30/9/2023 en de initiatieven opgezet worden nadien verder getrokken, mogelijks ook het Hart van Haspengouw-project. Een betere synergie tussen lokale gastronomie en producenten moet leiden tot sterkere culinaire streekidentiteit voor de regio.

Verder zet CIAGO zich ook in op duurzame lokale producten en het vermarkten ervan. Dit maakt deel uit van onze werking – we buigen ons met de producenten mee naar een beter verdienmodel voor de lokale producent en hoe we een duurzaam en krachtig voedselsysteem kunnen versterken. We kijken ook naar de mogelijkheden voor innovatieve teelten en de opportuniteiten voor nieuwe producten.

VERTEGENWOORDIGING OVERLEGSTRUCTUREN 2024-2030	
MASTERGROEP	Via pcfruit
THEMAGROEP NATUUR & WATER	/
THEMAGROEP LANDBOUW & PRODUCTEN TERROIR	Via pcfruit
THEMAGROEP TOERISME & ERFGOED	/
THEMAGROEP MENS & OMGEVING	/

BETROKKEN DOELSTELLINGEN 2024-2030	
SD1 VERSTERKEN VAN DE STRUCTURERENDE BEEKVALLEIEN EN VRUCHTBARE PLATEAUS VAN HET NATUURLIJK GLOOIEND HASPENGOUW	
Ontwikkelen robuuste aaneengesloten beekvalleien	
Versterken groen netwerk in het cultuurlandschap	
Inrichten klimaatadaptieve sponslandschappen	
Versterken leefgebied soorten in agrarisch gebied	
SD2 STIMULEREN EN PROMOTEN VAN DE KWALITEITSVOLLE LANDBOUW, FRUITTEELT EN CULINAIRE STREEKIDENTITEIT ALS HET TERROIR HASPENGOUW	
Labo klimaatbestendige en regeneratieve landbouw	
Valoriseren Haspengouwse voedsellandschap	●
Creëren en vermarkten meerwaarde lokale producten	○
SD3 BELEVINGSVOL ONTSLUITEN VAN DE GELAAGDE GESCHIEDENIS EN HET ERFGOED VAN HASPENGOUW	
Uitbouwen thematische en gelaagde onthaalplekken	
Recreatieve structuren organiseren in tijd en ruimte	
Uitdiepen landschapsbiografie met lokale actoren	
Versterken kenmerkend Haspengouws erfgoed	
Activeren Onroerend erfgoedrichtplannen	
SD4 DE COULEUR LOCALE VAN HASPENGOUW LATEN FLOREREN DOOR HET SAMENBRENGEN EN ACTIVEREN VAN DE LOKALE GEMEENSCHAP	
Het hart voor Haspengouw lokaal laten floreren	
Activeren bovenlokale kwaliteitskamer	
Versterken leefbaarheid plattelandsdorpen	

voortrekkersrol bij één of meerdere acties ●
actief betrokken bij één of meerdere acties ○

ERFGOED HASPENGOUW

ORGANISATIE

Projectvereniging Erfgoed Haspengouw is het intergemeentelijk samenwerkingsverband tussen de gemeenten Alken, Bilzen, Borgloon, Gingelom, Heers, Hoeselt, Kortessem, Nieuwerkerken, Riemst, Sint-Truiden, Voeren en Wellen en staat voor een ondernemend, lokaal geïntegreerd en integraal cultureel-erfgoedbeleid in die 12 gemeenten. Hierbij ligt de focus op de duurzame erfgoedzorg voor en de ontsluiting van bewonerserfgoed, religieus en agrarisch cultureel erfgoed. Dit gebeurt in nauwe samenwerking met, voor en door de lokale erfgoedactoren.

MIKPUNTEN 24-30

Erfgoed Haspengouw wil vanuit haar expertise in cultureel erfgoed maximaal mee inzetten op de uitvoering van strategische doelstellingen 3 en 4. Hierbij is er bijzondere aandacht voor een efficiënte structurele samenwerking tussen de verschillende professionele erfgoedorganisaties, het onderzoek en ontwikkelen van een regionaal erfgoeddepot voor cultureel erfgoed in samenwerking met lokale stakeholders, het maximaal betrekken van lokale cultureel-erfgoedactoren bij het verder onderzoek naar en de duurzame zorg en ontsluiting van het rijke en diverse cultureel erfgoed.

VERTEGENWOORDIGING OVERLEGSTRUCTUREN 2024-2030	
STUURGROEP	Stijn Vanoirbeek, voorzitter / Lieve Opsteyn, erfgoedcoördinator
MASTERGROEP	Lieve Opsteyn
THEMAGROEP NATUUR & WATER	
THEMAGROEP LANDBOUW & PRODUCTEN TERROIR	
THEMAGROEP TOERISME & ERFGOED	Lieve Opsteyn
THEMAGROEP MENS & OMGEVING	Lieve Opsteyn

BETROKKEN DOELSTELLINGEN 2024-2030	
SD1 VERSTERKEN VAN DE STRUCTURERENDE BEEKVALLEIEN EN VRUCHTBARE PLATEAUS VAN HET NATUURLIJK GLOOIEND HASPENGOUW	
Ontwikkelen robuuste aaneengesloten beekvalleien	
Versterken groen netwerk in het cultuurlandschap	
Inrichten klimaatadaptieve sponslandschappen	
Versterken leefgebied soorten in agrarisch gebied	
SD2 STIMULEREN EN PROMOTEN VAN DE KWALITEITSVOLLE LANDBOUW, FRUITTEELT EN CULINAIRE STREEKIDENTITEIT ALS HET TERROIR HASPENGOUW	
Labo klimaatbestendige en regeneratieve landbouw	
Valoriseren Haspengouwse voedsellandschap	
Creëren en vermarkten meerwaarde lokale producten	
SD3 BELEVINGSVOL ONTSLUITEN VAN DE GELAAGDE GESCHIEDENIS EN HET ERFGOED VAN HASPENGOUW	
Uitbouwen thematische en gelaagde onthaalplekken	
Recreatieve structuren organiseren in tijd en ruimte	
Uitdiepen landschapsbiografie met lokale actoren	●
Versterken kenmerkend Haspengouws erfgoed	●
Activeren Onroerend erfgoedrichtplannen	
SD4 DE COULEUR LOCALE VAN HASPENGOUW LATEN FLOREREN DOOR HET SAMENBRENGEN EN ACTIVEREN VAN DE LOKALE GEMEENSCHAP	
Het hart voor Haspengouw lokaal laten floreren	●
Activeren bovenlokale kwaliteitskamer	●
Versterken leefbaarheid plattelandsdorpen	

voortrekkersrol bij één of meerdere acties ●

actief betrokken bij één of meerdere acties ○

HERITA

ORGANISATIE

Herita is een Vlaanderen-brede erfgoedorganisatie die de ambitie heeft de National Trust van Vlaanderen te zijn/worden. Ze beheert grote en kleine erfgoedsites in alle Vlaamse provincies, streeft naar maximaal engagement van vrijwilligers, leden en donoren en wil een voortrekkersrol vervullen in haar publiekswerking op die diverse sites ("open erfgoed"). Daarbij wordt steeds een site-specifieke aanpak uitgewerkt.

In Haspengouw heeft Herita de erfpacht op het kasteel van Heers en in invloedzone van het landschapspark beheert ze ook de Abdij van Herkenrode. Beide bij de belangrijkste en meest indrukwekkende erfgoedsites van de regio.

Het kasteel van Heers was veertig jaar in verval, maar de komende jaren wordt hier hard gewerkt aan een nieuw restauratie- en herbestemmingsmodel, m.n. een open en lerende werf, waaraan iedereen welkom is met zijn talenten bij te dragen. Gezien het erfgoedkundig belang van de site en het feit dat ze zoveel typisch Haspengouwse kernwaarden verenigt, wordt het kasteeldomein een belangrijke trekpleister in de regio en een toegangspoort tot het Landschapspark, met name tot het Haspengouwse kastelenlandschap.

De Abdij van Herkenrode heeft voor het ontstaan van het cultuurlandschap van het Hart van Haspengouw een centrale rol gespeeld: in bijna elk dorp in het Hart van Haspengouw stond een grote boerderij, gelieerd aan de abdij (bijv. Opheers), en de abdij benoemde in veel parochies de pastoor én investeerde in de bouw van kerken. Vandaag is Herkenrode een drukbezochte site (200.000 bezoekers per jaar) en geliefd vertrekpunt voor verkenning van Haspengouw met de fiets.

MIKPUNTEN 24-30

Herita ambieert met het kasteel van Heers 1 van de 6 toegangspoorten te worden tot het Landschapspark Hart van Haspengouw. Tussen 2024 en 2030 mikken we op:

- het kasteeldomein als unieke experimenteerruimte rond de nieuwe erfgoedpraktijken, via participatie van onderop (de lokale bevolking), en via ruimte voor kunst en cultuur.
- het uitbouwen van een bovenlokale en internationale onthaalplek (O.D. 3.1.1)
- met een shop met streek- en thematisch relevante producten
- het ontsluiten van Haspengouwse bouwstenen: we willen een toegangspoort worden tot het lokale kastelenlandschap, maar ook een brede waaier aan andere verhalen rond erfgoed, geschiedenis, natuur, ... kunnen hier een startpunt vinden.
- op het domein inzetten op het verhogen en ontsluiten van natuurwaarden en het herstellen van het historische waterbeheer op het domein en de directe omgeving
- duurzaam toerisme, in evenwicht met de lokale gemeenschap en met ruimte voor lokaal ondernemerschap.

VERTEGENWOORDIGING OVERLEGSTRUCTUREN 2024-2030	
STUURGROEP	Paul Lambrechts
MASTERGROEP	Caroline Geerts
THEMAGROEP NATUUR & WATER	
THEMAGROEP LANDBOUW & PRODUCTEN TERROIR	
THEMAGROEP TOERISME & ERFGOED	Caroline Geerts
THEMAGROEP MENS & OMGEVING	

BETROKKEN DOELSTELLINGEN 2024-2030	
SD1 VERSTERKEN VAN DE STRUCTURERENDE BEEKVALLEIEN EN VRUCHTBARE PLATEAUS VAN HET NATUURLIJK GLOOIEND HASPENGOUW	
Ontwikkelen robuuste aaneengesloten beekvalleien	●
Versterken groen netwerk in het cultuurlandschap	●
Inrichten klimaatadaptieve sponslandschappen	
Versterken leefgebied soorten in agrarisch gebied	
SD2 STIMULEREN EN PROMOTEN VAN DE KWALITEITSVOLLE LANDBOUW, FRUITTEELT EN CULINAIRE STREEKIDENTITEIT ALS HET TERROIR HASPENGOUW	
Labo klimaatbestendige en regeneratieve landbouw	
Valoriseren Haspengouwse voedsellandschap	
Creëren en vermarkten meerwaarde lokale producten	●
SD3 BELEVINGSVOL ONTSLUITEN VAN DE GELAAGDE GESCHIEDENIS EN HET ERFGOED VAN HASPENGOUW	
Uitbouwen thematische en gelaagde onthaalplekken	●
Recreatieve structuren organiseren in tijd en ruimte	
Uitdiepen landschapsbiografie met lokale actoren	
Versterken kenmerkend Haspengouws erfgoed	●
Activeren Onroerend erfgoedrichtplannen	
SD4 DE COULEUR LOCALE VAN HASPENGOUW LATEN FLOREREN DOOR HET SAMENBRENGEN EN ACTIVEREN VAN DE LOKALE GEMEENSCHAP	
Het hart voor Haspengouw lokaal laten floreren	●
Activeren bovenlokale kwaliteitskamer	
Versterken leefbaarheid plattelandsdorpen	●

voortrekkersrol bij één of meerdere acties ●
actief betrokken bij één of meerdere acties ○

HISTORISCHE WOONSTEDEN EN TUINEN

ORGANISATIE

De Vereniging van de Historische Woonsteden vzw is de grootste vereniging van de particuliere onroerend erfgoedeigenaars in het land, en telt 1400 leden.

De Vereniging ijvert voor het behoud van particulier historisch erfgoed, zowel de gebouwen als de landschappen.

De Vereniging steunt en begeleid de privé-eigenaren in het beheer van hun erfgoed en behartigt hun belangen op regionaal en nationaal vlak.

Samen met haar zustervereniging Landelijk Vlaanderen stimuleert zij ondernemerschap en geïntegreerd beheer van historische landgoederen waar alle functies harmonisch door elkaar lopen.

MIKPUNTEN 24-30

Historische landgoederen hebben meerdere functies (traditionele landelijke functies maar ook nieuwe ondernemingsvormen zoals horeca en toerisme) die zeker vanuit economisch oogpunt noodzakelijk zijn om het duurzaam onderhoud en beheer over de lange termijn mogelijk te maken. In het kader van het Landschapspark samen met de beheerders de beste praktijken en onderzoek in binnen-en buitenland toepassen, rekening houdend met de eigen visies van de domeinen.

De Vereniging zal een Onroerend ErfgoedRichtplan 'Historische Landgoederen' in Haspengouw opvolgen en implementeren. De Vereniging zal tevens zoeken naar nieuwe mogelijke activiteiten ter aanvulling van bestaande functies

VERTEGENWOORDIGING OVERLEGSTRUCTUREN 2024-2030	
STUURGROEP	Bruno Nelis / Ghislain d'Ursel
MASTERGROEP	Bruno Nelis / Ghislain d'Ursel
THEMAGROEP NATUUR & WATER	
THEMAGROEP LANDBOUW & PRODUCTEN TERROIR	
THEMAGROEP TOERISME & ERFGOED	Ghislain d'Ursel
THEMAGROEP MENS & OMGEVING	Ghislain de Liedekerke

BETROKKEN DOELSTELLINGEN 2024-2030	
SD1 VERSTERKEN VAN DE STRUCTURERENDE BEEKVALLEIEN EN VRUCHTBARE PLATEAUS VAN HET NATUURLIJK GLOOIEND HASPENGOUW	
Ontwikkelen robuuste aaneengesloten beekvalleien	
Versterken groen netwerk in het cultuurlandschap	
Inrichten klimaatadaptieve sponslandschappen	
Versterken leefgebied soorten in agrarisch gebied	
SD2 STIMULEREN EN PROMOTEN VAN DE KWALITEITSVOLLE LANDBOUW, FRUITTEELT EN CULINAIRE STREEKIDENTITEIT ALS HET TERROIR HASPENGOUW	
Labo klimaatbestendige en regeneratieve landbouw	
Valoriseren Haspengouwse voedsellandschap	
Creëren en vermarkten meerwaarde lokale producten	
SD3 BELEVINGSVOL ONTSLUITEN VAN DE GELAAGDE GESCHIEDENIS EN HET ERFGOED VAN HASPENGOUW	
Uitbouwen thematische en gelaagde onthaalplekken	
Recreatieve structuren organiseren in tijd en ruimte	
Uitdiepen landschapsbiografie met lokale actoren	○
Versterken kenmerkend Haspengouws erfgoed	○
Activeren Onroerend erfgoedrichtplannen	●
SD4 DE COULEUR LOCALE VAN HASPENGOUW LATEN FLOREREN DOOR HET SAMENBRENGEN EN ACTIVEREN VAN DE LOKALE GEMEENSCHAP	
Het hart voor Haspengouw lokaal laten floreren	
Activeren bovenlokale kwaliteitskamer	
Versterken leefbaarheid plattelandsdorpen	

voortrekkersrol bij één of meerdere acties ●
actief betrokken bij één of meerdere acties ○

IOED OOST HASPENGOUW & VOEREN

ORGANISATIE

IOED Oost-Haspengouw & Voeren is de Intergemeentelijke Onroerend Erfgoeddienst van de gemeenten Bilzen, Hoeselt, Riemst en Voeren. We ondersteunen de aangesloten gemeenten bij het uitvoeren van hun onroerenderfgoedbeleid. Bilzen, Riemst en Voeren zijn daarbij erkend als onroerend erfgoedgemeente. We gaan voor een integraal en geïntegreerd beleid, dat duurzaam is en toekomstgericht. We zetten in op het vergroten van het draagvlak voor onroerend erfgoed via een toegankelijke en laagdrempelige dienstverlening, participatie, en het zichtbaar maken van het lokale erfgoed door ontsluiting en publiekswerking. We doen dit samen met de partnergemeenten, partnerorganisaties, en lokale erfgoedactoren.

MIKPUNTEN 24-30

IOED Oost werkt mee aan de realisatie van strategische doelstellingen 3 en 4 en zal hiervoor haar expertise op het vlak van onroerend erfgoed inzetten. Bijzondere aandacht gaat hierbij naar het uitbouwen van een efficiënte samenwerking tussen de verschillende professionele erfgoedorganisaties in Haspengouw, en het ondersteunen van ontsluitingsprojecten en acties rond educatie en publiekswerking op het vlak van onroerend erfgoed. Vanuit onze ervaring met archeologisch erfgoed willen we een actieve rol opnemen in het onderzoek naar en de verdere ontwikkeling van een regionaal onroerend erfgoeddepot.

VERTEGENWOORDIGING OVERLEGSTRUCTUREN 2024-2030	
STUURGROEP	Veerle Vansant
MASTERGROEP	Veerle Vansant
THEMAGROEP NATUUR & WATER	/
THEMAGROEP LANDBOUW & PRODUCTEN TERROIR	/
THEMAGROEP TOERISME & ERFGOED	Veerle Vansant
THEMAGROEP MENS & OMGEVING	Veerle Vansant

BETROKKEN DOELSTELLINGEN 2024-2030	
SD1 VERSTERKEN VAN DE STRUCTURERENDE BEEKVALLEIEN EN VRUCHTBARE PLATEAUS VAN HET NATUURLIJK GLOOIEND HASPENGOUW	
Ontwikkelen robuuste aaneengesloten beekvalleien	
Versterken groen netwerk in het cultuurlandschap	
Inrichten klimaatadaptieve sponslandschappen	
Versterken leefgebied soorten in agrarisch gebied	
SD2 STIMULEREN EN PROMOTEN VAN DE KWALITEITSVOLLE LANDBOUW, FRUITTEELT EN CULINAIRE STREEKIDENTITEIT ALS HET TERROIR HASPENGOUW	
Labo klimaatbestendige en regeneratieve landbouw	
Valoriseren Haspengouwse voedsellandschap	
Creëren en vermarkten meerwaarde lokale producten	
SD3 BELEVINGSVOL ONTSLUITEN VAN DE GELAAGDE GESCHIEDENIS EN HET ERFGOED VAN HASPENGOUW	
Uitbouwen thematische en gelaagde onthaalplekken	○
Recreatieve structuren organiseren in tijd en ruimte	○
Uitdiepen landschapsbiografie met lokale actoren	●
Versterken kenmerkend Haspengouws erfgoed	●
Activeren Onroerend erfgoedrichtplannen	●
SD4 DE COULEUR LOCALE VAN HASPENGOUW LATEN FLOREREN DOOR HET SAMENBRENGEN EN ACTIVEREN VAN DE LOKALE GEMEENSCHAP	
Het hart voor Haspengouw lokaal laten floreren	
Activeren bovenlokale kwaliteitskamer	●
Versterken leefbaarheid plattelandsdorpen	

voortrekkersrol bij één of meerdere acties ●
actief betrokken bij één of meerdere acties ○

IOED HASPENGOUW WEST

ORGANISATIE

IOED Haspengouw west creëert maatschappelijk draagvlak voor het lokaal onroerend erfgoed. De gemeenten Alken, Borgloon, Gingelom, Heers, Kortessem en Wellen slaan de handen in elkaar om het aanwezige onroerend erfgoed en haar actoren op de kaart te zetten.

De IOED zet zich in voor behoud, gebruik en ontwikkeling van het rijke bouwkundige en archeologische verleden en de landschappelijke kwaliteit van westelijk Haspengouw. Daarbij gebruikt de IOED de 4 gemeenschappelijke erfgoedthema's – Gallo-Romeins verleden, religieus erfgoed, burchten- en kastelenlandschap, landbouw- en fruitgeschiedenis – als kapstok. De IOED werkt o.a. rond dienstverlening, beleidsondersteuning en heeft een aanspreek- en doorverwijsfunctie. Met als rode draad "tot de verbeelding sprekende ontsluiting" ontstaat er meer begrip voor en identificatie met het eigen erfgoed (= draagvlak) waardoor ook de zorg ervoor (= behoud, beheer en ontwikkeling) belangrijk wordt voor de inwoners, eigenaars en gemeentebesturen.

IOED Haspengouw west kan kort op de bal spelen en neemt de rol op van bruggenbouwer tussen verschillende actoren, beleidsdomeinen en beleidsniveaus.

Onze benadering richt zich zowel op het verleden (conservatie, geschiedenis, nostalgie), op het heden (kunst en cultuur, ontspanning en genieten, begrijpen van het heden vanuit het verleden), als op de toekomst (nieuwe bestemmingen, nieuwe identiteit, betrekken van jeugd, culturele ontwikkeling).

MIKPUNTEN 24-30

Om het behoud van onroerend erfgoed te garanderen is het bepalen van een functie van dat erfgoed in de hedendaagse samenleving noodzakelijk. Een herbestemming kan helpen om karakteristiek Haspengouws erfgoed te redden van eventueel verval. Wij engageren ons om een trekkende rol te spelen in het opmaken van een visie en het ontwikkelen van de juiste instrumenten voor deze herbestemmingen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan co-housing in grote vierkantshoeves of het nevenbestemmen van kerken. Ook een hedendaagse functie geven aan kapellen of andere kleine erfgoedelementen staan op de radar.

Naast religieus erfgoed en vierkantshoeves wordt het werkingsgebied gekenmerkt door de aanwezigheid van vakwerkbouw. Het uitwerken van een kader voor het behoud en de renovatie van dit erfgoed is noodzakelijk om verder verval te voorkomen en het draagvlak te vergroten.

De IOED wilt een Haspengouwse architectuur aanmoedigen en actief uitdragen waarin de karakteristieken van het lokale erfgoed dienen als bouwstenen voor een kwaliteitsvolle leefomgeving. Dit door onderzoek te doen naar voorbeeld stellende Haspengouwse projecten.

De IOED ziet de onroerenderfgoedrichtplannen als een belangrijk instrument voor een intersectorale erfgoedbenadering in Haspengouw. De organisatie zet daarom mee zijn schouders onder het implementeren van de bestaande en toekomstige OERP's. Zo zullen we onder meer de vertaalslag van het richtplan rond historische landgoederen naar de Haspengouwse context mee trekken.

VERTEGENWOORDIGING OVERLEGSTRUCTUREN 2024-2030	
STUURGROEP	Coördinator
MASTERGROEP	Coördinator
THEMAGROEP NATUUR & WATER	/
THEMAGROEP LANDBOUW & PRODUCTEN TERROIR	/
THEMAGROEP TOERISME & ERFGOED	Coördinator/ Tine Rijvers
THEMAGROEP MENS & OMGEVING	Coördinator

BETROKKEN DOELSTELLINGEN 2024-2030	
SD1 VERSTERKEN VAN DE STRUCTURERENDE BEEKVALLEIEN EN VRUCHTBARE PLATEAUS VAN HET NATUURLIJK GLOOIEND HASPENGOUW	
Ontwikkelen robuuste aaneengesloten beekvalleien	
Versterken groen netwerk in het cultuurlandschap	
Inrichten klimaatadaptieve sponslandschappen	
Versterken leefgebied soorten in agrarisch gebied	
SD2 STIMULEREN EN PROMOTEN VAN DE KWALITEITSVOLLE LANDBOUW, FRUITTEELT EN CULINAIRE STREEKIDENTITEIT ALS HET TERROIR HASPENGOUW	
Labo klimaatbestendige en regeneratieve landbouw	
Valoriseren Haspengouwse voedsellandschap	
Creëren en vermarkten meerwaarde lokale producten	
SD3 BELEVINGSVOL ONTSLUITEN VAN DE GELAAGDE GESCHIEDENIS EN HET ERFGOED VAN HASPENGOUW	
Uitbouwen thematische en gelaagde onthaalplekken	○
Recreatieve structuren organiseren in tijd en ruimte	●
Uitdiepen landschapsbiografie met lokale actoren	●
Versterken kenmerkend Haspengouws erfgoed	●
Activeren Onroerend erfgoedrichtplannen	●
SD4 DE COULEUR LOCALE VAN HASPENGOUW LATEN FLOREREN DOOR HET SAMENBRENGEN EN ACTIVEREN VAN DE LOKALE GEMEENSCHAP	
Het hart voor Haspengouw lokaal laten floreren	
Activeren bovenlokale kwaliteitskamer	●
Versterken leefbaarheid plattelandsdorpen	

voortrekkersrol bij één of meerdere acties ●
actief betrokken bij één of meerdere acties ○

KASTEEL HEX

ORGANISATIE

Kasteel Hex is oorspronkelijk een jachtslot en zomerverblijf van Prins-bisschop Frans-Karel von Velbrück uit de 18e eeuw. Het landgoed wordt nog steeds bewoond door de familie en vervult verschillende functies die in een harmonisch duurzaam beheer door elkaar lopen en die de nodige inkomsten opbrengen om het in stand te houden.

De landbouwuitbating is de belangrijkste economische activiteit. Het is een gemengd bedrijf dat geleidelijk aan wordt omgeschakeld van gangbare naar biolandbouw.

De organisatie van evenementen en recreatieve activiteiten vormen een tweede pijler, grootschalig in park en tuin, kleinschalig in het kasteel. Er gaan ook socioculturele en educatieve activiteiten door.

Natuurbeheer neemt een steeds grotere plaats in om de aanwezige biodiversiteit te bewaren en te verbeteren.

MIKPUNTEN 24-30

Rekening houdend met alle beschermingen (Landschap, Monument, Habitat) en met de daaruit voortvloeiende regels wordt het beheer bijgestuurd en aangepast, o.a. via de opmaak van een geïntegreerd OE-beheerplan.

Land- en tuinbouw: de uitbating wordt verder omgeschakeld naar bio en regeneratieve landbouwmethodes. Hoogstamboomgaarden worden verder hersteld en uitgebreid volgens de methodes van agroforestry.

Ontwikkelen van een kwaliteitslabel voor de directe verkoop van de producten van het landgoed.

Organisatie van educatieve sessies over tuin- en landbouwtechnieken.

Promoten van zacht toerisme i.s.m. andere lokale stakeholders.

VERTEGENWOORDIGING OVERLEGSTRUCTUREN 2024-2030	
STUURGROEP	Ghislain d'Ursel
MASTERGROEP	Ghislain de Liedekerke
THEMAGROEP NATUUR & WATER	/
THEMAGROEP LANDBOUW & PRODUCTEN TERROIR	Joseph d'Ursel
THEMAGROEP TOERISME & ERFGOED	Alix d'Ursel/Ghislain d'Ursel
THEMAGROEP MENS & OMGEVING	Gaston le Hardÿ/Valerie Vandenabeele

BETROKKEN DOELSTELLINGEN 2024-2030	
SD1 VERSTERKEN VAN DE STRUCTURERENDE BEEKVALLEIEN EN VRUCHTBARE PLATEAUS VAN HET NATUURLIJK GLOOIEND HASPENGOUW	
Ontwikkelen robuuste aaneengesloten beekvalleien	
Versterken groen netwerk in het cultuurlandschap	
Inrichten klimaatadaptieve sponslandschappen	○
Versterken leefgebied soorten in agrarisch gebied	
SD2 STIMULEREN EN PROMOTEN VAN DE KWALITEITSVOLLE LANDBOUW, FRUITTEELT EN CULINAIRE STREEKIDENTITEIT ALS HET TERROIR HASPENGOUW	
Labo klimaatbestendige en regeneratieve landbouw	●
Valoriseren Haspengouwse voedsellandschap	
Creëren en vermarkten meerwaarde lokale producten	○
SD3 BELEVINGSVOL ONTSLUITEN VAN DE GELAAGDE GESCHIEDENIS EN HET ERFGOED VAN HASPENGOUW	
Uitbouwen thematische en gelaagde onthaalplekken	●
Recreatieve structuren organiseren in tijd en ruimte	
Uitdiepen landschapsbiografie met lokale actoren	
Versterken kenmerkend Haspengouws erfgoed	
Activeren Onroerend erfgoedrichtplannen	○
SD4 DE COULEUR LOCALE VAN HASPENGOUW LATEN FLOREREN DOOR HET SAMENBRENGEN EN ACTIVEREN VAN DE LOKALE GEMEENSCHAP	
Het hart voor Haspengouw lokaal laten floreren	
Activeren bovenlokale kwaliteitskamer	
Versterken leefbaarheid plattelandsdorpen	

voortrekkersrol bij één of meerdere acties ●
actief betrokken bij één of meerdere acties ○

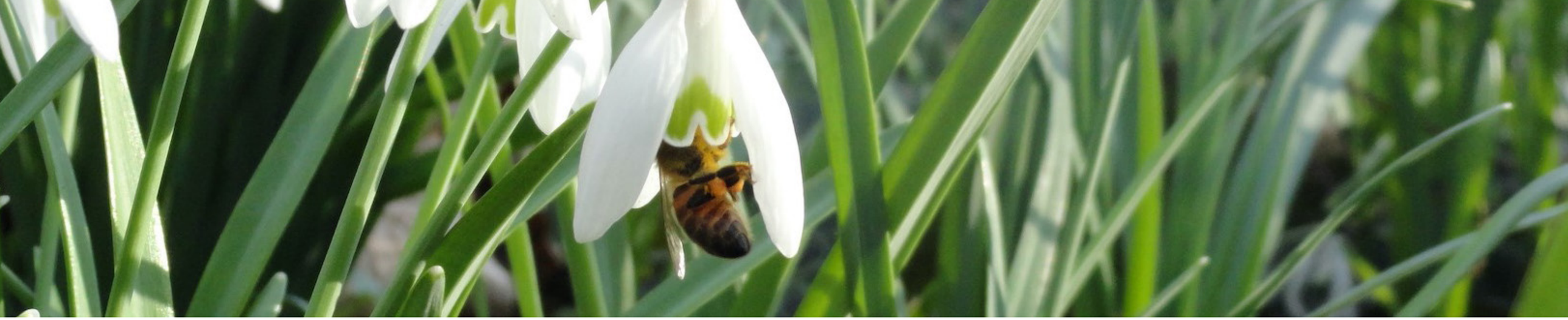

LANDELIJK VLAANDEREN

ORGANISATIE

Landelijk Vlaanderen vzw is de vereniging van de particuliere bos-, land- en natuureigenaars in Vlaanderen. De vereniging ijvert voor de bevordering van het ondernemerschap van de private beheerder als belangrijke sleutel voor een dynamisch en aantrekkelijk buitengebied in het sterk verstedelijkt Vlaanderen. Ook komt zij op voor multifunctionele landgoederen, landelijk erfgoed en landschapswerking.

MIKPUNTEN 24-30

Landgoederen, meestal private eigendommen hebben meerdere functies (traditionele landelijke functies maar ook nieuwe ondernemingsvormen zoals horeca en toerisme) die zeker vanuit economisch oogpunt noodzakelijk zijn om het duurzaam onderhoud en beheer over de lange termijn mogelijk te maken. In het kader van het Landschapspark samen met de beheerders de beste praktijken en onderzoek in binnen-en buitenland toepassen, rekening houdend met de eigen visies van de domeinen.

Het Europese Wildlife Estates Label, dat in Vlaanderen zijn ingang vindt, wordt gepromoot en ondersteund om particuliere eigenaars, die vanuit hun multifunctioneel beheer inspanningen voor biodiversiteit leveren, te stimuleren en het particulier groen netwerk in Haspengouw uit te bouwen.

Een netwerk van private beheerders in de beekvalleien wordt ontwikkeld.

Dynamische ontwikkeling van ecosysteemdiensten; onderzoek naar de opbrengsten van natuur en landschap om realistische verdienmodellen op te bouwen en te ondernemen met natuur; methode ontwikkelen om dynamisch beheer ervan tot stand te brengen. Kansen voor agroforestry en bosbouw valoriseren.

Overleg en afstemming rond IHD/natuurvisie/ natuurbeheervisie in Haspengouw.

Specifieke geïntegreerde natuurbeheerplannen worden opgestart door een samenwerking op vrijwillige basis te stimuleren.

Afstemmen aanpak invasieve soorten en geïntegreerd soortenbeheer.

VERTEGENWOORDIGING OVERLEGSTRUCTUREN 2024-2030	
STUURGROEP	Alec van Havre / Ghislain d'Ursel
MASTERGROEP	Alec van Havre / Ghislain d'Ursel
THEMAGROEP NATUUR & WATER	Gaston le Hardy of plaatsvervanger
THEMAGROEP LANDBOUW & PRODUCTEN TERROIR	Joseph d'Ursel of plaatsvervanger
THEMAGROEP TOERISME & ERFGOED	Ghislain de Liedekerke of plaatsvervanger
THEMAGROEP MENS & OMGEVING	William de Grunne of plaatsvervanger

BETROKKEN DOELSTELLINGEN 2024-2030	
SD1 VERSTERKEN VAN DE STRUCTURERENDE BEEKVALLEIEN EN VRUCHTBARE PLATEAUS VAN HET NATUURLIJK GLOOIEND HASPENGOUW	
Ontwikkelen robuuste aaneengesloten beekvalleien	●
Versterken groen netwerk in het cultuurlandschap	●
Inrichten klimaatadaptieve sponslandschappen	
Versterken leefgebied soorten in agrarisch gebied	○
SD2 STIMULEREN EN PROMOTEN VAN DE KWALITEITSVOLLE LANDBOUW, FRUITTEELT EN CULINAIRE STREEKIDENTITEIT ALS HET TERROIR HASPENGOUW	
Labo klimaatbestendige en regeneratieve landbouw	○
Valoriseren Haspengouwse voedsellandschap	
Creëren en vermarkten meerwaarde lokale producten	○
SD3 BELEVINGSVOL ONTSLUITEN VAN DE GELAAGDE GESCHIEDENIS EN HET ERFGOED VAN HASPENGOUW	
Uitbouwen thematische en gelaagde onthaalplekken	
Recreatieve structuren organiseren in tijd en ruimte	
Uitdiepen landschapsbiografie met lokale actoren	
Versterken kenmerkend Haspengouws erfgoed	○
Activeren Onroerend erfgoedrichtplannen	●
SD4 DE COULEUR LOCALE VAN HASPENGOUW LATEN FLOREREN DOOR HET SAMENBRENGEN EN ACTIVEREN VAN DE LOKALE GEMEENSCHAP	
Het hart voor Haspengouw lokaal laten floreren	
Activeren bovenlokale kwaliteitskamer	○
Versterken leefbaarheid plattelandsdorpen	○

voortrekkersrol bij één of meerdere acties ●
actief betrokken bij één of meerdere acties ○

LIMBURGS LANDSCHAP

ORGANISATIE

Hand in hand met vrijwilligers en leden – en met respect voor andere natuurgebruikers – beheert en beschermt het Limburgs Landschap zo'n 3000 ha natuur in Limburg. Als groene ambassade streven we naar nog meer en betere natuur en een gezonde leefomgeving voor de toekomst. We investeren ook in cultuurhistorisch erfgoed en stellen de minst kwetsbare natuurgebieden open voor publiek. Met de bezoekerscentra in Hengelhoef en De Wissen bieden we de ideale uitvalsbasis om je als bezoeker te verbinden met onze natuur.

Limburgs Landschap vzw is actief als beheerder in volgende Haspengouwse gebieden: Eggertingen – Brullenbos Kortessem (56,05ha), Herkvallei Wellen-Alken (65,53ha), Kelsbroek Sint-Truiden (13,35ha), De Coolen Riemst (nvt), Marmolbeek Borgloon (17,94ha), Demervallei Hoeselt (54,99ha), Munstervallei Hoeselt (11,10ha), Ulbeekse Bossen Wellen (11,27ha), Watervalbos Hoeselt (12,53ha).

MIKPUNTEN 24-30

Limburgs Landschap vzw is één van de 5 organisaties die, samen met Natuurpunt, Agentschap Natuur en Bos, Nationale Boomgaarden Stichting en BoerenNatuur, instaan voor een groot gedeelte van de natuur binnen het Landschapspark. De grootste oppervlaktes die we als Limburg Landschap beheren in het zuiden van Limburg situeren zich in de Herk- en Mombeekvallei en bestaan uit botanisch hoogwaardige graslanden. Het richtplan graslanden dat binnen het landschapspark opgemaakt zal worden zal Limburgs Landschap dan ook van dichtbij opvolgen en waar mogelijk tot uitvoer brengen.

Zoals hierboven aangegeven is Limburgs Landschap actief in meer dan 240ha van de Natuurgebieden die deel uit maken van het Landschapspark. Limburg Landschap is dan ook een cruciale schakel binnen de doelstelling "Ontwikkelen van robuuste aaneengesloten beekvalleien, van bron tot monding".

Door de aanwezigheid van grote veenpakketten zal de doelstelling "inrichting klimaatadaptieve sponslandschappen" een belangrijke uitdaging worden.

Door haar rol binnen het stroomgebed van de Herk & Mombeek worden we graag actief betrokken in de ontwikkeling van de bovenlokale onthaalplek 'Valleipark Herk & Mombeek' te Alken.

VERTEGENWOORDIGING OVERLEGSTRUCTUREN 2024-2030	
STUURGROEP	Dirk Ottenburghs (plaatsvervangend Jan Nuijens)
MASTERGROEP	Dirk Ottenburghs (plaatsvervangend Jan Nuijens)
THEMAGROEP NATUUR & WATER	Veerle Cielen
THEMAGROEP LANDBOUW & PRODUCTEN TERROIR	/
THEMAGROEP TOERISME & ERFGOED	/
THEMAGROEP MENS & OMGEVING	/

BETROKKEN DOELSTELLINGEN 2024-2030	
SD1 VERSTERKEN VAN DE STRUCTURERENDE BEEKVALLEIEN EN VRUCHTBARE PLATEAUS VAN HET NATUURLIJK GLOOIEND HASPENGOUW	
Ontwikkelen robuuste aaneengesloten beekvalleien	○
Versterken groen netwerk in het cultuurlandschap	○
Inrichten klimaatadaptieve sponslandschappen	○
Versterken leefgebied soorten in agrarisch gebied	
SD2 STIMULEREN EN PROMOTEN VAN DE KWALITEITSVOLLE LANDBOUW, FRUITTEELT EN CULINAIRE STREEKIDENTITEIT ALS HET TERROIR HASPENGOUW	
Labo klimaatbestendige en regeneratieve landbouw	
Valoriseren Haspengouwse voedsellandschap	
Creëren en vermarkten meerwaarde lokale producten	○
SD3 BELEVINGSVOL ONTSLUITEN VAN DE GELAAGDE GESCHIEDENIS EN HET ERFGOED VAN HASPENGOUW	
Uitbouwen thematische en gelaagde onthaalplekken	○
Recreatieve structuren organiseren in tijd en ruimte	
Uitdiepen landschapsbiografie met lokale actoren	
Versterken kenmerkend Haspengouws erfgoed	
Activeren Onroerend erfgoedrichtplannen	
SD4 DE COULEUR LOCALE VAN HASPENGOUW LATEN FLOREREN DOOR HET SAMENBRENGEN EN ACTIVEREN VAN DE LOKALE GEMEENSCHAP	
Het hart voor Haspengouw lokaal laten floreren	
Activeren bovenlokale kwaliteitskamer	
Versterken leefbaarheid plattelandsdorpen	

voortrekkersrol bij één of meerdere acties ●
actief betrokken bij één of meerdere acties ○

NATIONALE BOOMGAARDENSTICHTING

ORGANISATIE

De Nationale Boomgaardenstichting vzw (NBS) is een vereniging voor pomologie, boomgaardwerking en landschapsbeheer, officieel opgericht als vzw op 1 februari 1985. NBS is erkend als een thematische milieuvereniging, maar is tevens een ledenvereniging die steunt op een vrijwilligerswerking gecoördineerd door professionele medewerkers en het Bestuur. De vereniging heeft als hoofddoelstelling de boomgaarden met een historisch, landschappelijk, genetisch, lokaal of ecologisch belang te behouden, te beheren en uit te breiden, samen met de aanverwante landschapselementen. De uitbouw en het beheer van collecties met een grote genetische verscheidenheid aan fruitsoorten en -variëteiten vormt één van de speerpunten van de NBS. Hiervoor wordt er veel kennis opgebouwd en uitgedragen tijdens een breed gamma aan initiatieven gericht naar fruit- en boomgaardliefhebbers, maar ook naar het brede publiek en overheidsinstellingen. De laatste jaren verruimt de vzw haar werking door meer aandacht te besteden aan het vergroenen met fruitgewassen ('fruitig groen') van de directe leefomgeving in fruittuinen en openbaar groen, ook in de stedelijke omgeving. Andere items waarop we met onze werking focussen zijn 'de ambachtelijke fruitverwerking' en 'het tonen en laten beleven van het fruitkundig erfgoed'. Wanneer de oogst optimaal kan benut worden, krijgt de boomgaard of fruittuin meer respect, belangstelling en onderhoud. We wensen niet alleen te werken met de traditionele boomgaardvariëteiten, maar willen zeker ook de ambachtelijke kennis en vaardigheden die nodig is om bomen en fruit te telen en het fruit te gebruiken/verwerken doorgeven aan de volgende generaties.

MIKPUNTEN 24-30

1. Belevingsvolle activiteiten aanbieden in de NBS-Erfgoedbelevingshoeve in Vliermaal

OD 3.1: Een grote vierkanthoeve in Vliermaal vormt als erfgoedbelevingshoeve en als kenniscentrum voor traditionele en ambachtelijke fruitteelt/fruitverwerking een onthaalplek binnen het landschapspark 'Hart van Haspengouw'. Het complex toont het typische fruit- en boerenverleden van de regio en laat door bepaalde activiteiten dit verleden 'belevingsvol' binnendringen bij de bezoekers.

OD 3.2: In samenspraak met de stroopsite te Borgloon en de landcommanderij van Alden Biesen zal de erfgoedbelevingshoeve een fruitbelevingscentrum worden binnen het landschapspark.

2. Het Boomgaardloket

OD 3.5: Het Regionaal Landschap Haspengouw & Voeren vormt samen met NBS het **Boomgaardloket** als actiepunt vanuit het Onroerend Erfgoed Richtplan Hoogstamboomgaarden Haspengouw.

3. Haspengouws Voedsellandschap

OD 2.2: Actie: NBS werkt samen met zo veel mogelijk actoren binnen het Haspengouwse platteland om e**en voedsellandschap te definiëren en de weg uit te tekenen om dit te bereiken**, zodat er een omgeving ontstaat waarbinnen voedselproductie, natuur, recreatie, toerisme, woon/leefomgeving en landschapsbeleving in harmonie zijn met mekaar. De integratie van boomgaarden in het landschap en het vertalen van deze ervaringen naar andere teelten of teeltmethodes kan een wezenlijke bijdrage betekenen voor een Haspengouws voedsellandschap. Voeding geproduceerd binnen een omgeving met respect voor de diversiteit, de natuur en de mens die deze omgeving bezoekt of erin leeft, heeft een intrinsieke meerwaarde.

VERTEGENWOORDIGING OVERLEGSTRUCTUREN 2024-2030	
STUURGROEP	Paul Van Laer
MASTERGROEP	Paul Van Laer
THEMAGROEP NATUUR & WATER	/
THEMAGROEP LANDBOUW & PRODUCTEN TERROIR	Paul Van Laer
THEMAGROEP TOERISME & ERFGOED	Katleen Pipeleers
THEMAGROEP MENS & OMGEVING	/

BETROKKEN DOELSTELLINGEN 2024-2030	
SD1 VERSTERKEN VAN DE STRUCTURERENDE BEEKVALLEIEN EN VRUCHTBARE PLATEAUS VAN HET NATUURLIJK GLOOIEND HASPENGOUW	
Ontwikkelen robuuste aaneengesloten beekvalleien	○
Versterken groen netwerk in het cultuurlandschap	●
Inrichten klimaatadaptieve sponslandschappen	
Versterken leefgebied soorten in agrarisch gebied	
SD2 STIMULEREN EN PROMOTEN VAN DE KWALITEITSVOLLE LANDBOUW, FRUITTEELT EN CULINAIRE STREEKIDENTITEIT ALS HET TERROIR HASPENGOUW	
Labo klimaatbestendige en regeneratieve landbouw	○
Valoriseren Haspengouwse voedsellandschap	●
Creëren en vermarkten meerwaarde lokale producten	●
SD3 BELEVINGSVOL ONTSLUITEN VAN DE GELAAGDE GESCHIEDENIS EN HET ERFGOED VAN HASPENGOUW	
Uitbouwen thematische en gelaagde onthaalplekken	●
Recreatieve structuren organiseren in tijd en ruimte	●
Uitdiepen landschapsbiografie met lokale actoren	○
Versterken kenmerkend Haspengouws erfgoed	○
Activeren Onroerend erfgoedrichtplannen	●
SD4 DE COULEUR LOCALE VAN HASPENGOUW LATEN FLOREREN DOOR HET SAMENBRENGEN EN ACTIVEREN VAN DE LOKALE GEMEENSCHAP	
Het hart voor Haspengouw lokaal laten floreren	
Activeren bovenlokale kwaliteitskamer	
Versterken leefbaarheid plattelandsdorpen	

voortrekkersrol bij één of meerdere acties ●
actief betrokken bij één of meerdere acties ○

NATUURPUNT

ORGANISATIE

Natuurpunt is in Vlaanderen de grootste natuurvereniging met meer dan 130.000 lidgezinnen. Natuurpunt heeft 4 grote werkvelden (Beleidsbeïnvloeding, Natuurbeheer, Natuurstudie en Natuureducatie) waarrond al onze 160 afdelingen werken. Met de handen uit de mouwen en bottom-up nemen duizenden vrijwilligers ondersteunt door een professioneel team als echte sociale ondernemers het op voor de natuur onder andere door het realise-ren van eigen natuurgebieden die ze dan openstellen voor iedereen die met respect van de natuur wil genie-ten/beleven. Zo beheren we actueel 28.000 ha waarvan heel wat hectaren in Haspengouw.

MIKPUNTEN 24-30

Natuurpunt zal in het park verder werken aan de uit-bouw van de natuurkernen en bewaken dat de natuurkwaliteit hoog genoeg is. Samenwerken met andere actoren is hierbij het doel.

VERTEGENWOORDIGING OVERLEGSTRUCTUREN 2024-2030	
STUURGROEP	Luk Robijns
MASTERGROEP	Jos Ramaekers
THEMAGROEP NATUUR & WATER	Jos Ramaekers
THEMAGROEP LANDBOUW & PRODUCTEN TERROIR	Jos Ramaekers
THEMAGROEP TOERISME & ERFGOED	Luk Robijns
THEMAGROEP MENS & OMGEVING	/

BETROKKEN DOELSTELLINGEN 2024-2030	
SD1 VERSTERKEN VAN DE STRUCTURERENDE BEEKVALLEIEN EN VRUCHTBARE PLATEAUS VAN HET NATUURLIJK GLOOIEND HASPENGOUW	
Ontwikkelen robuuste aaneengesloten beekvalleien	●
Versterken groen netwerk in het cultuurlandschap	○
Inrichten klimaatadaptieve sponslandschappen	●
Versterken leefgebied soorten in agrarisch gebied	○
SD2 STIMULEREN EN PROMOTEN VAN DE KWALITEITSVOLLE LANDBOUW, FRUITTEELT EN CULINAIRE STREEKIDENTITEIT ALS HET TERROIR HASPENGOUW	
Labo klimaatbestendige en regeneratieve landbouw	
Valoriseren Haspengouwse voedsellandschap	
Creëren en vermarkten meerwaarde lokale producten	○
SD3 BELEVINGSVOL ONTSLUITEN VAN DE GELAAGDE GESCHIEDENIS EN HET ERFGOED VAN HASPENGOUW	
Uitbouwen thematische en gelaagde onthaalplekken	○
Recreatieve structuren organiseren in tijd en ruimte	
Uitdiepen landschapsbiografie met lokale actoren	○
Versterken kenmerkend Haspengouws erfgoed	○
Activeren Onroerend erfgoedrichtplannen	●
SD4 DE COULEUR LOCALE VAN HASPENGOUW LATEN FLOREREN DOOR HET SAMENBRENGEN EN ACTIVEREN VAN DE LOKALE GEMEENSCHAP	
Het hart voor Haspengouw lokaal laten floreren	○
Activeren bovenlokale kwaliteitskamer	○
Versterken leefbaarheid plattelandsdorpen	

voortrekkersrol bij één of meerdere acties ●
actief betrokken bij één of meerdere acties ○

ORCHIS

ORGANISATIE

Orchis vzw werd opgericht in 1976 als een van de 4 regionale natuur- en milieuverenigingen in Limburg.

Orchis Reservaten vzw werd opgericht in 1995 en staat in voor de aankoop van ecologisch interessante natuurgebieden ter versterking van haar natuurkerngebieden of voor het creëren van natuurverbindingen.

Het werkingsgebied van Orchis situeert zich voornamelijk in zuidoost Limburg en Maasland. De vereniging is actief in 10 Limburgse gemeenten op het vlak van natuurbeheer, educatie en beleid.

Orchis beschikt over een permanent secretariaat en een educatief centrum en is actief op het vlak van onderzoek, kartering, natuurbeheer, educatie en ruimtelijke ordening.

Voor het natuurbeheer beschikt de vereniging over 3 voltijdse groenjobs. De Raad van Bestuur met de 4 personeelsleden, de gidsen en de vrijwilligers zetten zich dagelijks in voor de ecologische uitbouw van de natuurkerngebieden en de educatieve inrichting en openstelling ervan. Door het ontwikkelen, organiseren en begeleiden van educatieve projecten wordt het draagvlak voor de natuur vergroot bij jong en oud.

MIKPUNTEN 24-30

Orchis beheert ca 100 ha natuurgebied in een aantal waardevolle vochtige beekvalleien en enkele hoogstamboomgaarden. De beheerde gebieden zijn in eigendom, huur of erfpacht.

In Haspengouw wordt ongeveer 50 ha beheerd in de volgende gebieden:

de Gerlabeek in Hoeselt (10, 4 ha), de Molenbemd in Riemst (8,3 ha), de Meersbeekvallei te Bilzen (4 a), de Motmolen te Bilzen (15,4 ha), de Krombeekvallei te Bilzen (9,8 ha), de Winterbeekvallei Hoeselt (9 a), de Motte Bilzen (2,4 ha), de Bezoensbeekvallei deels in Bilzen (6 a), de Hoeffaert deels in Bilzen (31,7 ha).

Door verwerving en ecologisch natuurbeheer, ontsluiting, educatie, informeren, sensibiliseren en mobiliseren werkt Orchis aan een duurzaam regionaal netwerk van mens en natuur.

Zij is dan ook een belangrijke partner in het versterken van de structurerende beekvalleien en het ontwikkelen van robuuste aaneengesloten beekvalleien met het inrichten van klimaatadaptieve sponslandschappen.

Door de verdere uitbouw van het educatief centrum wordt de lokale gemeenschap meer betrokken bij de natuur in het hart van Haspengouw .

VERTEGENWOORDIGING OVERLEGSTRUCTUREN 2024-2030	
MASTERGROEP	Francine Thewissen / Jos Bijnens
THEMAGROEP NATUUR & WATER	Francine Thewissen / Lawrence Vanloffelt / Patrick Meylaerts
THEMAGROEP LANDBOUW & PRODUCTEN TERROIR	/
THEMAGROEP TOERISME & ERFGOED	/
THEMAGROEP MENS & OMGEVING	Lawrence Vanloffelt

BETROKKEN DOELSTELLINGEN 2024-2030	
SD1 VERSTERKEN VAN DE STRUCTURERENDE BEEKVALLEIEN EN VRUCHTBARE PLATEAUS VAN HET NATUURLIJK GLOOIEND HASPENGOUW	
Ontwikkelen robuuste aaneengesloten beekvalleien	●
Versterken groen netwerk in het cultuurlandschap	
Inrichten klimaatadaptieve sponslandschappen	●
Versterken leefgebied soorten in agrarisch gebied	
SD2 STIMULEREN EN PROMOTEN VAN DE KWALITEITSVOLLE LANDBOUW, FRUITTEELT EN CULINAIRE STREEKIDENTITEIT ALS HET TERROIR HASPENGOUW	
Labo klimaatbestendige en regeneratieve landbouw	
Valoriseren Haspengouwse voedsellandschap	
Creëren en vermarkten meerwaarde lokale producten	
SD3 BELEVINGSVOL ONTSLUITEN VAN DE GELAAGDE GESCHIEDENIS EN HET ERFGOED VAN HASPENGOUW	
Uitbouwen thematische en gelaagde onthaalplekken	
Recreatieve structuren organiseren in tijd en ruimte	
Uitdiepen landschapsbiografie met lokale actoren	
Versterken kenmerkend Haspengouws erfgoed	
Activeren Onroerend erfgoedrichtplannen	
SD4 DE COULEUR LOCALE VAN HASPENGOUW LATEN FLOREREN DOOR HET SAMENBRENGEN EN ACTIVEREN VAN DE LOKALE GEMEENSCHAP	
Het hart voor Haspengouw lokaal laten floreren	●
Activeren bovenlokale kwaliteitskamer	
Versterken leefbaarheid plattelandsdorpen	

voortrekkersrol bij één of meerdere acties ●
actief betrokken bij één of meerdere acties ○

PARCUM

PARCUM
Museum en expertisecentrum
voor religieuze kunst en cultuur

ORGANISATIE

PARCUM is het door de Vlaamse overheid erkende museum en expertisecentrum voor religieuze kunst en cultuur. Het is van bij de oprichting in 1998 gevestigd in de Abdij van Park in Heverlee. Als erfgoedorganisatie ondersteunt PARCUM beheerders van religieus erfgoed in Vlaanderen en Brussel op een integrale manier bij het behoud, beheer en de ontsluiting van hun erfgoed, en dat voor alle erkende erediensten en levensbeschouwingen in Vlaanderen en Brussel. Als museum toont PARCUM het religieus erfgoed aan een breed publiek. De kern van de collectie is religieus erfgoed, ontstaan in een katholieke context. Vertrekkend van dit erfgoed opent het museum de deuren naar het erfgoed van verschillende erediensten en levensbeschouwingen, als een spiegel van de multireligieuze en diverse samenleving vandaag.

MIKPUNTEN 24-30

Als partner van het samenwerkingsverband landschapspark 'Hart van Haspengouw' stelt PARCUM zijn kennis, expertise en netwerk ter beschikking voor het behoud, het beheer en de ontsluiting van het rijke en diverse religieuze erfgoed in Haspengouw en wil ze meewerken aan de ontwikkeling en uitwerking van een coherente visie hieromtrent, afgestemd op het masterplan 'Hart van Haspengouw' en geïntegreerd in de bredere beleidsvisie van het landschapspark 'Hart van Haspengouw'.

VERTEGENWOORDIGING OVERLEGSTRUCTUREN 2024-2030	
STUURGROEP	Jan Klinckaert
MASTERGROEP	Jan Klinckaert
THEMAGROEP NATUUR & WATER	/
THEMAGROEP LANDBOUW & PRODUCTEN TERROIR	/
THEMAGROEP TOERISME & ERFGOED	Jan Klinckaert
THEMAGROEP MENS & OMGEVING	/

BETROKKEN DOELSTELLINGEN 2024-2030	
SD1 VERSTERKEN VAN DE STRUCTURERENDE BEEKVALLEIEN EN VRUCHTBARE PLATEAUS VAN HET NATUURLIJK GLOOIEND HASPENGOUW	
Ontwikkelen robuuste aaneengesloten beekvalleien	
Versterken groen netwerk in het cultuurlandschap	
Inrichten klimaatadaptieve sponslandschappen	
Versterken leefgebied soorten in agrarisch gebied	
SD2 STIMULEREN EN PROMOTEN VAN DE KWALITEITSVOLLE LANDBOUW, FRUITTEELT EN CULINAIRE STREEKIDENTITEIT ALS HET TERROIR HASPENGOUW	
Labo klimaatbestendige en regeneratieve landbouw	
Valoriseren Haspengouwse voedsellandschap	
Creëren en vermarkten meerwaarde lokale producten	
SD3 BELEVINGSVOL ONTSLUITEN VAN DE GELAAGDE GESCHIEDENIS EN HET ERFGOED VAN HASPENGOUW	
Uitbouwen thematische en gelaagde onthaalplekken	
Recreatieve structuren organiseren in tijd en ruimte	
Uitdiepen landschapsbiografie met lokale actoren	○
Versterken kenmerkend Haspengouws erfgoed	○
Activeren Onroerend erfgoedrichtplannen	
SD4 DE COULEUR LOCALE VAN HASPENGOUW LATEN FLOREREN DOOR HET SAMENBRENGEN EN ACTIVEREN VAN DE LOKALE GEMEENSCHAP	
Het hart voor Haspengouw lokaal laten floreren	○
Activeren bovenlokale kwaliteitskamer	
Versterken leefbaarheid plattelandsdorpen	

voortrekkersrol bij één of meerdere acties ●
actief betrokken bij één of meerdere acties ○

PC FRUIT

ORGANISATIE

pcfruit vzw, internationaal erkend in fruitteeltonderzoek.

Het proefcentrum fruitteelt (pcfruit vzw) is een onafhankelijke onderzoeksinstelling die in 2005 ontstaan is door het samengaan van drie entiteiten, waarvan de oudste reeds werd opgericht in 1943. In pcfruit vloeien toegepast wetenschappelijk onderzoek, demonstratie naar fruittelers, individuele bedrijfsvoorlichting en diensten aan bedrijven samen in het hart van de fruitstreek. Innovatieve technologieën, nieuwe technieken en variëteiten worden gedemonstreerd en beoordeeld op hun waarde-toevoeging aan de fruitteelt en de rendabiliteit van het fruitbedrijf. Finaal wordt de fruitteler begeleid bij de introductie van nieuwe technieken en inzichten in zijn eigen bedrijf door de individuele voorlichters en gebeurt er advisering naar duurzame productiesystemen. Pcfruit zoekt ook oplossingen voor de uitdagingen op het vlak van klimaatsverandering, duurzaam energie- en waterverbruik, het beperken van chemische hulpmiddelen, het verbeteren van de biodiversiteit in productiesystemen met steeds de technische en economische haalbaarheid voor de fruitteler als baken. Het onderzoekt ook de kansen die er liggen voor de fruitsector om bijvoorbeeld naar klimaatverandering een deel van de oplossing te zijn. Hiervoor is er een intense samenwerking met de sector, met overheden, met de bedrijfswereld en andere onderzoeksinstellingen, in Vlaanderen en internationaal.

MIKPUNTEN 24-30

De focus in de periode '24-'30 ligt op het samenbrengen, ontwikkelen en evalueren van initiatieven rond een meer klimaatbestendige en regeneratieve fruitteelt, waarbij eerder een gebiedsgerichte dan een perceelsgerichte focus zal zijn. Pcfruit zal trekker zijn van de cluster fruitteelt en zal vanuit deze rol inzetten op lerende netwerken en actieve participatie van fruittelers en andere stakeholders. Bij de initiatieven worden de resultaten en ervaringen vanuit het Waterproof project verder geïmplementeerd en opgeschaald en worden de technische, landbouwkundige en maatschappelijke mogelijkheden van lokale energieproductie via agrivoltaics geëvalueerd. De effecten op gebiedsniveau zullen op langere termijn opgevolgd en gemonitord worden. Wat regeneratieve fruitteelt betreft, gaat de focus naar de bodem met acties om deze veerkrachtiger te maken voor abiotische en biotische stress en deze te verbeteren op het vlak van vochtretentie, de opslag van koolstof en organische stof en het risico op erosie. Ook bij dit thema zullen goede praktijken en nieuwe wetenschappelijke en landbouwkundige inzichten verspreid worden binnen lerende netwerken. Uit deze aanpak zullen voordelen voor fruitteelt en de maatschappij resulteren die het maatschappelijk draagvlak voor de landbouw hopelijk positief zal beïnvloeden.

VERTEGENWOORDIGING OVERLEGSTRUCTUREN 2024-2030	
STUURGROEP	Dany Bylemans, algemeen directeur
MASTERGROEP	Dany Bylemans, algemeen directeur
THEMAGROEP NATUUR & WATER	Victoria Nelissen, senior onderzoeker milieu
THEMAGROEP LANDBOUW & PRODUCTEN TERROIR	Dany Bylemans, algemeen directeur
THEMAGROEP TOERISME & ERFGOED	/
THEMAGROEP MENS & OMGEVING	/

BETROKKEN DOELSTELLINGEN 2024-2030	
SD1 VERSTERKEN VAN DE STRUCTURERENDE BEEKVALLEIEN EN VRUCHTBARE PLATEAUS VAN HET NATUURLIJK GLOOIEND HASPENGOUW	
Ontwikkelen robuuste aaneengesloten beekvalleien	
Versterken groen netwerk in het cultuurlandschap	○
Inrichten klimaatadaptieve sponslandschappen	●
Versterken leefgebied soorten in agrarisch gebied	○
SD2 STIMULEREN EN PROMOTEN VAN DE KWALITEITSVOLLE LANDBOUW, FRUITTEELT EN CULINAIRE STREEKIDENTITEIT ALS HET TERROIR HASPENGOUW	
Labo klimaatbestendige en regeneratieve landbouw	●
Valoriseren Haspengouwse voedsellandschap	
Creëren en vermarkten meerwaarde lokale producten	
SD3 BELEVINGSVOL ONTSLUITEN VAN DE GELAAGDE GESCHIEDENIS EN HET ERFGOED VAN HASPENGOUW	
Uitbouwen thematische en gelaagde onthaalplekken	
Recreatieve structuren organiseren in tijd en ruimte	
Uitdiepen landschapsbiografie met lokale actoren	
Versterken kenmerkend Haspengouws erfgoed	
Activeren Onroerend erfgoedrichtplannen	
SD4 DE COULEUR LOCALE VAN HASPENGOUW LATEN FLOREREN DOOR HET SAMENBRENGEN EN ACTIVEREN VAN DE LOKALE GEMEENSCHAP	
Het hart voor Haspengouw lokaal laten floreren	
Activeren bovenlokale kwaliteitskamer	
Versterken leefbaarheid plattelandsdorpen	

voortrekkersrol bij één of meerdere acties ●
actief betrokken bij één of meerdere acties ○

PIBO CAMPUS

ORGANISATIE

PIBO-campus vzw is dé Limburgse onderzoeksreferentie voor de akkerbouw waar door middel van kwalitatieve, toekomstgerichte praktijk- en demoproeven kennis wordt ontwikkeld en gedemonstreerd voor de moderne akkerbouwer. Vanuit de aldus verworven kennis en competenties fungeert PIBO-campus vzw als een natuurlijk aanspreekpunt voor een economisch rendabele en maatschappelijk verantwoorde akkerbouwsector.

PIBO-campus vzw wil met uitgebalanceerd praktijkonderzoek een antwoord bieden op teelttechnische, technologische én socio-ecologische uitdagingen van de moderne akkerbouwer. Hierbij zal PIBO-campus vzw niet alleen handelen met oog voor een rendabele akkerbouw op korte termijn, maar – vanuit een volatiel wetgevend kader – ook met oog voor opportuniteiten en bedreigingen voor onze akkerbouwers op langere termijn.

MIKPUNTEN 24-30

PIBO-Campus wenst vanuit zijn expertise rond praktijkonderzoek in akkerbouw binnen dit landschapspark nieuwe duurzame partnercoalities te vormen die tot nog betere resultaten voor de Haspengouwse akkerbouw moeten leiden inzake duurzaamheid, rendabiliteit, biodiversiteit en klimaatrobuustheid. Het thema bodem speelt hierbij een centrale rol, die wordt opgenomen onder SD1.3.3.2. Verder zal PIBO-Campus voortrekker zijn bij het opzetten van een cluster akkerbouw inzake klimaatbestendige en regeneratieve landbouwpraktijken in SD2.1.1.1. Inzake rendabiliteit en valorisatie van het Haspengouws voedsellandschap wordt een businesscase voor lokale teelt en vermarkting van baktarwe onder SD2.2.3.2 opgezet die duurzame (lange-termijn) -partnerschappen tussen ketenpartners moet mogelijk maken.

VERTEGENWOORDIGING OVERLEGSTRUCTUREN 2024-2030	
STUURGROEP	Damien Xhonneux (Coördinator)
MASTERGROEP	Damien Xhonneux (Coördinator)
THEMAGROEP NATUUR & WATER	Femke Moors
THEMAGROEP LANDBOUW & PRODUCTEN TERROIR	Maxime Versluys, Dorien Vanderveken
THEMAGROEP TOERISME & ERFGOED	/
THEMAGROEP MENS & OMGEVING	/

BETROKKEN DOELSTELLINGEN 2024-2030	
SD1 VERSTERKEN VAN DE STRUCTURERENDE BEEKVALLEIEN EN VRUCHTBARE PLATEAUS VAN HET NATUURLIJK GLOOIEND HASPENGOUW	
Ontwikkelen robuuste aaneengesloten beekvalleien	
Versterken groen netwerk in het cultuurlandschap	
Inrichten klimaatadaptieve sponslandschappen	●
Versterken leefgebied soorten in agrarisch gebied	○
SD2 STIMULEREN EN PROMOTEN VAN DE KWALITEITSVOLLE LANDBOUW, FRUITTEELT EN CULINAIRE STREEKIDENTITEIT ALS HET TERROIR HASPENGOUW	
Labo klimaatbestendige en regeneratieve landbouw	●
Valoriseren Haspengouwse voedsellandschap	●
Creëren en vermarkten meerwaarde lokale producten	
SD3 BELEVINGSVOL ONTSLUITEN VAN DE GELAAGDE GESCHIEDENIS EN HET ERFGOED VAN HASPENGOUW	
Uitbouwen thematische en gelaagde onthaalplekken	
Recreatieve structuren organiseren in tijd en ruimte	
Uitdiepen landschapsbiografie met lokale actoren	
Versterken kenmerkend Haspengouws erfgoed	
Activeren Onroerend erfgoedrichtplannen	
SD4 DE COULEUR LOCALE VAN HASPENGOUW LATEN FLOREREN DOOR HET SAMENBRENGEN EN ACTIVEREN VAN DE LOKALE GEMEENSCHAP	
Het hart voor Haspengouw lokaal laten floreren	○
Activeren bovenlokale kwaliteitskamer	
Versterken leefbaarheid plattelandsdorpen	

voortrekkersrol bij één of meerdere acties ●
actief betrokken bij één of meerdere acties ○

HOGESCHOOL PXL

ORGANISATIE

Hogeschool PXL is de grootste hogeschool van Limburg met meer dan 10.000 studenten en bachelor-, graduaats- en masteropleidingen in meerdere domeinen. Buiten onderwijs doet hogeschool PXL ook aan praktijkgericht onderzoek en dienstverlening. Binnen dit project zullen vooral de departementen PXL-Green & Tech en PXL-Media & Tourism betrokken worden.

Binnen PXL-Green & Tech zal de opleiding groenmanagement een belangrijke rol spelen in dit project. Samen met studenten zullen deelprojecten uitgewerkt worden. Binnen PXL-Media & Tourism zal de opleiding toerisme en recreatiemanagement participeren met haar studenten/lectoren.

Binnen onderzoek zal PXL-Bio-Research haar expertise inzetten in dit project oa. door monitoring en onderzoek rond hamster en akkerfauna.

MIKPUNTEN 24-30

Doorvertaling kennis via onderwijs en vorming.

Doel is de bestaande kennis en kennis opgedaan tijdens het project te verspreiden in eerste instantie door samenwerking met de secundaire land- en tuinbouwscholen PIBO en Hasp-O Stadsrand. Een intensievere samenwerking tussen hoger onderwijs en secundair onderwijs binnen het landschapspark is de hoofddoelstelling. Leerlingen van het secundair onderwijs en studenten van de opleiding groenmanagement laten samenwerken in deelprojecten binnen het landschapspark in onder andere inventarisaties van bijv. kleine landschapselementen, houtig erfgoed, landschappelijk erfgoed,… is een win-win voor beide groepen. Studenten groenmanagement in contact brengen met landbouw en leerlingen van het land- en tuinbouwonderwijs in contact brengen met natuur om zo mekaars wereld te leren kennen en respecteren kan alleen maar ten goede komen van het landschapspark en garandeert de duurzaamheid van dit landschapspark. PXL BIO-Research zal de langtermijnmonitoring opstellen en coördineren als ook het onderzoek naar het samengaan van landbouw en hamsters in het Landschapspark verder vormgeven.

VERTEGENWOORDIGING OVERLEGSTRUCTUREN 2024-2030	
STUURGROEP	Ben Lambrechts, Marleen Schepers
MASTERGROEP	Marleen Schepers
THEMAGROEP NATUUR & WATER	Alain De Vocht
THEMAGROEP LANDBOUW & PRODUCTEN TERROIR	Alain De Vocht, Marleen Schepers
THEMAGROEP TOERISME & ERFGOED	Agna Thijs, Kathleen De Clercq
THEMAGROEP MENS & OMGEVING	Agna Thijs

BETROKKEN DOELSTELLINGEN 2024-2030	
SD1 VERSTERKEN VAN DE STRUCTURERENDE BEEKVALLEIEN EN VRUCHTBARE PLATEAUS VAN HET NATUURLIJK GLOOIEND HASPENGOUW	
Ontwikkelen robuuste aaneengesloten beekvalleien	○
Versterken groen netwerk in het cultuurlandschap	
Inrichten klimaatadaptieve sponslandschappen	
Versterken leefgebied soorten in agrarisch gebied	
SD2 STIMULEREN EN PROMOTEN VAN DE KWALITEITSVOLLE LANDBOUW, FRUITTEELT EN CULINAIRE STREEKIDENTITEIT ALS HET TERROIR HASPENGOUW	
Labo klimaatbestendige en regeneratieve landbouw	●
Valoriseren Haspengouwse voedsellandschap	○
Creëren en vermarkten meerwaarde lokale producten	
SD3 BELEVINGSVOL ONTSLUITEN VAN DE GELAAGDE GESCHIEDENIS EN HET ERFGOED VAN HASPENGOUW	
Uitbouwen thematische en gelaagde onthaalplekken	
Recreatieve structuren organiseren in tijd en ruimte	○
Uitdiepen landschapsbiografie met lokale actoren	●
Versterken kenmerkend Haspengouws erfgoed	○
Activeren Onroerend erfgoedrichtplannen	○
SD4 DE COULEUR LOCALE VAN HASPENGOUW LATEN FLORERENDE DOOR HET SAMENBRENGEN EN ACTIVEREN VAN DE LOKALE GEMEENSCHAP	
Het hart voor Haspengouw lokaal laten floreren	○
Activeren bovenlokale kwaliteitskamer	
Versterken leefbaarheid plattelandsdorpen	

voortrekkersrol bij één of meerdere acties ●
actief betrokken bij één of meerdere acties ○

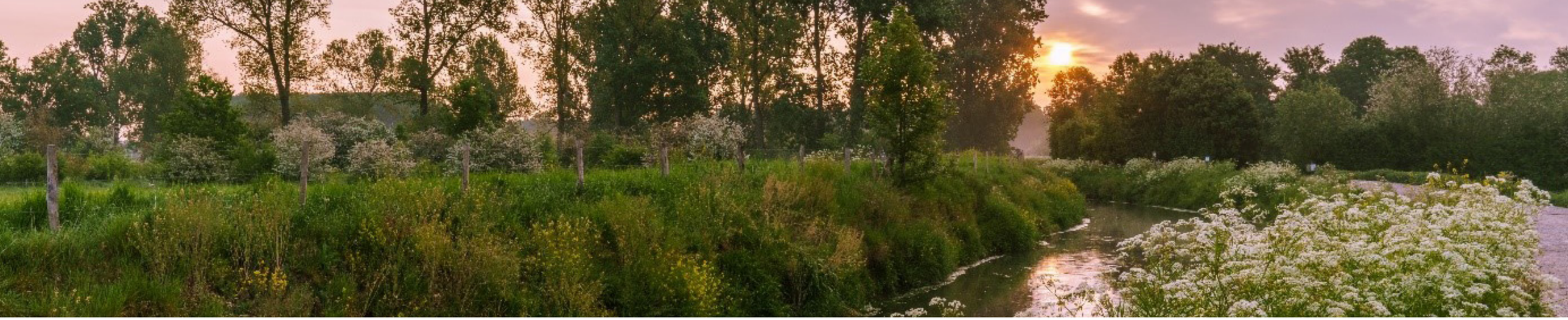

REGIONAAL LANDSCHAP ZUID-HAGELAND

ORGANISATIE

Regionaal Landschap Zuid-Hageland vzw is één van de 18 regionale landschappen van Vlaanderen. Zuid-Hageland, dat in feite bestaat uit een stukje 'Hageland' (de noordelijke gemeenten) en een stukje 'Brabants Haspengouw' (de zuidelijke gemeenten), grenst aan de perimeter van het Landschapspark Haspengouw.

Als Regionaal Landschap zetten we ons in om samen te werken aan meer kwaliteitsvolle landschappen, geïnspireerd door het verleden, klaar voor de toekomst. We doen dit samen met alle betrokken landschapsactoren en partners die een rol spelen in de open ruimte (particulieren, ondernemers, overheden, scholen, verenigingen, middenveldorganisaties, ... over alle sectoren heen). We bieden raad én daad, steeds als expert. We geven advies, bemiddelen, sensibiliseren en helpen om een draagvlak te creëren. Maar we gaan ook echt aan de slag op het terrein om de open ruimte te onderhouden, herstellen en te versterken.

En dit alles met aandacht voor de eigenheid van de streek, voor de open ruimte, voor mens, natuur, klimaat en erfgoed.

MIKPUNTEN 24-30

Meer dan 75% van het werkingsgebied van Regionaal Landschap Zuid-Hageland is landbouwgebied. Samenwerking met landbouwers en het faciliteren van de transitie naar een natuurinclusieve landbouw is dan ook één van de prioriteiten die wij delen met het landschapspark Hart van Haspengouw.

- Akkerbouw: werken rond agro-ecologie, of regeneratieve landbouw, in functie van een duurzame, klimaatrobuuste landbouw en een meer biodivers landschap. Samen met delen van Haspengouw zijn de leemplateaus prioritaire gebieden voor het soortbeschermingsprogramma 'akkervogels'.
- Veeteelt: in de Gete- en Velpevallei zijn ook weidevogelgebieden afgebakend. We willen meer biodiversiteit en kleine landschapselementen in en rond de weiden brengen, die een win-win zijn voor landbouw (schaduw, veekering en/of voeder voor de dieren) en de natuur.
- Fruitteelt: Net als Haspengouw is Zuid-Hageland een echte fruitstreek. We werken rond biodiversiteit in de fruitplantages door het opbouwen van wilde bijenpopulaties in en rond de plantages door verschillende maatregelen (bermbeheerplannen, bijenkasten plaatsen, bloeiende heggen aanplanten, …).

Mensen verbinden met het landschap. Hier delen we, althans voor Brabants Haspengouw, het Romeinse verleden met het landschapspark: een belangrijke bouwsteen in het verhaal van de streek. Evengoed zetten we in op korte keteninitiatieven om inwoners opnieuw met lokale landbouwproducten te verbinden.

Groenblauwe dooradering van het landschap: van bron tot monding willen we werken aan een klimaatrobuust, biodivers landschap waarmee mensen zich kunnen identificeren. We bereiden ons voor op de klimaatverandering door te werken aan waterinfiltratie en sponslandschappen, en door het herstel van natuurlijke valleisystemen.

VERTEGENWOORDIGING OVERLEGSTRUCTUREN 2024-2030	
STUURGROEP	Kristien Justaert, coördinator RLZH
MASTERGROEP	Kristien Justaert
THEMAGROEP NATUUR & WATER	/
THEMAGROEP LANDBOUW & PRODUCTEN TERROIR	/
THEMAGROEP TOERISME & ERFGOED	/
THEMAGROEP MENS & OMGEVING	/

BETROKKEN DOELSTELLINGEN 2024-2030	
SD1 VERSTERKEN VAN DE STRUCTURERENDE BEEKVALLEIEN EN VRUCHTBARE PLATEAUS VAN HET NATUURLIJK GLOOIEND HASPENGOUW	
Ontwikkelen robuuste aaneengesloten beekvalleien	○
Versterken groen netwerk in het cultuurlandschap	○
Inrichten klimaatadaptieve sponslandschappen	○
Versterken leefgebied soorten in agrarisch gebied	○
SD2 STIMULEREN EN PROMOTEN VAN DE KWALITEITSVOLLE LANDBOUW, FRUITTEELT EN CULINAIRE STREEKIDENTITEIT ALS HET TERROIR HASPENGOUW	
Labo klimaatbestendige en regeneratieve landbouw	○
Valoriseren Haspengouwse voedsellandschap	○
Creëren en vermarkten meerwaarde lokale producten	○
SD3 BELEVINGSVOL ONTSLUITEN VAN DE GELAAGDE GESCHIEDENIS EN HET ERFGOED VAN HASPENGOUW	
Uitbouwen thematische en gelaagde onthaalplekken	○
Recreatieve structuren organiseren in tijd en ruimte	
Uitdiepen landschapsbiografie met lokale actoren	
Versterken kenmerkend Haspengouws erfgoed	
Activeren Onroerend erfgoedrichtplannen	○
SD4 DE COULEUR LOCALE VAN HASPENGOUW LATEN FLOREREN DOOR HET SAMENBRENGEN EN ACTIVEREN VAN DE LOKALE GEMEENSCHAP	
Het hart voor Haspengouw lokaal laten floreren	
Activeren bovenlokale kwaliteitskamer	
Versterken leefbaarheid plattelandsdorpen	

voortrekkersrol bij één of meerdere acties ●
actief betrokken bij één of meerdere acties ○

TRAGE WEGEN VZW

ORGANISATIE

Trage Wegen vzw (www.tragewegen.be) werkt sinds 2002 aan een robuust en fijnmazig netwerk van trage wegen in het Vlaamse en Brusselse Gewest. Daarbij wordt steevast een koppeling gemaakt met ruimere omgevingsvraagstukken op het vlak van mobiliteit, milieu, natuur, erfgoed, landschap, gezondheid, toerisme, e.d. Vandaag beschikt de organisatie over een stabiel en interdisciplinair team van ruim 10 deskundigen, verspreid over twee kantoren (Gent en Leuven).

MIKPUNTEN 24-30

Trage Wegen vzw treedt op als voortrekker van de actie 4.3.1. binnen de operationele doelstelling 'Versterken van de leefbaarheid van de plattelandsdorpen'. Deze actie omvat 2 luiken. Enerzijds faciliteert Trage Wegen een traject voor de realisatie van een gemeentegrensoverschrijdend beleidskader voor de trage wegen in Haspengouw. Anderzijds realiseert Trage Wegen vzw het experimentele cartografische project 'Passing On the Landscape', waarbij een parkeigen, prikkelend parcours langs trage wegen wordt uitgetekend voor het Landschapspark (op voorwaarde van toekenning van een projectsubsidie door de Vlaamse overheid en een overeenstemming tussen alle betrokken partners m.b.t. de modaliteiten van de projectuitvoering).

VERTEGENWOORDIGING OVERLEGSTRUCTUREN 2024-2030	
STUURGROEP	Andy Vandevyvere / Steven Clays
MASTERGROEP	Andy Vandevyvere / Steven Clays
THEMAGROEP NATUUR & WATER	/
THEMAGROEP LANDBOUW & PRODUCTEN TERROIR	/
THEMAGROEP TOERISME & ERFGOED	/
THEMAGROEP MENS & OMGEVING	Andy Vandevyvere / Steven Clays

BETROKKEN DOELSTELLINGEN 2024-2030	
SD1 VERSTERKEN VAN DE STRUCTURERENDE BEEKVALLEIEN EN VRUCHTBARE PLATEAUS VAN HET NATUURLIJK GLOOIEND HASPENGOUW	
Ontwikkelen robuuste aaneengesloten beekvalleien	
Versterken groen netwerk in het cultuurlandschap	
Inrichten klimaatadaptieve sponslandschappen	
Versterken leefgebied soorten in agrarisch gebied	
SD2 STIMULEREN EN PROMOTEN VAN DE KWALITEITSVOLLE LANDBOUW, FRUITTEELT EN CULINAIRE STREEKIDENTITEIT ALS HET TERROIR HASPENGOUW	
Labo klimaatbestendige en regeneratieve landbouw	
Valoriseren Haspengouwse voedsellandschap	
Creëren en vermarkten meerwaarde lokale producten	
SD3 BELEVINGSVOL ONTSLUITEN VAN DE GELAAGDE GESCHIEDENIS EN HET ERFGOED VAN HASPENGOUW	
Uitbouwen thematische en gelaagde onthaalplekken	
Recreatieve structuren organiseren in tijd en ruimte	
Uitdiepen landschapsbiografie met lokale actoren	
Versterken kenmerkend Haspengouws erfgoed	
Activeren Onroerend erfgoedrichtplannen	
SD4 DE COULEUR LOCALE VAN HASPENGOUW LATEN FLOREREN DOOR HET SAMENBRENGEN EN ACTIVEREN VAN DE LOKALE GEMEENSCHAP	
Het hart voor Haspengouw lokaal laten floreren	
Activeren bovenlokale kwaliteitskamer	
Versterken leefbaarheid plattelandsdorpen	●

voortrekkersrol bij één of meerdere acties ●
actief betrokken bij één of meerdere acties ○

UHASSELT, een civic universiteit

ORGANISATIE

Een sterke universiteit voor een sterke regio

Klimaat, duurzaamheid, diversiteit, digitalisering, globalisering, ongelijkheid… Deze uitdagingen doorprikken oude zekerheden en dwingen regeringen, bedrijven, organisaties en burgers om maatschappijen fors te herdenken. In zo'n complexe wereld wordt van – publiek gefinancierde – universiteiten terecht verwacht dat ze hun verantwoordelijkheid opnemen en zich engageren. Zich terugtrekken achter hoge muren is géén optie. Kennis delen, is een must. Als UHasselt geloven we dat we de samenleving het best kunnen dienen als civic universiteit. **Onze civic missie en visie is gericht op een sterke regio waar het goed is om te studeren, ondernemen, werken, wonen en leven.**

De Faculteit Architectuur en Kunst stimuleert, organiseert en ondersteunt onderzoek binnen een ontwerp- en artistieke opleiding en praktijk, binnen de academische context en de waardensystemen van de Universiteit Hasselt en Hogeschool PXL (PXL-MAD School of Arts). De faculteit ziet zichzelf als een actieve maatschappelijke speler. Het onderzoek is geclusterd binnen twee onderzoeksgroepen:

- ArcK: onderzoek in architectuur en interieurarchitectuur
- MAD: onderzoek in de kunsten

Elk van onze 8 onderzoeksdomeinen vertrekt vanuit een eigen thematische of methodologische insteek, steeds met een focus op en grote zorg voor belangrijke maatschappelijke en culturele thema's of uitdagingen. Eerder werd er door de faculteit al gewerkt op het Kolenspoor, het Fruitspoor, de Romeinse wegen, Trage wegen, de toekomst van onze Limburgse dorpen, de Maaskust van Maaseik tot Maasmechelen... Samen met studenten, onderzoekers en studenten verder werken op de ruimtelijke uitdagingen van dit landschapspark zien wij als een uitdagend maar tevens een logisch vervolg.

MIKPUNTEN 24-30

De faculteit architectuur en kunst van de UHasselt wil actief meewerken aan de realisatie van Landschapspark "Hart van Haspengouw".

We willen een rol spelen bij de oprichting van een kwaliteitskamer (onder Strategische doelstelling 4, OD4.2).

We hebben door de jaren heen heel wat kennis opgebouwd rond "trage wegen", het Kolenspoor, het Fruitspoor...

Met onze faculteit zijn we actief betrokken bij meerdere kwaliteitskamers en stadsateliers.

Voor diverse overheden en organisaties begeleiden we kort en langlopende participatietrajecten.

Deze kennis zal worden ingezet voor de uitbouw van van dit landschapspark.

** Vanuit de U.H. is het mogelijk om in functie van de vraag en de themagroep specialisten te engageren uit diverse disciplines. Water, erfgoed materiaal en immaterieel, natuur en landschap, dorpelijkheid, trage wegen..*

VERTEGENWOORDIGING OVERLEGSTRUCTUREN 2024-2030	
STUURGROEP	Jo Berben
MASTERGROEP	Jo Berben
THEMAGROEP NATUUR & WATER	/
THEMAGROEP LANDBOUW & PRODUCTEN TERROIR	/
THEMAGROEP TOERISME & ERFGOED	/
THEMAGROEP MENS & OMGEVING	Jo Berben

BETROKKEN DOELSTELLINGEN 2024-2030	
SD1 VERSTERKEN VAN DE STRUCTURERENDE BEEKVALLEIEN EN VRUCHTBARE PLATEAUS VAN HET NATUURLIJK GLOOIEND HASPENGOUW	
Ontwikkelen robuuste aaneengesloten beekvalleien	
Versterken groen netwerk in het cultuurlandschap	
Inrichten klimaatadaptieve sponslandschappen	
Versterken leefgebied soorten in agrarisch gebied	
SD2 STIMULEREN EN PROMOTEN VAN DE KWALITEITSVOLLE LANDBOUW, FRUITTEELT EN CULINAIRE STREEKIDENTITEIT ALS HET TERROIR HASPENGOUW	
Labo klimaatbestendige en regeneratieve landbouw	
Valoriseren Haspengouwse voedsellandschap	
Creëren en vermarkten meerwaarde lokale producten	
SD3 BELEVINGSVOL ONTSLUITEN VAN DE GELAAGDE GESCHIEDENIS EN HET ERFGOED VAN HASPENGOUW	
Uitbouwen thematische en gelaagde onthaalplekken	
Recreatieve structuren organiseren in tijd en ruimte	
Uitdiepen landschapsbiografie met lokale actoren	
Versterken kenmerkend Haspengouws erfgoed	
Activeren Onroerend erfgoedrichtplannen	
SD4 DE COULEUR LOCALE VAN HASPENGOUW LATEN FLOREREN DOOR HET SAMENBRENGEN EN ACTIVEREN VAN DE LOKALE GEMEENSCHAP	
Het hart voor Haspengouw lokaal laten floreren	○
Activeren bovenlokale kwaliteitskamer	
Versterken leefbaarheid plattelandsdorpen	

voortrekkersrol bij één of meerdere acties ●
actief betrokken bij één of meerdere acties ○

VITO

ORGANISATIE

VITO is een toonaangevend, internationaal onderzoeks- en adviescentrum. Vanuit het thema duurzaam landgebruik biedt VITO producten/tools en diensten aan die beleidsmakers en ondernemingen in staat stelt om onze kritische hulpbronnen nu en in de toekomst op een duurzame manier te beheren. VITO heeft jarenlange professionele expertise op het vlak van duurzaam water- en landgebruik. VITO werkt samen met verschillende partners rond sensoren, dashboarden en IoT- toepassingen. Sinds 2021 is ook de WaterKlimaatHub in Oostende een nieuwe uitvalsbasis voor vraaggedreven onderzoek en innovatie om het bedrijfsleven te helpen in de omslag naar een duurzaam en klimaatrobuust waterbeheer.

MIKPUNTEN 24-30

VITO coördineert het project WaterProof. In dit project worden in de Haspengouwse fruitstreek demonstratoren uitgebouwd, om maximaal in te zetten op lokale buffering, infiltratie en hergebruik van hemelwater, zowel op individuele als op collectieve schaal. Dit gebeurt samen met de lokale fruittelersgemeenschap.

VITO wil ondersteuning bieden bij het interpreteren en doorvertalen van de lessen die geleerd worden uit de demonstratoren voor opschaling richting lokale landbouwers.

VERTEGENWOORDIGING OVERLEGSTRUCTUREN 2024-2030	
STUURGROEP	Inge Genné
MASTERGROEP	Ingeborg Joris (Dieter Cuypers)
THEMAGROEP NATUUR & WATER	Carolien Beckx (Inge Liekens)
THEMAGROEP LANDBOUW & PRODUCTEN TERROIR	/
THEMAGROEP TOERISME & ERFGOED	/
THEMAGROEP MENS & OMGEVING	/

BETROKKEN DOELSTELLINGEN 2024-2030	
SD1 VERSTERKEN VAN DE STRUCTURERENDE BEEKVALLEIEN EN VRUCHTBARE PLATEAUS VAN HET NATUURLIJK GLOOIEND HASPENGOUW	
Ontwikkelen robuuste aaneengesloten beekvalleien	
Versterken groen netwerk in het cultuurlandschap	○
Inrichten klimaatadaptieve sponslandschappen	○
Versterken leefgebied soorten in agrarisch gebied	
SD2 STIMULEREN EN PROMOTEN VAN DE KWALITEITSVOLLE LANDBOUW, FRUITTEELT EN CULINAIRE STREEKIDENTITEIT ALS HET TERROIR HASPENGOUW	
Labo klimaatbestendige en regeneratieve landbouw	○
Valoriseren Haspengouwse voedsellandschap	
Creëren en vermarkten meerwaarde lokale producten	
SD3 BELEVINGSVOL ONTSLUITEN VAN DE GELAAGDE GESCHIEDENIS EN HET ERFGOED VAN HASPENGOUW	
Uitbouwen thematische en gelaagde onthaalplekken	
Recreatieve structuren organiseren in tijd en ruimte	
Uitdiepen landschapsbiografie met lokale actoren	
Versterken kenmerkend Haspengouws erfgoed	
Activeren Onroerend erfgoedrichtplannen	
SD4 DE COULEUR LOCALE VAN HASPENGOUW LATEN FLOREREN DOOR HET SAMENBRENGEN EN ACTIVEREN VAN DE LOKALE GEMEENSCHAP	
Het hart voor Haspengouw lokaal laten floreren	
Activeren bovenlokale kwaliteitskamer	
Versterken leefbaarheid plattelandsdorpen	

voortrekkersrol bij één of meerdere acties ●
actief betrokken bij één of meerdere acties ○

WATERING DE HERK

ORGANISATIE

Watering de Herk is een lokaal bestuur dat instaat voor het onderhoud van de ingeschreven onbevaarbare waterlopen van tweede categorie en van de niet ingeschreven onbevaarbare waterlopen, grachten en sloten binnen haar werkingsgebied.

Watering de Herk heeft een werkingsgebied van 10.351 ha op het grondgebied van 15 Limburgse gemeenten. In ons werkingsgebied beschermen we de mensen tegen wateroverlast. Dat doen we door enerzijds de onderhoudswerkzaamheden aan de waterlopen en anderzijds door te investeren in projecten zoals het creëren van ruimte voor water (hermeanderingen, gecontroleerde overstromingsgebieden, bufferbekken, ...) en herstelling van oorspronkelijke wetlands, ...

MIKPUNTEN 24-30

Aangezien de doelstellingen van het landschapspark Hart van Haspengouw aansluiten met de doelstellingen van watering de Herk was het ook een logische stap om de krachten te bundelen in een partnerschap om samen een verbetering van de beekvalleien en inrichting van klimaatadaptieve sponslandschappen te realiseren.

VERTEGENWOORDIGING OVERLEGSTRUCTUREN 2024-2030	
MASTERGROEP	Glenn Geerits
THEMAGROEP NATUUR & WATER	Glenn Geerits
THEMAGROEP LANDBOUW & PRODUCTEN TERROIR	/
THEMAGROEP TOERISME & ERFGOED	/
THEMAGROEP MENS & OMGEVING	/

BETROKKEN DOELSTELLINGEN 2024-2030	
SD1 VERSTERKEN VAN DE STRUCTURERENDE BEEKVALLEIEN EN VRUCHTBARE PLATEAUS VAN HET NATUURLIJK GLOOIEND HASPENGOUW	
Ontwikkelen robuuste aaneengesloten beekvalleien	○
Versterken groen netwerk in het cultuurlandschap	
Inrichten klimaatadaptieve sponslandschappen	○
Versterken leefgebied soorten in agrarisch gebied	
SD2 STIMULEREN EN PROMOTEN VAN DE KWALITEITSVOLLE LANDBOUW, FRUITTEELT EN CULINAIRE STREEKIDENTITEIT ALS HET TERROIR HASPENGOUW	
Labo klimaatbestendige en regeneratieve landbouw	
Valoriseren Haspengouwse voedsellandschap	
Creëren en vermarkten meerwaarde lokale producten	
SD3 BELEVINGSVOL ONTSLUITEN VAN DE GELAAGDE GESCHIEDENIS EN HET ERFGOED VAN HASPENGOUW	
Uitbouwen thematische en gelaagde onthaalplekken	
Recreatieve structuren organiseren in tijd en ruimte	
Uitdiepen landschapsbiografie met lokale actoren	
Versterken kenmerkend Haspengouws erfgoed	
Activeren Onroerend erfgoedrichtplannen	
SD4 DE COULEUR LOCALE VAN HASPENGOUW LATEN FLOREREN DOOR HET SAMENBRENGEN EN ACTIVEREN VAN DE LOKALE GEMEENSCHAP	
Het hart voor Haspengouw lokaal laten floreren	
Activeren bovenlokale kwaliteitskamer	
Versterken leefbaarheid plattelandsdorpen	

voortrekkersrol bij één of meerdere acties ●
actief betrokken bij één of meerdere acties ○

5.4 VERTEGENWOORDIGING OVERLEGSTRUCTUREN

			THEMAGROEPEN			
PARTNER	STUURGROEP	MASTERGROEP	NATUUR EN WATER	LANDBOUW EN PRODUCTEN TERROIR	TOERISME EN ERFGOED	MENS EN OMGEVING
Alken	Burgemeester Marc Penxten / Schepen Patrick Martens	Anouck Vanzeer	Anouck Vanzeer	Anouck Vanzeer	Linda Vandromme	Anouck Vanzeer
Bilzen	Schepen Pieter Nelissen	Filip Konings	Filip Konings	Patricia Lehmann	Lore Swennen	
Borgloon	Schepen Jeroen Bellings	Nathalie Steegmans/ Katrien Houbey	Nathalie Steegmans	Katrien Houbey	Katrien Houbey	Nathalie Steegmans
Diepenbeek	Schepen Jan Bynens	Rebecca Ummels/Immig Berx	Immig Berx	Immig Berx	Rebecca Ummels / Immig Berx	Immig Berx
Gingelom	Schepen Ingrid Scheepers	milieudienst	milieudienst	milieudienst	milieudienst	milieudienst
Hasselt	Schepen Derya Erdogan	Geert Vande Kerkhof	Geert Vande Kerkhof	Melissa Allegrezza	Katleen Bosmans	Lisa Vandenbosch
Heers	Schepen van toerisme of milieu	Michelle Houbraken/Liesbeth Lenaerts	Liesbeth Lenaerts	Liesbeth Lenaerts	Michele Houbraken	Liesbeth Lenaerts
Hoeselt	Schepen Bert Vertessen	Kristof Gaens			Kurt Driesen	
Kortessem	Schepen Donald Martens	Eva Timmermans	Saime Bulutoglu	Saime Bulutoglu	Saime Bulutoglu	Saime Bulutoglu
Sint-Truiden (ov goedkeuring)	Burgemeester Ingrid Kempeneers / Hilde Vautmans / Nina Kvikvinia	An Steegmans	Els Leenaers / Peter Wiame	Dominique Beirinckx / James Mousseau	Ariane Van De Plas / Christel Bartok	Hilde Hendricx / Bart Schops
Tongeren	Schepen Patrick Jans / Schepen An Christiaens	C. Kersten/S. Vandewal/ L. Lousbergh	L. Lousbergh	W. Houben / L. Lousbergh / K. Peumans / C. Kersten	K. Peumans / C. Kersten / S. Vandewal	K. Peumans / C. Kersten / S. Vandewal / W. Houben / L. Lousbergh
Wellen	Schepen Kristien Treunen	Carine Scierski	Carine Scierski	Carine Scierski	Carine Scierski	Carine Scierski
Provincie Limburg	n.t.b.	n.t.b.	n.t.b.	n.t.b.	n.t.b.	n.t.b.
Regionaal Landschap Haspengouw en Voeren	Coördinator An Digneffe	An Digneffe / Tine Rijvers	Ward Andriessen / Joke Rymen	Joke Rymen / Inge Nevelsteen	Erik van Esch / Tine Rijvers / Sanne Coun	Sanne Coun / Tine Rijvers
Bekkensecretariaat Demerbekken	Jan Vanvelk	Jan Vanvelk	Jan Vanvelk			
Boerenbond + Groene Kring	Regioconsulent Heidi Pinxten	Heidi Pinxten	Eric Jansen / Koen Francis	Eric Jansen / Brecht Geerdens	Karel Vaes / Gert Peeters	Michel Lemmens / Karel Vaes
Boerennatuur Vlaanderen	Secretaris Bart Schoukens	Jerome Rops	Jerome Rops	Jerome Rops		
Erfgoed Haspengouw	Voorzitter Stijn Vanoirbeek / Erfgoedcoördinator Lieve Opsteyn	Lieve Opsteyn			Lieve Opsteyn	Lieve Opsteyn
Herita	Paul Lambrechts	Caroline Geerts			Caroline Geerts	
IOED Oost	Veerle Vansant	Veerle Vansant			Veerle Vansant	Veerle Vansant
IOED west	Coördinator	Coördinator			Coördinator / Tine Rijvers	Coördinator
Kasteel Hex	Ghislain d'Ursel	Ghislain de Liedekerke		Joseph d'Ursel	Alix d'Ursel /Ghislain d'Ursel	Gaston le Hardÿ / Valerie Vandenabeele
Landelijk Vlaanderen	Alec van Havre / Ghislain d'Ursel	Alec van Havre / Ghislain d'Ursel	Gaston le Hardy of plaatsvervanger	Joseph d'Ursel of plaatsvervanger	Ghislain de Liedekerke of plaatsvervanger	William de Grunne of plaatsvervanger
Limburgs landschap	Dirk Ottenburghs	Dirk Ottenburghs	Veerle Cielen			
Nationale Boomgaardenstichting	Paul Van Laer	Paul Van Laer		Paul Van Laer		Katleen Pipeleers
Natuurpunt	Luk Robijns	Jos Ramaekers	Jos Ramaekers	Jos Ramaekers	Luk Robijns	
pcfruit vzw/CIAGO	Algemeen Directeur Dany Bylemans	Dany Bylemans	Victoria Nelissen	Dany Bylemans		
PIBOcampus	Coördinator Damien Xhonneux	Damien Xhonneux	Femke Moors	Maxime Versluys / Dorien Vanderveken		
PXL	Ben Lambrechts / Marleen Schepers	Marleen Schepers	Alain De Vocht	Alain De Vocht / Marleen Schepers	Agna Thijs / Kathleen De Clerq	Agna Thijs
CAG	Prof. Yves Segers	Laura Danckaert			Prof. Yves Segers	Laura Danckaert
PARCUM	Jan Klinckaert	Jan Klinckaert			Jan Klinckaert	
Regionaal Landschap Zuid-Hageland	Coördinator Kristien Justaert	Kristien Justaert				
Trage Wegen vzw	Andy Vandevyvere / Steven Clays	Andy Vandevyvere / Steven Clays				Andy Vandevyvere / Steven Clays
UHasselt	Jo Berben	Jo Berben				Jo Berben
Alden Biesen		Algemeen Directeur Patrick Cornelissen			Patrick Cornelissen	
Historische Woonsteden en Tuinen		Bruno Nelis / Ghislain d'Ursel			Ghislain d'Ursel	Ghislain de Liedekerke
Orchis		Francine Thewissen / Jos Bijnens	Francine Thewissen / Lawrence Vanloffelt / Patrick Meylaerts			Lawrence Vanloffelt
VITO		Ingeborg Joris / Dieter Cuypers	Carolien Beckx / Inge Liekens			
Watering de Herk		Glenn Geerits	Glenn Geerits			

Zicht op Grootloon © RLHV

COLOFON

COÖRDINATIE
Regionaal Landschap Haspengouw & Voeren
(An Digneffe, Tine Rijvers, Sanne Coun)

PROCESBEGELEIDING
Omgeving i.s.m. Levuur

TEKSTEN
Omgeving
Regionaal Landschap Haspengouw & Voeren

VORMGEVING
Blikvoer (Luc Schreurs)

Deze kandidatuur tot erkenning als landschapspark wordt gesubsidieerd
in het kader van het de projectoproep Landschapsparken,
in opdracht van de Vlaamse Overheid.

VLAAMSE LAND MAATSCHAPPIJ

Vlaanderen
is open ruimte

Mei 2023

Samen voor een rijpend en rijkelijk landschap waar elke landschapsbouwer ***met een hart voor Haspengouw*** ruimte krijgt om te bloeien en te oogsten.

LANDSCHAPSPARK HART VAN HASPENGOUW

CONTACT

REGIONAAL LANDSCHAP HASPENGOUW EN VOEREN VZW
Daaleindestraat 2
3720 Kortessem
T 011 31 38 98
info@rlhv.be
WWW.RLHV.BE

De meest actuele info over het landschapspark vind je op
WWW.HARTVANHASPENGOUW.BE